

ایست که نهایت فوریت را دارد راجع است بساختن راه راه ها که ارتباط کاملی با ازاتق طهران دارد آن لایحه را امروز تقدیم می کنیم دیگر نمی دانم آیا ممکن است در ضمن انتخاب رسیده گی شود یا نه در اهر حال باقید فوریت تقاضا می کنیم جزء دستور جلسه آتیه شود.

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده تقاضا میکنم که تنفس داده شود تا در خصوص انتخاب منشی ها و مباشرین تبادل نظر بشود که بی زحمت در یک جلسه انتخاب شوند چون در این باب هیچ فکری نشده است و دیگر بسته است بنظر آقایان

نایب رئیس - آقای میرزائی (اجازه)

میرزائی - در باب تعیین بقیه هیئت رئیسه قلا تبادل نظر شده است حتی در جرائد هم نوشته اند بعقیده بنده تاخیر در این باب خیلی بد است و هر چه زودتر باید انتخاب شوند

نایب رئیس - آقای آقا سید به قریب (اجازه)

آقا سید به قریب - بنده بکلی با تنفس مخالفم زیرا با توجه به عود می مملکت به مجلس لافلاب باید هیئت رئیسه را زودتر انتخاب کنیم

باین تلگرافانی که از مردم میرسد و حقیقتاً مردم منتظرند که مجلس چه جواب دهد تبادل افکار هم شده است اگر در دفعه اول اکثریت نشد در دفعه دوم تکلیف خواهد شد هی تنفس بی تبادل افکار من مخالفم

نایب رئیس - آقای داور (اجازه)

داور - بنده با تنفس موافقم از این نقطه نظر که این مسئله زودتر تمام شود آقایان می دانند در چند روز پیش از این شاید یک تبادل نظری شده است ولی حالا باز یک تبادل نظر دیگری لازم است که زود اکثریت حاصل شود اگر آقایان اجازه فرمایند چند دقیقه تنفس شود که تبادل نظر شود و زودتر تر برگردیم که وقت تلف نشود

نایب رئیس - آقای میرزا کاتبی که پیشنهاد آقای کازرونی را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - چند دقیقه تنفس میشود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از سه ربع ساعت در نعت ریاست آقای تدین نایب رئیس تشکیل گردید)

نایب رئیس - شروع می شود با انتخاب چهار نفر منشی با انتخاب جمعی آقای نظار تشریف بیاورند

(اخذ آراء بعمل آمد)

نایب رئیس - اخذ آراء تمام شد

شروع میشود باستخراج آراء (استخراج آراء بعمل آمد نتیجه پرتیب ذیل حاصل شد) مهره تفیثیه (۹۲) عدد اوراق رأی ۹۲ ورقه

آقای میرزا شهاب (۶۵) رأی - آقای افخمی ۶۳ رأی - آقای کی استوان ۵۶ رأی - آقای خطیبی ۵۴ رأی - آقای ضیاء ۳۰ رأی - آقای بن الملک ۱۶ رأی - آقای شوشتری ۴ رأی - سردار معظم ۳ رأی - نظامی ۳ رأی - کمالوند ۳ رأی - دیوان بیگی ۲ رأی - آقای امیر علم ۱ رأی - آقای دکت کتر مصدق ۱ رأی - آقای بیرنی ۱ رأی - آقای دادگر ۱ رأی - آقای بهار ۱ رأی - آقای زهنما ۱ رأی - آقای داور ۱ رأی - آقای علائی ۱ رأی - آقای حاج میرزا اسد الله خان ۱ رأی - آقای میرزائی ۱ رأی - خودم ۱ رأی

سفید اوراقه

نایب رئیس - عدد حضار ۹۲ آقایانی که بر سر میز آمد با اکثریت انتخاب شده اند ولی یک اختلاف مختصری در عدد آراشان پیدا شده است بر حسب صورتهای مختلفی که اینجا رسیده است آقای امیر زار شهاب

رای خودم ۱ رأی

صورت مشروح مجلس بیست و نهم امهر ۱۳۰۴ مطابق ۴ ربیع الثانی ۱۲۴۴

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر ریاست آقای تدین نایب رئیس تشکیل گردید

صورت مجلس سه شنبه بیست و هشتم مهر ماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند

نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی در دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - نسبت بصورت مجلس آقایان اعتراضی ندارند (گفته شد خیر)

نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده تقریباً چهل روز قبل در پیش همین تریبون شرح فلاکت و بدبختی اهالی همدان را بر عرض رسانیدم تا آنکه معجزه شد خودم یک سفر فرنی بانجا بکنم بلکه کارهای آنجا را اصلاح کنم متأسفانه اصلاح نشد یعنی یک قراردادی با دولت گذاشتم و نتوانستم مادامی که وقت آنجا ولی همدان نگردند با اینکه آن قرارداد را بموقع اجرا بگذارند و اهالی همدان دچار مضربه سختی شدند باین معنی که

اولاً اصنافش بکلی از بین رفته که هر کدام بزرق بکلی دست از کار برداشته اند و مطالباتی که داشته اند از بین رفته و جزء مطالبین بگفت شده اند که از جمله بکی صنف سر پادراست

نایب رئیس - جلسه آخر است که به یکدیگر برگردیم

نایب رئیس - جلسه آخر است که به یکدیگر برگردیم

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - با وضعیت مالی مملکت امروز دولت نمی تواند یک کمک های اعولای به معارف بکند که بر بودجه معارف بیفزاید از این جهت در یک نقاشی که اشخاص معارف دوست می خواهند کمک کنند باید حقیقتاً تشویق شوند که اسباب دماغ سوختگی شان فراهم نشود

من جمله در تلخیص بکنند و متوجه است که یک مدرسه ایتمی تاسیس کرده است و املاک آن زلزله زده اند میزنی کرده اند و دوسه هزار تومان بر جمع مالیاتی او افزوده شده پیش از اینکه قانون میزنی بگذرد آنجا میزنی کرده اند و این مبلغ مالیات او اضافه شده خودش یک ریضه بجلس عرض کرده بنده هم یک طرحی تهیه کرده ام که معانی چهل تومان از محل اضافه مالیاتی که بر املاک او وضع شده کمک بدهد مدرسه که خود این زن برای ایتم تاسیس کرده که یک معلم خیاطی داشته باشد که اطفال ایتمی را که آنجا هستند پرستاری کنند این طرح را بنده تقدیم می کنم و عرض می کنم که خود این ضعیفه نوشته ضمیمه میکند امیدوارم که طرف توجه شود و زودتر بچریان بیفتد

نایب رئیس - چند نفر از آقایان اجازه خواسته اند - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - در دستور عرض دارم

نایب رئیس آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - بفرمایند

محمد هاشم میرزا - یکی از مالیات های خیلی ساده که آن وقت بیکه وضع می شد تصویب می شد چندان زحمت و ضرری برای مردم نخواستند مالیات آورده بود که در هیچده سال قبل وضع شد و در گذشته ها متعلق بدولت می شد

بعد از چندی هیئت وزراء و مایه گفتند اسباب زحمت است تبدیلیش کردند با اینکه یک قران قیمت دریافت کنند ولی چون در دردهای خیلی مشکل بود و چون نظامنامه که نوشتند و همچنین تصویب نامه ها دعات را بکلی موقوف کردند که از شهر های عمده بگیرند اول بکفران گرفتند بعد از یکسال صد دینار اضافه کردند بعد بیست شاهی کردند

بعد دو قران کردند بالاخره هر چه مردم داد میزنند میگیرند اگر دولت باید مطابق قانون بگیرد باید عین رده در بگیرد و بکند چنانچه بطور معمولی بکنند بعد از آنکه نتاد که روده بگیریم بعد از آنکه دو قران و نیم بگیرد اصلاح آورده اند نمی خردند اصلاح دردها و ایالات بواسطه بی

آذوقه گی و بی علاوه گی گرفتند بکلی دورقران قیمت ندارد همرا به بیابان ول کرده اند بزها و مخصوصاً باغچه را آقایان میدانند که دورقران و نیم قیمتش نیست حالا نمی دانم در شهر ها زیاد تر قیمتش هست ولی دردها که اینطور است اینها را مایه می آید اجازه میدهد بپرد و آن ها میروند در تمام نقاط اسباب زحمت مردم را فراهم آورده و لایق قطع شکایت می کنند و تا اکنون جوابی که اسباب آسایش مردم باشد داده نشده است می گویم اگر قانون باید اجرا شود باید روده بگیرد اگر قانون یک بره دارد که دورقران هم قیمتش نیست در یک همچو سال سختی نباید دو قران و نیم بگیرند که متصل مامور در نقاط خراسان برود و هر چه مردم شکایت می کنند مایه جواب نمی دهد از بنده تقاضا کرده اند که حالا که مایه جواب نمی دهد در مجلس بگویند بنده بواسطه تلگرافات اخیر عرض آقایان میرسانم که یک همچو تمندی بر خلاف قانون مردم می شود و هیچ جواب از طرف دولت داده نمیشود

بعضی از نمایندگان - همه جا همین طور است

محمد هاشم میرزا بنده طرف خراسان را که اطلاع دارم عرض کردم

نایب رئیس - آقای نظامی (اجازه)

نظامی عرض می دارم

بیات - دستور

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده مدت مدیدی بمخواستم راجع بوضع رفتار مایه با مردم عرض بکنم ولی ملاحظه میکنم چون اولاً میدیدم نتیجه مطاوبه برش متفرع نیست و تا باینکه تمام شاید حتی الامکان انسان از مجاری معمولی اقداماتی بکنند شاید بهتر باشد علاوه انتظار میکنم شاید مطالبات اولیه آقایان خانه پیدا کند و کارها را بطور عادی بکنند لکن بدبختانه و متأسفانه می بینم روز بروز شدت عمل و تفتیشات بیشتر می شود و چون مجلس هم نزدیک است عرض بآخر برسد

بنده امروز مقتضی دانستم چند کلمه عرض کنم دیگر وارد نمیشوم که مامورین مایه با مردم چه معاملاتی می کنند هیچ اظهاری لازم نیست

روضه خوانها بالایی منبر می گویند گرایش را بگیریم چه چیزش را بگیریم ؟ چه جایش را بگیریم ؟ هیچ نمیشود گفت هیئت مدرسه بخواستم بنده استدعا کنم از آقایان که برای اینک وظیفه را که دارند انجام بدهند یک تکلیفی معین کنند قیام این مردم مایه و یک قانونی تشخیص بدهند که این مایه از روی آن قانون و آن ترتیب بسا

بنده و مایه بیداشد بآن مرجع مراجعه میکنند هر طور آن مرجع حکم کرد همان طور بشود یا گفته شود از روی آن قانون مایه با رفتار میکنند اما مایه ما را مشروطه میداند و قوانین ما را می پذیرد مایه میببینم مرجع تعلقات عمومی را با گفته اند تعدلیه است قبول میکنند خیلی خوب قبول نکردید یک کمیسیون حکمیت معین کنید یک چیز بیکه بدایه مراجعه میشود مایه بعد از چندی مراجعه میکنند آن آخرین فراش و آن فراش هم بمن یک جوابی میدهند من هم که دیگر ملجأ و مرجعی ندارم فقط عرض بنده این است هیچ هم نمیخواهم وارد جزئیات مسئله سوم که چه شده وجه میشود وجه میکنند صریحاً بشما عرض میکنم که اگر مملکت را به حال حاضر بگذارید بنده عاقبتش را وخیم میدانم گرسنگی بد است فقر بد است نمایانگر فقر میروم در نتیجه این عملیات دیگر اختیار با آقایان است

نایب رئیس - راجع به دستور آقای دامغانی پیشنهادی کرده اند قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه راجع برام ها در درجه اول - در و امروز باشد

دامغانی - لایحه راجع برام ها در درجه اول دستور امروز باشد

دامغانی - لایحه راجع با اصلاح یک قسمت از طرق را آقای وزیر فواید عامه پیشنهاد کرده اند تقاضای قرائت میکنند

اصلاح طرق و شوارع دارای اهمیت فوق العاده است مخصوصاً خطوط یکک با طهران متصل است بخصوص این اوقات که وسایل اتران طهران و این نقاشی که پیشنهاد شده آورده شود و از ازان تا این شهرها را از آن محل است یک مشکلاتی پیش بیاید برای ارزاق طهران و شاید خودی نخواست به از قضایای گذشته تجدید شود با این جهت بنده فوریت آن را پیشنهاد میکنم که در همین مجلس مطرح شود

نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده در اساس این لایحه کاملاً موافق هستم شاید خود آقای وزیر هم میدانند که یک حس نظری خصوصاً با اداره طرق و شوارع امروز دارم و خوب هم کار می کند و این موضوعاتی که آقای دامغانی فرمودند خیلی صحیح است ولی بواسطه این تعطیلات بی دزی شاید اغلب آقایان نمایندگان فرصت نکرده اند باین لایحه مراجعه کنند علاوه یک لایحه ایست که در جنبه دارد بعقیده بنده بسو کمیسیون باید برود کمیسیون فواید عامه کمیسیون بودجه از نقطه نظر تنظیم بودجه تقریباً سیصد هزار تومان پول است و باید صرف یک کاری بشود

اولاً باید نمایندگان يك مطالعه در او بکنند بنده بایک شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

این لایحه ای را که امروز تقاضا شده جزو دستور شود بنده در دوازدهم مهرماه حاضر کردم نظر بمطالع طایفه های که پیش آمد برای اینکه قیلاً آقایان نمایندگان معترم و سینه معالمانه را داشته باشند بنده خود اقدام کردم و در مطبوعه مجلس طبع شد و در همان موقع مابین آقایان نمایندگان تقسیم شده و بانتهجه توزیع این لایحه قبل از تقدیم رسمی آن بمجلس شورای ملی بوده است

پس بنا بر این از دوازدهم یا شانزدهم مهرماه که این لایحه طبع و منتشر شده آقایان نمایندگان معترم و سینه وقت کامل را در این لایحه داشته اند

بنده با يك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

این لایحه ای را که امروز تقاضا شده جزو دستور شود بنده در دوازدهم مهرماه حاضر کردم نظر بمطالع طایفه های که پیش آمد برای اینکه قیلاً آقایان نمایندگان معترم و سینه معالمانه را داشته باشند بنده خود اقدام کردم و در مطبوعه مجلس طبع شد و در همان موقع مابین آقایان نمایندگان تقسیم شده و بانتهجه توزیع این لایحه قبل از تقدیم رسمی آن بمجلس شورای ملی بوده است

پس بنا بر این از دوازدهم یا شانزدهم مهرماه که این لایحه طبع و منتشر شده آقایان نمایندگان معترم و سینه وقت کامل را در این لایحه داشته اند

بنده با يك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

بنده با يك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

بنده با يك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

بنده با يك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

بنده با يك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود کمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مرامه بشود و وقت نظری بکنند و به بندر بودجه مملکتش تا محل دارم برای این کار با بنده تا بر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مخالف وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کردم تقاضای بکسرجی است و يك شور بیشتر ندارد علاوه این لایحه راجع برامی که وزارت مایه و رئیس کل مایه و اداره ارزاق تهیه کرده و بهیشت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط نام این ارزاق تهران را موقوف کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بمرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و تقریباً بارندگی شروع خواهد شد

رئیس کل مایه تنظیم شده و ماده دوم این لایحه هم که ملاحظه می شود باید از آنجا بول برداشته شود پیش بینی کرده بنابر این از نقطه نظر بودجه هم هیچ تأثیری در اصل مطلب ندارد.

پس مقصود بنده از فوریتی که تقاضا کرده ام این است که مجلس شورای ملی و آقایان قبول فرمایند و همین امروز آنرا جزو دستور بگذارند و تصویب شود تا موقع نگذشته با وسائل ناقصی که ما داریم و با عده مهندسی کم که ما داریم و با ادوات کار ناقصی که ما داریم شروع بکار بشود دیگر تنگی وقت مانع نشود.

حالا دیگر بستم بنظر آقایان

نایب رئیس- باید اول رأی بگیریم به فوریت این لایحه بعد پیشنهاد آقای دامغانی آقایانی که فوریت ثانوی این لایحه را یعنی طرح آن را در مجلس تصویب می کنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس- تصویب شد. رأی بگیریم به پیشنهاد آقای دامغانی که در دستور مقدم و در درجه اول باشد آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند. (اکثر برخاستند)

نایب رئیس- تصویب شد چون در ضمن دستور امروز تعیین تکلیف عده اعضای کمیسیونهای معمولی مجلس است قبل از این که وارد در این لایحه شوم عده ای که کمیسیونهای سابق داشته است به عرض آقایان میرسانم تا عده ای را که تصویب فرمودند تعیین فرمایند در چه موقع باید انتخاب شود. خارج شش نفر داشته است نسبت با من موضوع مخالفی نیست (گفته شد خیر) نظام هشت نفر (نظاره ای شد) معارف هشت نفر (مخالفی نبود) فوائد عامه دوازده نفر آقا سید یحیی- بنده مخالفم نایب رئیس- بفرمائید

این تقاضای خودم عرض میکنم که قوانین مالی و فوائدها و عدلیه هر يك هشت نفر باشد آقایانی هم که دادطلب هستند خودشان را حاضر بکنند که این قوانین زودتر بگذرد

نایب رئیس- پیشنهاد فرمائید تارای بگیریم آقای آقا شیخ فرج الله (اجازه)

آقا شیخ فرج الله- راجع به این فرمایش که آقای آقا سید یعقوب فرمودند بنده بالنسبه بکمیسیون عدلیه مخالفم چون راجع بکمیسیون عدلیه يك طرحی تصویب شده که هر چه از کمیسیون عدلیه بگذرد صورت قانونی پیدا میکند لذا بنده پیشنهاد میکنم کمیسیون عدلیه هیچده نفر باشد بمناسبت اینکه قائم مقام مجلس است و کمیسیون شش نفری نمیتواند وضع قانون کند و قائم مقام مجلس باشد بنده پیشنهاد میکنم هیجده نفر باشد

نایب رئیس- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بعضی ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که عده اعضای کمیسیون فوائد عامه هشت نفر باشد

نایب رئیس- رأی بگیریم به پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

آقایان یک که موافقت فرمایند (چند نفری قیام نمودند)

نایب رئیس- تصویب نشد عده همان دوازده نفر خواهد بود داخله دوازده نفر نسبت به آن مخالفی نیست

(گفته شد خیر)

نایب رئیس- پیشنهاد آقای سلطانی قرائت می شود

(بعضی ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم کمیسیون عدلیه هشت نفر باشد

نایب رئیس- آقای یاسائی

(اجازه)

یاسائی- بنده مخالفم که عده اعضای کمیسیون عدلیه هیجده نفر باشد زهر همان معظوران که آقای آقا سید یعقوب فرمودند پیش خواهد آمد یک عده فواید این در کمیسیون عدلیه متراکم شده نگذشته است و در این قسمت اخیر مجلس باید بگذرد وقتی عده زیاد شد اکثریت حاصل نمی شود و کمیسیون تشکیل نمی شود بعقیده بنده همان دوازده نفر باشد بهتر است

سلطانی- اجازه فرمائید بنده توضیح بدهم

نایب رئیس- بفرمائید

سلطانی- هیئت نظاره که آقای آقا شیخ فرج الله فرمودند يك کمیونی که قائم مقام مجلس است و باید قانون وضع کند فعلا قوانین در کمیسیون عدلیه با اکثریت چهار نفر می گذرد یعنی نصف علاوه يك که حاضر شد کمیسیون اکثریت پیدا می کند و نصف آنها هم که رأی دادند آن قانون قانونیت پیدا می کند و ممکن است گاهی چهار نفر

قرار داد کنند و قانونی بگذارند چنانچه بعضی قوانین که اخیراً پیشنهاد شده همین طور بوده سه نفر مغایف بودند و چهار نفر موافقت کردند اندو گذشته مثل قانون مرور زمان از این جهت بنده پیشنهاد کردم که بیشتر شود مخصوصاً در این موقع که قانون جزا مطرح است که باید عده از آقایان تشریف بیاورند آنجا و يك چیزی بنویسند.

نایب رئیس- رأی بگیریم به پیشنهاد آقای سلطانی

آقا سید یعقوب- این پیشنهاد با نظامنامه مخالفت دارد

نایب رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب- اجازه بفرمائید ماده نظامنامه را بخوانند تا معلوم شود کمیسیون هیجده نفری جز کمیسیون بودجه نیست. و بحالا اگر آقایان بخواهند قوانین نگذارند این کار را بکنند.

(قسمت اول ماده باز زد و نظامنامه بشرح ذیل قرائت شد)

ماده باز دهم- مجلس شورای ملی هر شش ماه مقارن تجدید انتخاب هیئت رئیسه هفت کمیسیون از میان خود بطریق انتخاب جمعی تعیین میکند که اسامی آنها از قرار تفصیل ذیل است و هر يك نظر بتعيين مجلس مرکب از شش نفر الهی دوازده عضو است.

نایب رئیس- هیئت نظور که تذکر دادند بر طبق این ماده نظامنامه دیگر مورد ندارد

بنابر این کمیسیون عدلیه که امای سابق دوازده نفر است قوانین مالی هم دوازده نفر است و موقع انتخاب را حالا معین می فرمائید یا نه؟

(گفته شد بعد از تفکرس)

نایب رئیس- لایحه راهها مطرح است (آقای آقا میرزا شهاب شرح آتی قرائت نمودند)

نظر باینکه توجه مجلس شورای ملی و دولت معطوف بتکمیل وسائل رفاه حال اهالی مملکت بوده و مخصوصاً تأمین ارزاق عمومی منظور نظر مصادر امور میباشد قسمتهای عده مملکت دولت مجبور تهیه جنس در نقاط مختلفه مملکت و حتی خارج آن شده است و مجبور بعمل جنس از نقاط دور دست بر کز و لایات کم جنس می باشد تکثیر و ارزاقی و وسائل حمل و نقل فقراً ارتباط مستقیم با مر ارزاق پیدا می نماید و از همین نقطه نظر است که از طرف دولت اقدام فوری در ساختن پاره از طرقی که از آنها جنس حمل خواهد شد و تأثیر در امر ارزاق دارد باید بعمل آید که کامیونتها و وسائل چرخ دار حامل جنس سهولت میتواند

عبور نمایند سلسله که قطع نظر از تأثیر در مسئله ارزاق کاپیتا برای ترقی اقتصادی مملکت هر میزان خرجی که برای ساختن راهها بعمل آید بجا و برای مملکت نافع خواهد بود ولی چون فواید نامستغنی از ترسیف آنها در این باب احتیاجی بطول کلام نیست راههایی که تأثیر در امر ارزاق داشته و مراکز جنس دار را با مرکز متصل نمایند عبارتهای زیر

(۱) از راه عراق به چین (۲) برورد- ملایر (۳) دیجان- خمین (۴) طهران- بمازندران (۵) طهران- سبزوار ۴۰۰

وزیر فوائد عامه- اینجا يك نقره ((از طهران به یهلوی افتاده است)) (نقره ششم راه از طهران به یهلوی قرائت شد)

« برای ساختن بعضی از طرق مذکور و برای تعمیر برخی از آنها مبلغ دویست و نود و یک هزار تومان پول لازمست ۴۰۰ و وزیر فوائد عامه- اجازه میخواهم مبلغ را اصلاح فرمائید. سیصد و پنجاه و یک هزار تومان است.

وزیر فوائد عامه- بکسب اعتراض متوجه مجلس را آقای رئیس مجلس بیان فرمودند اما آقای شیروانی متأسفانه می بینم امروز تصمیم گرفته اند در تمام مواد این لایحه اعمال نظر فرمایند

شیروانی- حق دارم وزیر قواعد عامه- کدام قانون منع می کند قبل از اینکه وزیر لایحه خودش را تقدیم مجلس کند از نقطه نظر فوریت آن لایحه را طرح کند و بهین نمایندگان توزیع کند در صورتیکه هر يك از افراد مملکت از راقی بنام دادخواهی و رفع ظلم چاپ می کنند و بین و اکثر توزیع میکنند این حق را نباید برای يك وزیر قائل شد این هیچ مانعی ندارد بنده نظر باینکه تأمین ارزاق طهران و مرد توجه نمایند کان مجلس شورای ملی و هیئت دولت است برای تسهیل اینکار این لایحه را در آن موقع که میبایست تقدیم مجلس کند چون بواسطه استعفای رئیس مجلس وقت فوت میشد دادم در مطبعه مجلس طبع کردند پس این نه يك سابقه بدست و نه یکی از معامی کبیره است حتی خوبست همه اینکار را بکنند دیگر اینکه میفرمایند يك قلم اضافه شده تازه این چه اهمیتی دارد باینکه در این باب تا شانه ساخته شود و اینترام که بنده هم خواهم دارد

وزیر فوائد عامه- همانطور که خود ایشان فرمودند در باب راه کردستان ملذکرات شخصی باینده کرده اند یعنی هم ایشان و هم سایر آقایان نمایندگان کردستان تعمیر این راه کردستان را از بنده تقاضا کرده اند بنده هم مهندس فرستادم و راه را بازوید کردند تعمیر راه اهملدان بکردستان ۶۵ هزار تومان خرج دارد و نظر باینکه احتیاجات طرق و شوارع یازسال معدود بود نتوانستم این مقصود مشروع

شیروانی- بنده يك عرض نظامنامه دارم نایب رئیس- بفرمائید

شیروانی- بنده برای اینکه در مجلس سابقه نشود عرض میکنم اولاً این لایحه که خطیش خوانده شد با آن لایحه چایی که در دست ماست فرق دارد تا آنجا که این لایحه چایی همانطور که در اظهاراتشان فرمودند در چهاردهم مهر ماه طبع شد در صورتی که این لایحه را- در روز قبل اینجا آقای وزیر تقدیم کردند بنده معنی اینرا نفهمم هم مطابق نظامنامه باید لایحه از طرف دولت در مجلس تقدیم شود پس از تقدیم بود برای طبع و توضیح و قبل از اینکه لایحه بیاید بجلس سابقه نداشته است که هفت روز ۱۶ روز قبل در مطبعه طبع شود و توزیع شود به مردم که لایحه تقدیم میشود یکمرتبه شصت هزار تومان فرق کند و یکمرتبه هم از طهران به یهلوی که تقریباً سی سال پیش ساخته اند و حالا خرابش کرده ایم ضایع شود بنده اینجا هم خلاف نظامات داخلی مجلس میدادم خوب نیست سابقه شود.

نایب رئیس- از طرف مجلس طبع و توزیع نشده است

وزیر فوائد عامه- بکسب اعتراض متوجه مجلس را آقای رئیس مجلس بیان فرمودند اما آقای شیروانی متأسفانه می بینم امروز تصمیم گرفته اند در تمام مواد این لایحه اعمال نظر فرمایند

شیروانی- حق دارم وزیر قواعد عامه- کدام قانون منع می کند قبل از اینکه وزیر لایحه خودش را تقدیم مجلس کند از نقطه نظر فوریت آن لایحه را طرح کند و بهین نمایندگان توزیع کند در صورتیکه هر يك از افراد مملکت از راقی بنام دادخواهی و رفع ظلم چاپ می کنند و بین و اکثر توزیع میکنند این حق را نباید برای يك وزیر قائل شد این هیچ مانعی ندارد بنده نظر باینکه تأمین ارزاق طهران و مرد توجه نمایند کان مجلس شورای ملی و هیئت دولت است برای تسهیل اینکار این لایحه را در آن موقع که میبایست تقدیم مجلس کند چون بواسطه استعفای رئیس مجلس وقت فوت میشد دادم در مطبعه مجلس طبع کردند پس این نه يك سابقه بدست و نه یکی از معامی کبیره است حتی خوبست همه اینکار را بکنند دیگر اینکه میفرمایند يك قلم اضافه شده تازه این چه اهمیتی دارد باینکه در این باب تا شانه ساخته شود و اینترام که بنده هم خواهم دارد

وزیر فوائد عامه- همانطور که خود ایشان فرمودند در باب راه کردستان ملذکرات شخصی باینده کرده اند یعنی هم ایشان و هم سایر آقایان نمایندگان کردستان تعمیر این راه کردستان را از بنده تقاضا کرده اند بنده هم مهندس فرستادم و راه را بازوید کردند تعمیر راه اهملدان بکردستان ۶۵ هزار تومان خرج دارد و نظر باینکه احتیاجات طرق و شوارع یازسال معدود بود نتوانستم این مقصود مشروع

ولی حالا که این معامله در شرف قطعی شدن و تمام شدن است ما باید از این نقطه نظر احتیاطات لازم خود را بکنیم خرج آنهم شصت هزار تومان میشود و البته هر کس می داند ۶ هزار تومان با اضافه ۲۹۱ هزار تومان چقدر میشود این فکر تازه نیست که اگر این يك راه و يك بلندی بر لایحه اضافه شود مستلزم باشد که فوریتش را که مجلس شورای ملی تصویب کرده است لغو شود

نایب رئیس- آقای دامغانی اجازه دامغانی- موافقم

نایب رئیس- آقای یاسائی

یاسائی- موافقم

نایب رئیس- آقای سردار معظم

فرج الله خان آصف- بنده تصور می- کردم در ضمن مواد آقای وزیر فوائد عامه يك اسامی هم از راه کردستان بهمان خواهند برد ولی می بینم متأسفانه درین جا ذکر نشده است اینست که بعنوان مخالفت میخواهم استفاده کردم يك ذری از آن بکسب راه مستندج بهمان که ۲۴ فرسخ است آنجا در واقع ساخته شده تنها شش ریزی ویل سارزشش تمام است علاوه مستندج يك شهر است از سرحدات مهم و جزء بلاد مهمه است و آنجا خطی اهمیت دارد آقای وزیر هم میتوان درین موقع از يك خرجی که پیشنهاد کرده اند استفاده بکنند و بلکه از صرفه جوئیهای همین خرج کفایت میکند برای بل سازی آنجا و ایشان بنده در خارج هم مذاکرات کرده ام فرمودند آنجا ۵۰ شصت هزار تومان خرج دارد بنده هم قائل باین هستم که اصلاحات باید تدریجی باشد ولی از اینموقع باید که باز نماند کمی شود و یکی دورودخانه کوچک و بعضی شهرها در سرچاه هست خیلی اسباب زحمت میشود بنده استفاده میکنم مسئله بل سازی آن جار هم در نظر بگیرند زیرا خرج زیادی ندارد دولت هم از يك کردستانی که مستقیم رفیر مستقیم شاید سالی بالغ بر يك करोذ استفاده میکند میتواند برای عملیات نظامی پاساير حمل و نقلها را يك بوضعیات صادی آن يك كمکی بآنجا بکند و آن بها را بسازد تا آن شاعالله شریزی و سایر کارهاش هم متبعم شود امیدوارم که آقای وزیر هم عطف توجهی فرمایند با این عرض بنده موافقت فرمایند و باین کارخانه بسازند و الا بنده در ارسال لایحه موافقت و رأی هم خواهم دارد

وزیر فوائد عامه- همانطور که خود ایشان فرمودند در باب راه کردستان ملذکرات شخصی باینده کرده اند یعنی هم ایشان و هم سایر آقایان نمایندگان کردستان تعمیر این راه کردستان را از بنده تقاضا کرده اند بنده هم مهندس فرستادم و راه را بازوید کردند تعمیر راه اهملدان بکردستان ۶۵ هزار تومان خرج دارد و نظر باینکه احتیاجات طرق و شوارع یازسال معدود بود نتوانستم این مقصود مشروع

نافع آقایان را انجام دهم باینجهت و مو شود بوقتی که اعتبارات طرق و شوارع توسعه پیدا کند البته راه از کردستان بهمان از راه های مهم مملکت است لیکن بعد از اینکه مذاکره کردم خود ایشان هم تصدیق فرمودند که البته وقتی که اعتبار محدود باشد نمیشود راه ساختن باین جهت به بنده فرمودند که چند بل که در آنجا هست ساخته شود و بنده هم همانطور که خود ایشان و عده ما هم حالا هم تکرار میکنم که این چند بل راه را سازی ممکنست نیست و در آنجا نایب رئیس- آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده بنده موافقم

نایب رئیس- آقای عدلی (اجازه)

عدلی- این لایحه را اول که آقای وزیر آوردند بمجلس در آن لایحه اولی اسم راه تهران با آذربایجان هم بود به اسم آذربایجان را خارج کردند بنده خود شخصاً با ایشان مذاکره کردم ولی بعضی از رفقا که با ایشان مذاکره کردند ایشان جواب دادند که بعضی از راهها را خود آذربایجانها ساخته اند و ما دیگر خودمان را محتاج نمی بینیم بنده خیلی تعجب کردم از آقای وزیر با اینکه خودشان میفرمایند بعضی از راههای تبریز به تهران را آذربایجانها ساخته اند چه طور شده است که آذربایجان را اول در لایحه نوشته بودند ولی اینجا استثناء کرده اند اول آن راههایی را که ساخته اند اگر رسیدگی شود معلوم میشود که سبیل آن راهها را تمام کرده علاوه بعضی از راهها را خود آذربایجانها ساخته اند و چنانکه آقای حاج میرزا عبدالوهاب فرمودند در همدان قیمت غله را هزار دو تومان قرار داده اند ولی در آذربایجان چهار تومان قرار داده اند بنده تعجب میکنم راه را که باید خودمان بسازیم غله را که باید خودمان بیاوریم و خیلی اسباب تعجب از آقایان کلاه آذربایجان که در این موقع ساکت نشسته اند تمام راههای ایران را در این لایحه تا اندازه ای ملحوظ فرموده اند مگر آذربایجان را که خارج کرده اند بنده استعاضا میکنم تعمیر این راه را که غله از آنجا خودتان خواهید آورد بعهده خودتان بگیرد و الا ساختن راه را که خود اهالی یول داده اند پس اقلاً تعمیرش را شما فرمائید بتدریج عرض میکنم اگر آذربایجان نوشته نشود من مخالفم و رأی نمیدهم و همه من مخالفم و رأی نخواهم داد و پیشنهادم داده ام

وزیر فوائد عامه بنده با تعجب آقای عدلی نمیدانم که اسم آذربایجان کجا بود و بعد افتاده بنده اگر لایحه داده ام چه چیزی نداشتم

عدلی- بود اسم آذربایجان ۰ همه آقایان میدانند

وزیر فوائد عامه- در لایحه که بنده داده ام اسم آذربایجان هیچ نوشته نشده بوده اولاً مقدمتا عرض میکنم

بنده که وزیر فوائد عامه هستم بیشتر از همه تقدیس میکنم زحمات و جمعیت اهالی آذربایجان را در راه ساختن و جدیتی که اهالی آذربایجان کرده اند هیچ قسمت از مملکت نکرده اند و حقیقتاً آذربایجان که بکسب نشانه میدهد که در این قسمت هم پیشرو سایر جاهای مملکت هستند پس بنا بر این هیچ محل کلام و تردید نیست که زحمات اهالی آذربایجان و جدیت آذربایجانها و اقدامات آنها کاری آذربایجانها مورد تقدیس همه اهالی ایرانست و بنظر کلیه علاقمندان ترقی اقتصادی ایران مورد تقدیس است

بعد از طی این مقدمه ضمناً عرض می میکنم فقط بریروز بود که آقای صفق- السلطنه همین تذکر دادند که يك قسمت از راههای آذربایجان را سبیل برده است بنده فوراً تلگراف کردم که آنجا اهالی را که سبیل برداشت فوراً تعمیر کنند پس این قسمت هم تعمیر شده ولی يك مطلب را فراموش نفرمائید که اگر این لایحه راه سازی تمام ایران بود آقایان حق داشتند که بگویند چرا این راه را ساخته اند

عدلی- مال را ارزاق است از اینجا هم ارزاق بیآورند

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

وزیر فوائد عامه- این راهها نیست که تقریباً وجود خارجی ندارد و یا اینکه در حال بدی است و باید تعمیر شود راههای آذربایجان چون جدید ساخته شده است بهتر است سایر نقاط است علاوه راههاست همان آبی آذربایجان که اشاره فرمودند همان سی هزار تومانی که اشاره فرمودند برای تعمیرات و نگاهداری راههای آذربایجان تخصیص داده شده است زیر علاوه بر این اعتباری که الان مجلس داده چهارصد و پنجاه هزار تومان هم اعتبار برای نگاهداری کیلومتر طرق و شوارع مملکت در بودجه منظور شده از این چهارصد و پنجاه هزار تومان سی هزار تومانش برای نگاهداری راههای آذربایجان است پس این مقصود آقاهم چون در لایحه دیگری منظور شده است لازم نبود که در اینجا هم ذکر بشود و الا البته نگاهداری راههای آذربایجان که از هر نقطه نظری که از نقطه نظر تکی از قطعات تکی مملکت ماست لازمست که از هر اعتباری که باشد نسبت به آنجا لازمست که منظور شود و البته همیشه در نظر بوده و در حدود امکان البته ملحوظ میشود

حالا خواهید فرمود این اعتبار کسب بنده بشهادت جمعی از آقایان شاید در مجلس شورای ملی این مسئله را چندین مرتبه عرض کرده ام آقا تا چهار صد هزار

تومان - با یا صد هزار تومان - بایک میلیون در یک مملکتی که سه مقابل فراه است نمیشود راه ساختاگر میخواست بدین مملکت راههای منظم شود باید ۱۲ میلیون - ۱۵ میلیون - ۲۰ میلیون پول باشد که راهها ساخته شود راهسازی که پیشوند نیست که فقط خاک بریزند البته باید راهی ساخت که معکم باشد و سه سال کار بکند و یک اعتبار کلی هم باید قرار داد برای نکاهماری راه والا تا حالا امور راهسازی ما غلط بوده است .

پاچ گرفتن ما غلط است چون یک تعیلی است بر تجارت - برانصداید راه اردات مردم و غلط است ولی چه باید کرد ؟

ما که امروز پول نداریم و ما چون نخواستیم بیک منابع خارجی متوسل شویم تازه موفق شده ایم که بودجه خودمان را تعدیل کنیم یعنی دخل و خرج خودمان را مرتب کنیم .

البته این عبادت کم است و تا یک عبادت زیادی نباشد راه ساخته نخواهد شد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کانی است .

بعضی گفتند - کافی نیست دست غیبی اجازه بفرمائید بکنفر راجع به کمالات مذاکرات حرف بزنند .

نایب رئیس - رای می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی کافی میدانند قیام فرمائید (عده کمی برخاستند)

نایب رئیس - معلوم میشود کافی نیست آقای دست غیبی بفرمائید

دست غیبی بعضی از قضایا هست که مسلمت و مخالفت با این لایحه مخالفت با اصل قضایای مسالمت همه آقایان رهمه اهالی ایران میدانند که راه سازی یکی از اصلاحات بسیار خوب است خاصه راه هایی که آقای وزیر فرمودند و آقایان هم تصدیق می فرمایند که در ارزاق تهران مدخلیت دارد و البته زودتر ساخته شود این هم محل حرف نیست لیکن قطعاً هم بنده نیست که ما فقط وکیل طهران تنها نیستیم که اصلاحات تهران تنها را باید انجام بدهیم بلکه باید فکر همه تقاضای ایران باشیم نه فکر طهران که ما الان این جا ارتزاق می کنیم .

آیا امر ارزاق در طهران اسباب زحمت شده و در سایر ولایات از حیث ارزاق وسعت داشته اند ؟ اگر اینطور بود باز هم قبول می کردیم ولی این مسئله عمومیت دارد . تمام ولایات از حیث ارزاق در مضیق هستند پس فقط طهران را نباید ملاحظه کرد بنده تصدیق می کنم که این راهها لازم بلکه الزام است ولی خود آقای وزیر فرمودند که اینها راه هایی است که بعضی هایش درست فقط بعضی اصلاحات لازم دارد و بعضی هایش اصلاً خراب است ولی

بنده عرض می کنم وقتی که خواهند راه درست بکنند باید یک نظری بتمام ایران بکنند من باب تل عرض می کنم که راه شیراز و بوشهر ساخته است و فقط باید یک اصلاحی کرد که خراب نشود سیصد و پنجاه هزار تومان را هم تصویب می کنیم اما نباید این مبلغ را فقط برای این تصویب کرد که اهالی طهران راحت باشند که بنده خودم هم جزء آنها هستم ولی اهالی سایر ولایات در زحمت باشند این را باید تقسیم کرد به همه ایالات و ولایات و بفرمائید آقای سردار معظم که فرمودند سایر جاهانی رسد قبول کردیم ولی قسمت اعظمش را صرف طهران بکنند و یک قسمتش را هم صرف ولایات چون سایر ولایات هم راه هائی ابداع کرده و نباید دولت ابداع بکند و راه هائی ساخته هست که کرد و خاک و باران خرابش کرده است و یک قدری سنک و کوچ می خواهد که تعمیرش بکنند سی - چهل - پنجاه هزار تومان منظور کنند که آن راهها خراب نشود .

درمشت ماه پیش از این در راه شیراز بوشهر قشک و بقاعده انومیل میرفت حالا چه اصلاحی لازم دارد فقط بیست یا بیست و پنج هزار تومان می خواهد که تعمیر کنند و بنده هم طوری که آقا تعجب فرمودند از و کلاه آذربایجان تعجب می کنیم از و کلاه فارس که اطلاعات دارند و باز هم ساکت هستند برای اینکه راه شیراز و بوشهر ساخته شده است انومیل هم میرفت و می آمد و حالا یک قدری خراب شده و باید بیست و پنج یا سی هزار تومان فقط خرج داشته باشد که اصلاح شود این را بنده چطور می توانم سیصد و پنجاه و یک هزار تومان تصویب بکنم که فقط یک مملکت راحت باشد ولی سایرین در زحمت باشند

یکنفر از نمایندگان - یکنفر دست غیبی سر جای مملکت می فرمائید اشتباه کرده ام یک شهر - بسیار خوب این یک اشتباه را هم قبول کردم یک شهر راحت باشد و سایر شهرها در زحمت والا سیصد و پنجاه هزار تومان را بنده تصدیق می کنم بلکه اگر یک کروم هم آورده بودند تصدیق می کردم که برای راه سازی لازمست و راه سازی البته بسیار مدخلیت در اصلاح مملکت دارد ولی نقطه نظر ما و نقطه نظر دولت باید بیک شهر از ایران باشد بلکه نظر باید وسیع باشد و باطراف هم نظر بکنند و راه های ساخته شده را هم لااقل نگذارند خراب بشود .

مثلا ارزاق شیراز یک قسمت معظش ازین راه است که خراب شده و بیست هزار تومان خرج دارد چطور بنده ساکت بمانم و سیصد و پنجاه و یک هزار تومان را رای بدهم برای اینکه یک شهر راحت باشد حالا اینهم بدر ارزاق حالی می خورد یا نمی خورد کار نداریم که بگوئیم امروز که

تصویب شد بعد از سه روز دیگر ارزاق طهران فراوان می شود این را هم قبول می کنم برای اینکه شبهه نشود ولی باید برای شیراز و آذربایجان و سایر ولایات هم ملاحظه کرد برای اینکه مانع از خراب شدن طهران نیستیم و وکیل تمام ایالات و ولایات هستیم .

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - ایرادات آقایان مخالفین مخصوصاً آقای دست غیبی اصلاً مخالفین با این لایحه نبود زیرا خودشان در مقدمه فرمایشاتشان کلاً اذیت کردند که چقدر راه سازی لازمست مخصوصاً این راههایی که دولت پیشنهاد کرده است از نظری که باشد ساختنش نهایت لزوم را دارد در واقع ایشان محسنات راه سازی را هم بهتر از بنده می دانند و هم بهتر از بنده بیان کردند فقط اشکالشان این بود که این مقدار کسب و باید سایر راهها هم ساخته شود و البته در موقعش این اعتراض وارد است و باید تمام راهها ساخته شود و بطوریکه آقای وزیر توضیح دادند باید تمام راهها ساخته شود ولی بسبب و پنجاه و یک هزار تومان نمیشود تمام راهها را ساخت اینک فرمودند ما تنها وکیل طهران نیستیم البته ما وکیل همه جا هستیم لیکن اولاً باید تصدیق کرد که مرکز دارای یک اهمیتی است بیش از همه جا و تا بنی این موضوع را که امروز مرکز تنبلی است سایر ولایات تنبلی نیستند . . .

بعضی از نمایندگان - اینطور نیست . دامغانی - امروز طهران یک احتیاجات زیادی دارد و باید در رفع احتیاجاتش سر بماند و والا مملکت تریل بیک مشکلاتی بکند مثل همان مشکلاتی که در چند روز قبل پیش آمده بود و باید جهت باید این راهها ساخته شود ساختن این راهها از نقطه نظر راه سازی تنها نیست بلکه دو نظر است یکی از نظر راه سازی است یکی هم از نظر تامین ارزاق است وقتی این فلسفه را میان بیاوریم آنوقت می دانید که باید این راهها ساخته شود بلا در اینکه فرمودند ما وکیل طهران نیستیم گویا این را اشتباه کردند یعنی باید این را بدانند که این راهها دو سر دارد همانطور که طهران را بسبب وصل می کنند همانطور همین را هم بطهران وصل می کنند منظور سایر جاها و اساساً راه دوسر دارد و شما یک سرش را فکر می کنید فرض می کنید که اگر الان راه طهران بخین درست شود راه خمین بطهران درست نمیشود اگر اشکال آقا این است ممکن است تصویب بفرمائید راه از خمین بطهران یا از کجا بطهران یا از بندر پهلوی بطهران آنوقت اشکال آقا رفع میشود .

این راهها مال مملکت است نه مال

طهران باین جهت بنده عقیده دارم که ساختن این راهها از دو نقطه نظر لازمست و البته ساختن همه راههای مملکت لزوم دارد ولی در موقع خودش با بودجه کافی وزیر فوائده عامه چون یک مصلحتی را آقا اشاره کردند که خود بنده باید عرض کنم فرمودند که راه شیراز و بوشهر محتاج است فرمودند که راه شیراز و بوشهر محتاج بیست یا ۳۰ هزار تومان خرج است اتفاقاً خیلی خوشونتم که ارقامی که نمایندگان محترم اشاره میکنند قبلاً از طرف ما همین آن پیش بینی شده .

در اعتبار عادی طرق و شوارع برای ناحیه که از شیراز و بوشهر است سی هزار تومان برای تعمیر آن در اعتبار آورده ایم و این مقصود کاملاً تامین می شود و الا هم یکنفر مهندس ایتالیائی می آورد از شیراز و شیراز است و مشغول تعمیر آن راه است و این اعتبار هم جزو اعتبار عادی طرق و شوارع است دیگر لازم نبوده است که جزو این ۳۰۱ هزار تومان که اضافه پیشنهاد می شود یا اینکه آقای دست غیب در ضمن نقطه شان فرمودند که اینجا ۳۰۱ هزار تومان تصویب کنیم که فقط طهران هزار تومان یک پول زیادی است در صورتی که از این مقدار صد هزار تومان اضافه ۸۰ هزار تومان از اعتبارات عادی طرق و شوارع فقط برای اسسال در خط طهران مازندران خرج خواهد شد مازندران که سالها بود در پشت طهران بود ولی راه نداشته بطهران وصل بشود و الا آن شماری می توانید انومیل سوار شوید و تا شش فرسخی فیروز دست غیر انومیل نذارم

وزیر فوائده عامه گریه بفرمائید یا انومیل بنده را سوار شوید صد و هشتاد هزار تومان آن از بابت آن لایحه است صرف ساختن راه مازندران می شود شما خیال می فرمائید ۳۰۰ هزار تومان زیاد است این را اگر بتمام مملکت تقسیم کنیم آنوقت گوشت شتر قربانی خواهد شد باید اول توجه کرد و یک راه دور راه را با این پول ساخت آنوقت شروع کرد در راههای دیگر والا لغایت نخواهد کرد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کانی است .

نایب رئیس - رای می گیریم در صورتی که در شش فرسخی فیروز دست غیر انومیل نذارم

وزیر فوائده عامه گریه بفرمائید یا انومیل بنده را سوار شوید صد و هشتاد هزار تومان آن از بابت آن لایحه است صرف ساختن راه مازندران می شود شما خیال می فرمائید ۳۰۰ هزار تومان زیاد است این را اگر بتمام مملکت تقسیم کنیم آنوقت گوشت شتر قربانی خواهد شد باید اول توجه کرد و یک راه دور راه را با این پول ساخت آنوقت شروع کرد در راههای دیگر والا لغایت نخواهد کرد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کانی است .

نایب رئیس - رای می گیریم در صورتی که در شش فرسخی فیروز دست غیر انومیل نذارم

وزیر فوائده عامه گریه بفرمائید یا انومیل بنده را سوار شوید صد و هشتاد هزار تومان آن از بابت آن لایحه است صرف ساختن راه مازندران می شود شما خیال می فرمائید ۳۰۰ هزار تومان زیاد است این را اگر بتمام مملکت تقسیم کنیم آنوقت گوشت شتر قربانی خواهد شد باید اول توجه کرد و یک راه دور راه را با این پول ساخت آنوقت شروع کرد در راههای دیگر والا لغایت نخواهد کرد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کانی است .

نایب رئیس - رای می گیریم در صورتی که در شش فرسخی فیروز دست غیر انومیل نذارم

در ذیل که برای حوائج ارزاقی و حمل غله لازم است علاوه بر اعتبار منظوره در بودجه اسسال خود مصرف نماید .

(۱) راه از عراق بخین
(۲) از بروجرد بملایر
(۳) راه از دیلیجان بخین
(۴) راه از طهران مازندران
(۵) راه طهران بسبزووار
(۶) راه از طهران به پهلوی

نایب رئیس - آقای زهیم (اجازه)

زهیم - البته در ساختن راهها هیچ مخالفتی در اصل قضیه نیست ولی چیزی که هست بنده گمان می کنم در این لایحه رعایت الایام لایح را آقای وزیر فوائده عامه فرمودند و فقط آقای وزیر فوائده عامه خواسته اند از محل ارزاق طهران یک حسن استفاده بکنند بسیار خوب حسن استفاده خیلی خوب است حالا که مردم در تحت این فشار هستند و نمایندگان مجلس هم اهمیت می دهند ایشان یک راههایی را برای توسعه وزارتخانه خودشان پیشنهاد کرده اند ساخته شود (بنده انطور نظر می آید)

ولی باید اجازه بدهد که ما هم از احتیاج ایشان حسن استفاده بکنیم .

آقایان هر کدام از جانی بعضی از تبریز بعضی از جاهای دیگر چیزی هائی گفتند .

بنده یک چیزی را که همه بسمعیان رسید عرض می کنم و آن راه از کاشان باصفهان است آقایان می دانند کاشان یک شهر صنعتی جمعیتی بوده است سالها بی که خوب بوده و در همه جا جنس خوب بوده و محصول خوب عمل می آمده برای اعاشه خودش ناچار بوده است بتوسل جستن به گلیانیکان و بالاخره باصفهان و یک روابطی بین کاشانی و اصفهانی هست که آقایان مطمئنند .

مثلاً غالب مالکین هستند که توفه شان در کاشان است ولی املاکشان در اصفهان است و جنس از آنجا حمل میکنند وزارت پست و تلگراف راه را از کاشان بر - گردانید و یک شهری که در وسط طهران و اصفهان بوده که بواسطه همین بودن سر جاده یک حالت ممبریت و آبادانی داشته صورت یکدیگی شده در صورتیکه اساساً شهر کاشان یک کمکی هم بصادرات ایران میکند از حیث مالی و شهری است که مخصوصاً در این اواخر ماهی چهل چهل و پنجاه هزار تومان پول خارجه را از امریکا و سایر جاها وارد ایران می کرده و حالا پست کاشان بیک حالی افتاده که ۱۲ روز و ۱۵ روز از طهران تا آنجا می رود و راه را بر گردانیدند انداخته اند بجوشقان هذری که می آورند میگویند ده فرسخ نزدیکتر است و حال آنکه گویا شش فرسخ است و تفاوت اینک از کاشان پرورد

یا از جوشقان خیلی جزئی است و آنطوری که شاهزاده رئیس پست در حضور وزیر پست و تلگراف توضیح می داد می گفت اسسال بیش از ۲ هزار تومان ضرر حمل و نقل پستی داریم از اینکه را بر گردانیدیم بجوشقان .

کاشانی ها جمع شدند تا بنده فرستادند مکرر از ما انقضا کردند مراجعه کردیم تمنا کردیم گفتند که این قضیه اینقدر واضح است که ما خودمان بخودمان حتمی دانیم که یک شهری را از آبادی بیندازیم در نتیجه کاشانی ها موفق شدند که یک مفتش پرورد بکاشان و بالاخره رفت و باز دید کرد که راه از کاشان یک قدری شن دارد و اگر بهترین شکل ساخته شود ۲۶ هزار تومان خرج دارد و هر روز عده داده اند که این مسئله یک قدری مهم است که از محل اعتبارات دولت هم اگر شده باید درست شود حالا شاید آقای وزیر فوائده عامه این مسئله را که عرض می کنم تکذیب بفرمایند ولی من این مسئله را از قول کاشانی ها عرض می کنم که کاشانی ها عارض شدند و تظلم کردند و با آنها وعده داده شده که این کار خواهد شد .

وزیر فوائده عامه - بنده وعده داده ام؟

زهیم - عرض کردم وعده داده اند عرض نکردم چنانچه عالی وعده داده اند وزارت پست و تلگراف هم می گوید اگر وزارت فوائده عامه در این خصوص تصمیم بگیرد صرفه اقتصادی برای ما دارد در حال بنده خیال می کنم یک همچو راه مهمی افتاده مثلاً راه از عراق بخین در صورتیکه آنجا یک راهی است که باید پست را حمل بکنند و پست هم یک چیزی است انتر ناسیونال و بین المللی است و این مشکل نمی شود اینجا راه از عراق بخین را هم هم شمرده اند باین واسطه که ارزاق را باید از آنجا حمل کنند بسیار خوب مردم طهران که ما جزو آنها هستیم خیلی جان خودمان را دوست داریم و فراوانی ارزاقمان را میخواستیم اما کاشانی بیچاره نباید در فکرتان خود باشد همیشه بطور آذربایجانی بیچاره .

بنده تصدیق دارم که راه سازی یک مخارج زیادی لازم دارد و این ۳۰۱ هزار تومان را همانطور که وزیر فوائده عامه فرمودند نباید مثل شتر قربانی تقسیم کرد ولی وقتی که یک چنین قسمتی بجلس می آید خوب است آن قسمتی را هم که در بودجه سال آتی در نظر گرفته اند آن را هم ضمیمه بکنند که ما هم بتوانیم برای آن کار بدیم منتنی آن قسمتی که مهم است از حالا شروع کنند و آن قسمتی را که آقایان مهم نمی شانند در صورتیکه بنده مهمتر می شمارم آن را بگذارند برای اول سال آتی و یک قدری باشد که کلاسی که علاقه شان بیک ولایتی بیشتر از طهران است بتوانند رای بدهند .

بنده عرض می کنم که اگر حقیقتاً یک اشخاصی برای سلب آسایش کاشانی ها نشده بودند کمیته می کردند باین آسانی موفق نمی شدند این فکر را بکنند که راه را باید از کاشان بر گرداند هیچکس زندگی ندارد تمام املاک کاشان از قبیل افتاده است این دور از انصاف است خوب است بجای این این الفاظی که اینجا گفته می شود که انشاء الله اقدامات مجدده در سال آتی می شود یا در بودجه سال آتی در نظر خواهیم گرفت این را در همین جا ذکر می کردند منتنی معلق میگردید یک قسمت را بودجه سال آتی و یک قسمت را بودجه حاضر

وزیر فوائده عامه - نماینده محترم در ضمن بیانانشان یک نسبتی بیننده دادند که مجبور آن را تکذیب کنم فرمودند که بنده می خواهم استفاده بکنم (منتنی اسمش را حسن استفاده گذاشتند) برای توسعه وزارتخانه خود بر این مقرون بصحت نسبت و آرزو من است که هر چه زودتر طرق و شوارع مملکت بطوری اهمیت پیدا کند که خیلی بزرگ شود که وزارتخانه مستقلی بشود و از وزارتخانه من جدا شود این آرزوی شخص من است علاوه آدم یک شبه کار داشته باشد بهتر می تواند آن را اداره کند تا اینکه ده کار داشته باشد و بهیچ کدام نرسد و وزارت فوائده عامه که بنده تنها متصدیش نخواهم بود و خیالی ها بعد خواهند آمد سه سه تقسیم می شود راهها و طرق و شوارع یک قسمت فلاحش یک قسمت تجارتش هم یک قسمت حالانام این شنب نامس است گناه من نیست پس بنده نخواستم برای توسعه کار خود و وزارتخانه خود این لایحه را پیشنهاد بکنم علاوه این راپورت وزارت مالیه است که از نقطه نظر تامین ارزاق مملکت از وزارتخانه من هم این تقاضا را کرده است و ساختن راههایی است که من در این لایحه نوشته ام پس این یک شرط ارزاقی دارد و ارزاق که خودش رامشول ارزاق طهران می داند یکی از شرطهایش این را قرار داده است و یک شرط خیلی صحیح و منطقی است وای کاش در غیر موقع احتیاج فوری ما خودمان بفکر این کارها میافتادیم وای کاش در موقعی که بودجه بجلس می آمد آقا بلند می شدند می فرمودند خوب است تمام موارد راهها صرف خود راهها بشود و آنوقت مخارج راه سازی دو مقابل می شد و ارزاق در مضیق واقع نمی شد آن وقت هشتصد هزار تومان خرج راههای مملکت می شد حالا اگر تا اینجا نمی بود و بنده می خواستم این حسن استفاده را بکنم گناه بنده چه چیز است ؟ بنده می خواهم

حسن استفاده بکنم و از برای مملکت راه بسازم چه عیبی دارد ؟ شردی دارد ؟ اما اینکه فرمودند راه کاشان را بنده وعده دادم اولاً بنده از طرف خود هیچ وعده ندادم که از اعتبار دولت پولی بدهم در باب راه کاشان من خودم مهندس فرستادم و مفتش که فرمودند مفتش نبود و مهندس بود که بنده فرستادم و وقت و باز دید کرد و یک تعمیرات سطحی بود یعنی یک کردن شن هائی که مانع عبور هر چهار چرخه است و یک کردن شن ها تنها سی و پنج هزار تومان خرج دارد بنده سی و پنج هزار تومان از کجا بیارم بیارم علاوه راه کاشان ابتدا مداخله در ارزاق ندارد و در ماده دوم این لایحه ملاحظه خواهید فرمود که این مبلغ از کجا پیدا خواهد شد .

حالا از نقطه نظر اینکه کاشان آباد خواهد شد بیایم سی و پنج هزار تومان از این پول را هم در اینجا مصرف کنیم اینکه نمی شود در قسمت راه کاشان یک تصویب نامه از هیئت وزراء صادر شد و بنده با اهالی ابلاغ کردم چون آقا نماینده کاشان بودند مطلع نشده والا با اهالی ابلاغ کردم که شما بیایید و سی و پنج هزار تومان بدولت فرض بدهید که این راه را بسازد و در ظرف سه سال سالی دوازده هزار تومان بگیری و سی و پنج هزار تومان هم از برای یک شهر صنعتی مثل کاشان اهمیتی ندارد و یک شهری هم آباد می شود و بنده هم وعده سریع ندادم که در بودجه سال حاضر پیش بینی می کنم ممکن است در بودجه سال آتی هم محل نداشته باشد و هر وقت محل پیدا کردیم راه کاشان را خواهیم ساخت .

اما اینکه فرمودند چرا راه کاشان معدوم شده است علتش معلوم است اولاً راه حالیه نزدیکتر است تا بنی راه کاشان بقدری شن دارد که فابل عبور و مرور نیست و هیچکس نمی آید گاری و در چرخه یا انومیلش را ببرد توی شن ها و بشکنند برای اینکه کاشان مرکز تجارت است مرکز تجارت باشد بلکه میگویند من یک راه انصر و بهتری انتخاب خواهم کرد حالا اگر آقایان می خواهند راه کاشان درست بشود و بترقی کاشان خیلی علاقه دارند جدیت بکنند که اهالی کاشان سی و پنج هزار تومان بدهند مداراهشان را می سازیم و در ظرف سه سال هم پولشان را پس می دهیم وقتی این ترتیب صورت نگیرد باید صبر کرد هر وقت اعتبار طرق و شوارع زیاد شد آنوقت راه کاشان هم ساخته خواهد شد و در هر صورت راه کاشان هیچ رابطه و ارتباطی با این لایحه ندارد

نایب رئیس - آقای شیردانی (اجازه)

شیروانی - بنده بقیه خودم بتک کر مفیدی درموتی ک آقای وزیر تقاضای فوریت این لایحه را فرمودند داد و این تذکر بقیه من هم یکروز وقت مجلس را تمام نمی کرد وهم وکیل هر شهری را جمع شهر خودش مجبور نبود در اینجا یک مذاکره ای بکنم تذکر بنده این بود که این لایحه را در عرض اینکه در یک جلسه اگر قیامت را بکنم شاید از ده جلسه کمیسیون بیشتر باشد مذاکره شود در کمیسیون مذاکره می کردند وقتی بجای می آمد یک مذاکره مختصری می شد و تصویب می شد و تصویب می شد و تمام این حرفهایی که در اینجا زده شد می آمدند و در کمیسیون می گفتند و بالاخره این لایحه بایک طرز خوبی بمجلس می آمد و این اندازه هم در خصوص آن حرف زده نمی شد

ولی بنده استاده آقای وزیر علاوه بر جواب بنده را هو کرده بودم زنده ولی تجربه فرموده اند که چندین مرتبه بین بنده و ایشان این شکل پیش آمد و ایشان بی نظمی فرمودند و بنده هم از میدان در فرقه ام و عراقی خود را به ترتیب بوده عرض کرده ام و جواب فرمایشات ایشان را بنده همانطور که عرض کردم اگر نظرشان باشد یکی از مذاقین لایحه اولی ایشان که مبلغ آن هم از این زیاد تر بوده در کمیسیون وجه مجلس وجه در خارج بوده ام و عقیده ام هم این است که وزارت فوائد عامه امروز از این راه دارد باین مملکت خدمت می کند لیکن طرز این لایحه مثل همان لایحه در خاک است که اگر نظرشان باشد آنهم یک چنین سوء تقاضی بین بنده و ایشان تولید کرد طرز این لایحه بکطور است که انسان را مشکوک می کند اولاً همانطور که فرمودند این لایحه مثل طرز داد خواهی مثل عرض تنظیم و مثل عرض سر کشاده به اصطلاح ما روزنامه نویسیها لایحه ایشان این طور بمجلس آمد یعنی از خارج بمجلس مثل یک کسی که هیچ شکلی دستش بمجلس نمی رسد که جلب توجه و کلارا بکنند در خارج بمجلس یواش طبع شد و افتاد توی مجلس و در سه روز پیش آمدند و لایحه را بپیشنهاد فرمودند با یک اختلاف خیلی کلی یعنی شصت هزار تومان پس باید بنده حق بدهند که مشکوک باشم دیگر اینکه فرمودند چرا دیگران حق دارند و آزادند که اینطور وره ما را بمجلس می دهند و یک وزیر حق ندارد چرا یک وزیر خیلی حق بزرگتری دارد که لایحه خودش را بیورد در اینجا و بگردد هم وقت ما را صرف کند و رأی همش می دهند و حق وزیر که لا شناخته شده است و وزیر حق ندارد لایحه اش را بیورد و تقدیم مجلس کند و تصویب کند و برود ولی در خارج بیست روز پیش از این یواش طبع شد و سه روز قبل بیورد و بدهند بمجلس آنهم در موقع تقدیم بگمرتبه اختلاف نظر پیدا شود و الا آنهم که مطرح می شود یک اختلاف دیگری پیدا شود

این به کسی حق میدهد که مشکوک باشد و اما اینکه فرمودند این لایحه با توافق نظر وزارت مالیه و دولت تنظیم شده است بنده عرض می کنم ممکن است آن دوست و بنجام و یکیز در تومان همانطور که می فرمایند باشد ولی این شصت هزار تومان است که الان اضافه فرمودند اینجا نه آقای دکتر میلو خواهر بودند و نه آقای وزیر مالیه و آقای معادن وزارت مالیه هم که تشریف دارند هنوز در دین باب توضیحی نداده اند که آیا جلب نظر وزارت مالیه از نقطه نظر بودجه شده است و ما در بودجه جا داریم که یک همچو لایحه را تصویب کنیم یا خیر بنا بر این جوابی هم که ایشان دادند تصویب نمی کنم قانع گفتم نبود

دیگر از مسائلی که ایشان وسیله هو کردن بنده قرار دادند موضوع ارزاق بود و چند دفعه هم تکرار فرمودند بنده از طرف خودم و بکنمست از اهالی مملکت عرض می کنم که شما اداره ارزاق را لغو کنید دیگر هیچ چیز شما نمی خواهید ارزاق در این مملکت بقدر کفایت هست و اداره ارزاق دارد مردم را از گرسنگی می کشد و آقای رضوی در موضوع ارزاق توضیحات کافی دادند و راجع با ارزاق طعیران اگر بنده بخوام در اینجا صحبتی بکنم هم ایشان وزیر مسؤل این کار هستند وهم از موضوع بعت ما خارج است والا وضعیت ارزاق تمام مملکت را ارزاق انداخته است در صورتیکه ارزاق طهران را هم بلند نیستند اداره کنند و نمی دانند که چطور باید اداره کرد

و این طرف اداره کردن ارزاق مردم را از گرسنگی خواهد کشت وهم تمامی اهالی ولایات را بیچارگی خواهد انداخت و بقدر امسال هم گندم توی این مملکت هست آقایان باید به ترسند از ارزاق سال آتی که نصف بفرمان این مملکت رامالیه نگذاشته است مردم بکارند آنوقت آقا هی فریاد ارزاق! ارزاق طهران بنده در همین مجلس از یکی از وکلای محترم شنیدم که یکی از مدیرهای وزارت مالیه هنوز نتوانسته است بنز پشت دروازه طهرانش را بگارد و هر چه رفته است اجازه بگیرد با اجازه نداده اند من اصلا نمی فهمم که این موضوع ارزاق چیست و الا اداره کردن ارزاق طهران کار مشکلی نیست یکی از این سر جوفه های خیار ما می تواند ارزاق طهران را اداره کند بروت آر تورا که نمی خواهند بگیرند پس موضوع ارزاق حلا روشی بر راه سازی ندارد و لایحه راه سازی بمجلس آوردن مربوط با ارزاق نیست که آقای زعیف هم مجبور بشوند بگویند میخواهند حسن استفاده بکنند

وزارت فوائد عامه میخواهد راهی بسازد و تمام ماها هم تصدیق میکنیم که باید

راه ساخته شود ایشان هم کمال جدیت را دارند

بنده عرض می کنم که طرز عجیبی است بنده میگویم این راه ها را درست کنید بدون هیچ رعایتی و نظر بهم باز رزاق نداشته باشید مگر راه را فقط برای ارزاق میخواهید راه برای مسافرت و حمل و نقل مال التجاره و برای صادرات و ادوات مملکت و این چیز لازم است این چیزها را بیست سال که ما می نویسیم و حالا شما میفرمایید هر روز گناه گنبد بیست و پنج روزنامه نیست که مقامات بالا بلندی که بهتر از فرمایشات ایشان باشند نداشته باشد

وزیر فوائد عامه عمل نمی کنند شیروانی - حالاهم که میخواهم بیورد عمل بیوردم یک طوری می آوریم که درست نیست بنده نمی خواهم راجع بر اه اصفهان عرضی بکنم برای اینکه راه اصفهان الحمد الله موقع پیش ما طوری شده است که خدا ساخته است و بنده که استعدادهای یکی اینکه راه اصفهان را خراب نکنند زیر الان مشغول خراب کردن راه اصفهان هستند و دارند راه را خراب میکنند راه اصفهان خوب راهی است و آقای زعیف بی لطفی کردند و حمله کردند و از این راه اگر وزارت فوائد عامه بآن دست نزنند ده سال دیگر هم میتوانیم استفاده کنیم بدون اینکه یک مثل گرد خاک داشته باشد فقط دوسه جا بیل لازم دارد که الان دارند میسارند و یک چاهم تقریباً صد و پنجاه ذرع با تعلق بوده که خاک ریخته اند و پر کرده اند و باقی راه خوب است استفاده دیگر این است که آن تیر بری بی بر را که در در لیجان گذاشته شده بردارند راهی که ساخته اند با جانش نگیرند

حالا آمده اند یک تیر بزرگی آنجا گذاشته اند و ازانو میل نه تومان و نه قران و نوزده شاهی پول میگیرند حالا نمیدانم چه شده است که این یک شاهی را نمی گیرند و اگر یک روز در آنجا بپوشند حساب کنند می بیند آنچه بجمع می آید و با آنچه گرفته میشود خیلی تفاوت فاحشی دارند این بود عرض بنده حالاهم بنده عرض میکنم که با این طرز یعنی یک عده از راهها و ولایات را اسم بردن و یک عده را اسم نبردن مخالفم برای اینکه آنوقت یکی راجع بشیراز یکی راجع آذربایجان و بنده هم راجع باصفهان میخواهم صحبت بکنم و حق هم داریم که بگوئیم این تبعیض برای چه پیش آمده است در صورتیکه ممکن بود آقای وزیر فوائد عامه تشخیص بدهند که امروز راه خدین بهراق لازم دیگر لازم نیست به مجلس بیاید برای آنکه وقتی بمجلس میاید من یا سایرین مجبور هستیم سؤال کنیم - چرا این تبعیض عمل آمده آمده است ولی وقتی که بگویی می بینم

رفت تمام این جوابها داده می عرض دیگر بنده در موضوع مبلغ این لایحه است که یک مرتبه شصت هزار تومان بدون توافق نظر مالیه اضافه شود این راهم بنده گمان میکنم که در بودجه محل نداشته باشیم یا اینکه از نقطه نظر بودجه اشکالی داشته باشیم و بنده هم بک تبصره پیشنهاد کرده ام که راه ها دیگر تیر نداشته باشد نه اینکه هنوز ساخته شده بعضی این که این اعتبار در مجلس تصویب شد تیرها در این طرق و شوارع بلند شود و در ماده دوم هم در آخرش اسمی از عایدات برده است و ممکن است ما را بشک بندد از باین جهت تبصره پیشنهاد کرده که با ج کمره نشود و الا در اصل موضوع عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای دولت آبادی دولت آبادی بنده مغایفم

داعفانی - یک قسمت از مخالفت و مذاکرات آقای شیروانی راجع باین قسمت بود که مطیع برای بیچاره مادرست شده است که تمام لویح و مقاصد خودشان را مطیع میکنند آقای وزیر حقشان بزرگتر است باین لایحه نیست عرض کنم البته کسی که حق بزرگتر را دارد است بطریق اولی حق کوچکتر را هم دارا خواهد بود یک قسمتهایی هم فرمودند که لایحه یواش طبع شده و یواش بمجلس آمده امین راهم تصدیق میفرمایند که از منطق دور است برای اینکه مطیع لایحه دیگر یواش و سخت و بلند ندارد

اما اینکه فرمودند اجازه ارزاق بلد نیست اداره کند در این قسمت اعتراض بایشان ندارم و شاید با ایشان هم موافق باشم که اداره ارزاق بلد نیست اداره کند بیک سوسه مدیر هائیم دارند که شاید یک قسمت از زراعت مملکت در آتیه خراب شود و صدمه بخورد ولی این مربوط به راه سازی و این لایحه نیست و بنده مدافع از این اعتراض نیستم و شاید در این قسمت هم با ایشان موافق باشم ولی اینکه فرمودند ارزاق کافی است این برای بنده مشکل می آید زیرا بطوریکه بنده در ولایات شرق و قسمتهای خود دیدم ارزاق کافی نیست و اداره ارزاق محتاج خواهد بود باینکه ارزاق را از داخل یا خارج جلب کند و یک زد و بند هائی درست کند و محتاج باین دادها و رسویداها نیست اصلا امسال ارزاق کافی نیست و باید دولت از داخل و خارج تهیه کند و اراحتکار جلو گیری نماید علاوه تیر هم بمثبت کرده است که هر قدر هم ارزاق کافی باشد شهوت محتکر با نندازد اینست که مردم را بگرسنگی می اندازد اما این قسمت هائیکه فرمودند که در راه اصفهان پول گرفته میشود بنده هم تصدیق میکنم

و موافقم که آن تیر برداشته شود ولی این قسمتها هیچکدام مربوط باین لایحه نیست اما اینکه فرمودند چرا تبعیض شده است

بنده عرض میکنم که بالاخره راه سازی باید از یک جای مملکت شروع شود حالا از این قسمت شروع شده است و اگر بخواهند این تقسیم بکنند هر فرسخی دو قران و نیم بیشتر بهش نمیرسد پس اگر بخواهند باین پول راه ساخته شود باید همین راهها را که در لایحه ذکر شده است بسازند و بنده عرض میکنم که این لایحه برای راه سازی باورده اند ولی چون ارزاق کم بود دولت مجبور بود با اینکه آن راهها را بنده میتوانم از آن راهها ارزاق بیوردم و در این موقع از این تنگی ارزاق استفاده کند برای اینکه گرسنگی و تنگی آنها را مجبور کرده است که این راهها را بسازند و اگر نظرشان راه سازی بود باید همان طرزیکه آقای شیروانی نظر دارند یک لایحه بمجلس بیورند باینکه مبلغ کلی و همه راهها را هم در نظر بگیرند و بسازند ولی چون نظر این نیست و فقط تا همین ارزاق است مثل آرد یا گندم که از روسیه وارد میشود باید از بندر یهلوی بیاید پس باید این راه ساخته شود و در این موقع که تنگی ارزاق فشار آورده است و دولت مجبور شده که یک همچو لایحه بیورد و یک مقداری از راه ها ساخته شود ما هم بقاعده الامتداد که لا بترک گله از این موقع استفاده میکنم و این راهها را جمعی از نمایندگان - مذاکرات نایب رئیس - بعضی پیشنهادت رسیدند است که باید قرائت شود و رأی گرفته شود اگر آقایان موافق باشند بنده برای بهداز تنفس

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعه مجدداً تشکیل گردید)

معاون وزارت مالیه چند فقره لویح است که تقدیم مجلس می شود لایحه ایست برای تقاضای تصویب دو دوازدهم از بابت مهرماه و آبانماه - بودجهها حاضر است و تقدیم کمیسیون شده و در آنها هم مطالعات شده و عنقریب تقدیم مجلس می شود - منتهی برای بعضی مخارجی که خیلی فوریت دارد استدعا می شود که دو دوازدهم را تصویب کنید

لایحه ایست راجع به برقراری ماهی صد تومان در باره مرات مرحوم مساوات پیشنهادی است برای برقراری مبلغ پنجاه تومان در ماهه درباره آقای آقا شیخ اسحق مجتهد - پیشنهادی است مربوط بمعاصبه کیبایی شنیدر فرانسوی که از سنوات بعینه ماملاتی شده و این معامله یک مقداری از پولش باقی مانده است که پرداخته نشده

و در این اواخر یک راه حل و یک فکر خیلی مستحسنی اختیار شده و برای دولت خیلی با صرفه است که تصفیه حساب بشود پیشنهاد تهیه تمبری است که مازاد مصرف آن آنچه عاید شود برای ساختن مقبره فردوسی است

پیشنهادی است برای بعضی مخارج لازمه جهت قایم کردن الواری که در حدود لرستان هستند و اما شیه و امانتی بققرای آنها که بهیچ وجه وسایل زندگانی ندارند برای اینکه رفاهیتی برای آنها تهیه شود پیشنهادی است برای یک مختصر اضافه بودجه نظمی برای اینکه قیمت جنس نسبت به بودجه سال گذشته اضافه شده است و با بودجه که در حدود سال گذشته بنظریه داده بود که در حدود این مقصود را نمی کند این است که این مبلغ از صرفه جوئیها پیش بینی شده است

پیشنهادی است برای ورئه مرحوم میرزا احمد خان مفاخر السلطنه عضو وزارت خارجه سی تومان برقراری است که در مقابل حقوق او را ضبط کنند برای اینکه بازماندگان او به توانند زندگانی کنند

پیشنهادی است درباره ورئه مرحوم میرزا علی خان فرزانة از طرف درآ - تجارچه تقدیم می شود

خاطر محترم آقایان مستحضر است که در بودجه معادل یکصد هزار تومان برای ملزومات مملکتی منظور شده است که بودجه هم در دست است و از تصویب می گذرد ولی برای اینکه در مدت سال نا بودجه از تصویب بگذرد ملزومات تهیه بشود اینطور در نظر گرفته شده که معادل صد هزار تومان بطور اعتبار موقت در دست بگیرند که این خرج بشود در حدود اعتباری که در بودجه گذاشته شده است برای اینکه این عمل هم فائوتی باشد باستحضار مجلس باشد اینست که لایحه در این باب تقدیم کردیم

پیشنهادی است برای بنای محل یک مدرسه در بغداد که مخصوصاً آقای رئیس - الوزراء باتوجه مخصوصی که بمعارف در مالک خارجه مبدول فرموده اند و تا آیدی در این باب داشته اند اینست که از محل حقوق ریاست وزراء بیل فرموده اند از برای این مصرف و مخصوصاً شش هزار تومان تخصیص داده اند

حاجی علی بابا در واقع یک تبصره است که تقدیم می شود چون یک مشکلاتی در بین آمده است و اخیراً نظر با اختلافاتی که در بین ورئه تولید شد است اینست که این تبصره برای حل قضیه تقدیم می شود

برقراری است برای ورئه یک نفر عضو کمرک فقط اجازه فرمایند که استدعا کند لایحه پیشنهادی برای دو دوازدهم را از این جهت ما نمایندگان آذربایجان

مورد توجه قرار بدهند و لطف بفرمایند که زودتر بگذرد

نایب رئیس - تمام اینها بکمیسیون بودجه تقدیم ارجاع می شود - بنا بود در ضمن مذاکرات در دستور آقایان شروع بانتخاب اعضاء کمیسیونهای معمولی بفرمایند آقای اخگر

اخگر - حالا اذان ظهر را گفته اند و بعلاوه در خارج هم هنوز تبادل افکار نشده است برای تعیین کمیسیونها خوبست بماند برای جلسه بعد

نایب رئیس - مخالفتی نیست؟ (گفته شد خیر)

نایب رئیس - پیشنهادات واصله راجع بماده اول قرائت می شود پیشنهاد جمعی از آقایان راجع باضافه خط راه طهران به تبریز

(شرح ذیل قرائت شد)

امضاء کنندگان پیشنهاد می کنیم که در ماده یک اضافه شود طهران به تبریز - محمد ولی - عدل - طباطبائی دیبا - محمد علی -

نایب رئیس - هر کدام از آقایان پیشنهاد کنندگان می توانند توضیح بدهند

طهران - فرمودند که عرض از این راه سازی برای تأمین ارزاق است امروز حتی در روزنامهجات هم اهالی آذربایجان ازمان خودشان و زحمت خودشان بدون اینکه مساعدتی از طرف دولت نسبت بآنها بشود زیاده از دو ملیون خرج کرده اند و راه آذربایجان را ساخته اند و متأسفانه باینکه تأسیس این راه را اهالی آذربایجان بکند بین و عرق جبین کرده اند معذکلمی بینیم در راه (بقول آقا) همان تیرهای بویر گداشته می شود و از آنجا با ج گرفته می شود باینکه دولت حق ندارد با ج از یک راهی بگیرد که افراد یک ملت و جماعتی ساخته اند

متأسفانه آن راهی که باین زحمت ساخته شده در این ایام بواسطه بانوهای متعددی که آنسو است ضایع و باطل شده و اگر بنا باشد در این موقع که طهران محتاج است به ارزاق آذربایجان و ارزاق آذربایجان باید بطهران بیاید و این لایحه هم برای راه سازی بجهت ارزاق است اینجا مقدم بر همه جا هست و با اینکه راه اصلی هم هست بهیچوجه من اووجه ملاحظه آنجا را ننکرده اند

چیزی که هست آمده اند قیمت ارزاق آذربایجان را قیمتش را چهار تومان کرده اند و با قوه قهریه شاید از خیلی ها هم می گیرند می آورند اینجا و راه آذربایجان را هم ابتدا توجهی نفرموده اند و امروز همین راه بواسطه سیل عاقل و باطل شده است و بهیچوجه مفید نخواهد بود

از این جهت ما نمایندگان آذربایجان

پیشنهاد کردیم که از طهران به آذربایجان علاوه بر اینکه راه اصلی است و راه اردزاق هم هست علاوه شود

نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - در این مملکت هیچ کس تردید ندارد که آذربایجان عضو لایق ایران است و نسبت بآن هر قدر احترام شود بجا است ولی باید دید که اگر دولت در نتیجه یک مطالعاتی مقتضی بداند در یک نقاط مینی شروع با اصلاحات راه سازی بکنند مقتضی است که آقایان نمایندگان موافقت بفرمایند و بنده تصور میکنم همان علاقه که نمایندگان محترم آذربایجان به آذربایجان دارند همان علاقه را همه آقایان نمایندگان نسبت بشام نقاط ایران دارند بنابراین هیچ فرقی ندارد از این طرف هم باید تصدیق کرد که دولت در نتیجه یک مطالعاتی یک مبلانی پیشنهاد می کند که بواسطه صرف آن وجه میتوان یک قدمی بردارد و این وجهی که پیشنهاد شده کافی نیست که توغات آقایان محترم را راجع با اصلاحات از حث راه در تمام بقاطی که آنها نیز علاقه دارند یعنی نسبت بمعلهای انتخابیه ایشان عملی بشود

از این نقطه نظر تصور می کنم بهتر این است این قدمی را که ما حالا بر می داریم نسبت باین لایحه موافقت کنیم منتهی یک فکر اساسی نسبت بر راه سازی بکنیم در تمام نقاط مملکت و همه نسبت باین مسئله اقدام کنیم و امیدوارم این توضیحات صادقانه بنده را آقایان نمایندگان محترم مخصوصاً آقایان محترم نمایندگان آذربایجان توجه فرموده و با این لایحه موافقت بفرمایند

وزیر فوائد عامه بنده از مذاکراتی که در مجلس شورای ملی بعمل آمد و مخصوصاً از مذاکراتی که خودم در تنفس به آقایان نمایندگان آذربایجان کردم همچو استنباط می کنم که اگر ما امروز موفق شویم که اصل این اعتبار را از تصویب مجلس بگذرانیم و ذکری در ماد از راهها بکنیم و بعد بنشینم و تقسیمش را با آقایان نمایندگان محترم آذربایجان بکنیم شاید بهتر باشد و از این نقطه نظر شاید بهتر بمقصد برسیم و این ملاحظه بنده ماده اول را بک قدری تغییر داد و پیشنهاد می کنم که اینطور رأی گرفته شود (وزارت فوائد عامه مجاز است که در هذلسنه ۱۳۰۴ مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان بجهت ساختن و تعمیر طرق لازمه که وازند با قیه مراعات الامم و فلاحهم علاوه بر اعتبار منظوره در بودجه امسال خود مصرف نمایند)

با تصویب این ماده اصل اعتبار تصویب میشود بعد یک تبادل نظری میکنیم و بهر

ترتیبی که مقتضی باشد تقسیم میکنند البته به این ترتیب رفع اشکال هم می شود و جای هیچگونه نگرانی هم باقی نمی ماند

نایب رئیس - رأی بگیریم به این پیشنهاد با استرداد میادید طهران - پیشنهاد آقای وزیر را ما قبول کردیم (ماده اول مجدداً شرح فوق قرائت شد)

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده متأسفانه باین ماده مخالفم و اصل ماده اول را موافقت میکنم چرا؟ دلیل دارم برای اینکه بنده خودم یک نفر هستم در طهران و می خواهم آرد حمل کنم از عراق به اینجا نه تنها بنده خودم بلکه خیلی ها منتها بنده خودم را سیر بلا قرار میدهم و نه اش را بخودم میکوبم و واحد واحد ما در صد این هستیم که آرد بر مرکز حمل شود و این راهها که ساخته شود تفاوت در گریه خاص می شود و مخصوصاً وقتی که هیچ ماده از مجلس بگذرد که این راهها بطهران درست شود گریه از آن تر میشود و خود این یک مدخلیت تامی در ارزاق طهران دارد و البته یک اثراتی هم در فراوانی آن دارد ما قسم های عملی باید ردازیم و اینکه داد میزنند چرا فقط طهران بنده عرض میکنم طهران و قتیقه امنیت داشته باشد تمام ایران امنیت دارد

وقتی که طهران قوت و قدرت داشته باشد بلاد ایران هم قدرت و قوت دارند در سال مجامع همه در نظر داریم وزیران دوازده هزار خوراک جنس داشت معنای هشتاد هزار نفر از سرسنگی مردند بواسطه نبودن اداره ارزاق بنده جدا مخالفم باین ماده که تا بنیاً پیشنهاد شده است و با اصل ماده اول موافقم و عقیده بنده آن ماده اول عملی است و راه تسهیل ارزاق هم همین است این است که بنده با اصل ماده اول موافقم که اصلاحات اینر کند

وزیر فوائد عامه - آقای آقا سید یعقوب در آن ماده تانی که بنده پیشنهاد کردم گوید در بلک قسمت آن توجه فرمودند بنده نوشتم ضمایماً در تمام این امر در ارزاق و از نقطه نظر ارزاق نظر آقایان تأمین میشود

نایب رئیس - رأی می گیریم به این ماده پیشنهاد آقای وزیر فوائد عامه آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند) نایب رئیس - تصویب شد ماده دوم لایحه قرائت می شود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده (۲) وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۳۵۱ هزار تومان مذکور در ماده قبل را بطور مساعد از بانک یا مع دیگر گرفته و وزارت فوائد عامه بپردازد و از عایداتی که اضافه بر میزان عایدات پیش بینی شده امسال ممکن است حاصل شود تأدیبه نماید در صورتی که اضافه عایداتی در همدالته نباشد مبلغ مزبور را در بودجه مخارج سال ۱۳۰۵ منظور نماید

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده اصولاً باراه سازی موافقم ولی با اصول کلاه مصالح من معتقد نیستم که خراسانی پول بدهد و ما در طهران نان ارزاق بخوریم ما باید خرج ارزاق کردن نان را خودمان بدهیم نباید برای بلدی طهران از آذربایجان پول بخواهیم سیصد هزار و کسری وزارت فوائد عامه پیشنهاد میکند برای اینکه ارزاق طهران از اطراف تهیه کند و بیارد بطهران

حالا من نمی خواهم روزه ارزاق را بخوانم که مأمورین چه میکنند بالاخر برای ارزاق شدن نان طهران سیصد و پنجاه و یک هزار تومان پول لازم است این را کی باید بدهد؟ اداره ارزاق طهران و بلدی طهران باید بدهد و بنده مخالفم با اینکه کلاه آذربایجانی را سر طهران بگذاریم و یک ماده هم پیشنهاد کردم که وزارت مالیه فعلاً این پول را بدهد ولی محل برداشتن از بلدی طهران و ارزاق طهران باشد حساب دارد اضافه کنند بهر جهت این خرج را باید بلدی و ارزاق بدهد

بنده با این ماده مخالفم و خیلی هم اظهار امتنان میکنم از کمیسیون اقتصادیات که همین نظریه بنده را داشته و خبری را که بمجلس دادند برای راه سازی این جمله را در نظر گرفتند که باید مخارج راه سازی را همان تقاضی که از ساختمان آنرا منتفع می شوند آرد می شوند آنها باید بدهند بنده مخالف نیستم که این راه چون از آنولی تا طهران از باب آبادی می شود بیک عوارض هم تسهیل بشود با آبادی های دنیار این خط برای تأمین این ۳۵۱ هزار تومان ولی گرمائی که بکشای از این را منتفع نمی شود نباید بکشای بدهد والا این عوارض ممکن است پرداخته شود ام از اینکه از بودجه سته حاضر یا از بودجه سته آتی باشد این را بنده مخالفم و یک پیشنهادی هم تقدیم کردم

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - بنده می بینم گاهی بعضی مذاکراتی در مجلس شورای ملی میشود که بیک جهاتی شاید مناسب نباشد ما تا نیم با اصول مرکزیت والی مرکزیت را معتقد نیستم بنده موافق

بودم باین پیشنهادی که اخیراً راجع باده اول شد و نماندگان آذربایجان پیشنهاد کردند ما هم موافقت کردیم و کار خوبی هم بود

ولی اینکه گاهی بگوئیم نمایندگان خراسان و گاهی بگوئیم نمایندگان آذربایجان این کار خوبی نیست اگر ما نازل بیک تجزیه هائی در بین خودمان باشیم بنظر من خوب نیست مملکت مملکت واحدی است و ملت در حکم یک عائله است عوارض همه با مال همه است و عوارض آنها متعلق بهم است مرکز با ولایات تفاوتی ندارد

متنی در مرکز مملکت یک مخارج اضافی لازم است که تعلق تمام مملکت دارد مخارج اداره ارزاق طهران هم بدهد دولت است مثل سایر ولایات که بدهد دولت است دولت تنها ارزاق طهران را اداره نمیکند بلکه ارزاق غالب ولایات اطراف طهران را هم اداره میکند و خیازی های تمام نقاط را دولت اداره میکند و آذوقه و گندم به نقاط دیگر هم می برند و تنها بطهران نمی آید و از عوارض بلدی نمی شود این راه را ساخت زیرا بلدی اگر یک عوارضی پیدا کند بیش از اینکه دارد یک مصارفی هم در خود طهران لازم است و علاوه مصارف بلدی و شهری را نمی شود بردخارج راهی که بیرون شهر است رسانند و بنظر بنده بهتر این است همانطوری که دولت پیش نهاد کرده از عوارض عمومی ساخته شود و قضیه را بر بوی بلدی یا ارزاق مخلوط نکنیم

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه) دادگر - بنده موافقم نایب رئیس - آقای ضیاء (اجازه) ضیاء - بنده باین ماده موافقم فقط در این قسمت که ذکر شده است بطور مساعد از بانک بمحل دیگر وزارت مالیه تهیه کند و بردارد

در یک قانونی که بمجلس شورای ملی پیشنهاد می شود و می گذرد و بایستی دولت اجراء کند ذکر بانک بمحل دیگر یعنی چه؟ یک لایحه است از طرف دولت تقدیم بمجلس شده وزارت مالیه هم نظر داشته و امضاء کرده و بمجلس تقدیم شده است آنوقت در ماده دوم ذکر می شود بطور مساعد از بانک بمحل دیگر بنده عرض میکنم از محل دیگر چه طور از چه محل یعنی از محل وجود متاعی؟ یا محل قند و شکر؟ یا استقراض؟ نیست که بنده پیشنهاد کردم که وزارت مالیه مجاز است این مبلغ را بردارد و قسمت اخیر این ماده در صورتی که عایدات امسال کفایت نکند از سته آتی بردارد منظور وزارت فوائد عامه را کاملاً تأمین میکنند

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه) دادگر - بنده موافقم

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه) دادگر - بنده موافقم

وقتی که آقای وزیر فوائد عامه آوردند محل توجه همه بود و مخصوصاً این موضوع را بنده خدمتشان عرض کردم که ولو اینکه مخارج طبعش را از جیب خودشان می دهند بطبع برسانند ولی حالا در این موضوع یک اختلاف نظری تولید شده و حال آنکه چیز کوچکی بود و مصرف خوبی هم بود بایستی مساعدت کرد و سایر جاها را هم بوسیله تهیه پول باید درست کرد از طرف دیگر آقایان مسیوقه که قدر وزارت مالیه و رئیس کل مالیه برای مسئله پول و معادله بودجه دقت کرده اند و این مسئله را خیلی اهمیت می دهند که برای هر مخارجی محل ثابتی معین کنند و راجع باین خرج هم از نقطه نظر اهمیت اینطور صلاح دانستند که یک محل را پیش معین نمایند و البته تهیه خواهند کرد و قبول هم کرده اند و اینکه اینجا نوشته است از بانک بگیرند خود این یک کردی است

بعلاوه وقتی که در لایحه پارلمانی دولت مجاز باشد خود بانک پول می دهد و این قسمتش آسان است و چون وزارت مالیه و وزارت فوائد عامه احساس کرده اند که قضیه خیلی بر تعلق است اینست که تمام طرق این اعتبار را برای وصول این پول بوزیر مسئول باز کرده اند

مشه دیگری که میخواستم عرض کنم این است که راه سازی مخصوصاً یک مراجع مخصوص دارد از آن نوع نباید بگذرد به علاوه این ارزاقی که می خواهند عمل کنند باید متوالی باشد و باید به توانند دو چرخه والا اگر تاخیر شود اسباب زحمت دولت فراهم خواهد شد و البته اصلاحات اساسی آنها هم بتدریج در مرحله ثانی شروع می شود

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده یک نظری دارم که باید تأمین شود و نظر بنده کلمه (از محل دیگر است) که آقای وزیر اظهار کنند که از محل قند و شکر نیست که من معترض باشم

وزیر فوائد عامه - بنده از طرف دولت اطمینان می دهم که مقصود عایدات قند و شکر نیست و این هم مسلم است زیرا خرج محل قند و شکر معقد بقدر معین است و مصرفش معین است و تخلف از آن برخلاف قانون است و باین جهت نمی شود از آن محل باشد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - مذاکرات را آقایان کافی می دانند (گفتند - بلی) نایب رئیس - ۲ فقره پیشنهاد سید آمد که یک فرق اجالی با هم دارد هر ۲ قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای حائری زاده ماده دوم را ببارت ذیل پیشنهاد میکنم ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان مبلغ مذکور در ماده قبل را بطور مساعد بوزارت فوائد عامه بپردازد و از عایداتی که اضافه بر میزان عایدات پیش بینی شده امسال بلدی و ارزاق طهران ممکن است حاصل شود در همدالته نباشد مبلغ مزبور را در سته آتی بلدی و ارزاق طهران منظور نماید

پیشنهاد آقای ضیاء پیشنهاد می شود که ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان مذکور در ماده قبل را بطور مساعد بوزارت فوائد عامه بپردازد الا آخر

پیشنهاد آقای شیروانی پیشنهاد می شود ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ مذکور در ماده قبل را بطور مساعد به وزارت فوائد عامه بپردازد

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بلی مختصر توضیحی دارم آقای یاسائی یک فرمایشی فرمودند که لازم شد بنده پیشنهاد خود را مفصلاً توضیح بدهم که این پیشنهاد متانی امر کزیت نیست و عمل تمام دنیا بر روی این اساس گذارده شده است بعضی مخارج هست که مال مملکت است خرج های حکومتی سلطنتی نظامی خرج اینها را مملکت می دهد آنوقت عایدات دارد

عایدات معلوم دارد ما با اینها مستقیم و غیر مستقیم که عموماً در آن شرکت دارند ولی بعضی خرجها معلی است ما راجع به معارف خودمان عوارض مجلسی داریم که در همان محل خرج شود یک اضافه تا کس هائی در هر محلی برای معارف خودشان در نظر می گیرند اگر در خراسان یک و جوهی در نظر گرفته اند از شان بگیریم و ببریم در کرمانشاه خرج کنیم این خلاف عدل و انصاف نیست بلدی یک قانونی داشته که چندی است متروک ماند در کمیسیون داخل هم دو دوره تحت نظر بود در آنجا کلاً خرج دخل شهر را از دخل خود طهران می بیستم بوده ممکن است کمی آید ابتدا خرج و دخل بلدی ولایات را می نویسد حق هم همین است باید بلدی یک خرج و دخل منظمی داشته باشد خرجش را شهر بدهد منافعی را هم همان شهر برد

فلسفه ندارد که من از روشنائی چراغ اصفهان بدهم باید چراغ اصفهان را اصفهانی یواش را بدهد و چراغ طهران را طهرانی باید یواش را بدهد ارزاق تقاطعی را که دولت در نظر گرفته که این راه را برای ارزاق آن نقاط درست کند خرجش را باید آنها بدهند نه از بودجه کل مملکتی و این منافعی با مرکزیت نیست و عرض بنده موجب التماس کزیت نمی شود عقیده بنده این است که نباید اصول کلاه کلا در مملکت عملی شود تا ممکن است باید جلوگیری کنیم که هر ناحیه که متعلق می شود خرجش را هم اهل همان ناحیه بدهند وزیر فوائد عامه در این قسمت یک مختصر اشتباهی بنظر من شده است اگر یک پیشنهادی می شد برای - اختن ساختمان های طهران این فرمایش آقا صحیح بود اما فرض بفرمایند راهی که از طهران به یهار ساخته شود یا از قزوین و زنجان و تبریز و خمین و عراق و بالاخر از انبساطی با طهران پیدا کند از حیث اینکه هر کز است آنوقت نمی شود گفت بلدی طهران یواش را بدهد آنهم یک بلدی که دو بیست هزار تومان خودش مقروض است که بانک جان کنند در ضمن قروضی را که سابقین گذاشته اند جبران میکنند آنوقت این تسهیل را دیگر نمی شود بر بلدی کرد و همانطور که آقا فرمودند راههای مملکتی مخصوصاً باید از عوارض مملکتی ساخته شود نایب رئیس - بعضی از آقایان بواسطه اینکه مقداری از ظهر گذشته است گویا تشریف برده اند و عده برای رأی کافی نیست بنابراین جلسه را ختم می کنیم جلسه آتی روز یکشنبه ۴ قبل از ظهر دستور همین دستور امروز

اصفهان که استفاده نمیکند پول برای چراغ اصفهان بدهم

باید چراغ اصفهان را اصفهانی یواش را بدهد و چراغ طهران را طهرانی باید یواش را بدهد ارزاق تقاطعی را که دولت در نظر گرفته که این راه را برای ارزاق آن نقاط درست کند خرجش را باید آنها بدهند نه از بودجه کل مملکتی و این منافعی با مرکزیت نیست و عرض بنده موجب التماس کزیت نمی شود عقیده بنده این است که نباید اصول کلاه کلا در مملکت عملی شود تا ممکن است باید جلوگیری کنیم که هر ناحیه که متعلق می شود خرجش را هم اهل همان ناحیه بدهند وزیر فوائد عامه در این قسمت یک مختصر اشتباهی بنظر من شده است اگر یک پیشنهادی می شد برای - اختن ساختمان های طهران این فرمایش آقا صحیح بود اما فرض بفرمایند راهی که از طهران به یهار ساخته شود یا از قزوین و زنجان و تبریز و خمین و عراق و بالاخر از انبساطی با طهران پیدا کند از حیث اینکه هر کز است آنوقت نمی شود گفت بلدی طهران یواش را بدهد آنهم یک بلدی که دو بیست هزار تومان خودش مقروض است که بانک جان کنند در ضمن قروضی را که سابقین گذاشته اند جبران میکنند آنوقت این تسهیل را دیگر نمی شود بر بلدی کرد و همانطور که آقا فرمودند راههای مملکتی مخصوصاً باید از عوارض مملکتی ساخته شود

نایب رئیس - بعضی از آقایان بواسطه اینکه مقداری از ظهر گذشته است گویا تشریف برده اند و عده برای رأی کافی نیست بنابراین جلسه را ختم می کنیم جلسه آتی روز یکشنبه ۴ قبل از ظهر دستور همین دستور امروز

مجلس ۲۰۸ جلسه صورت مشروح مجلس سوم آبانماه ۱۳۰۴

مجلس دوساعت و یک ربع قبل از ظهر ریاست آقای تدین نایب رئیس تشکیل گردید (صورت مجلس پنجشنبه سی ام بهر ماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمود)

نایب رئیس - آقای دولت آبادی (اجازه)

دولت آبادی - بنده قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب - بنده هم قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده هم قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هم قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده هم قبل از دستور عرض دارم نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده هم قبل از دستور عرض دارم

وزیر فوائد عامه - اجازه می فرمایید؟ ماده اول که رأی داده شد یک عبارتی داشت که راه هائی که تا بنیاً در تأمین ارزاق دارد بایق الامم غالباً در صورت مجلس نبود نایب رئیس اصلاح میشود آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - قبل از دستور عرضی دارم نایب رئیس - آقای کلازونی (اجازه)

کلازونی - به دوازده تصویب صورت مجلس عرضی دارم نایب رئیس - آقای فرج الله خان آصف (اجازه)

فرج الله خان آصف - در اینجا اظهارات بنده و آقای علی را هیچ اشاره کرده اند فقط جواب آقای وزیر را مختصری در صورت مجلس نوشته اند در روزنامه ها هم بنده دیدم که اظهارات بنده را طوری نوشته اند که بنده گفته ام بلهائی که خراب هست بسازند در صورتی که بنده عرض کردم بلهائی راه مستند چون چندین مخارجی هم لازم ندارد آنها را تعمیر کنند و آقای وزیر قبول کردند

نایب رئیس - در صورت مجلس اعتراضی نیست؟

جمعی از نمایندگان - خیر نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد

آقای دولت آبادی دولت آبادی - بنده از اشخاصی هستم که بمسئله های امریکائی علاقمند هستم و عقیده ام اینست که اینها اگر دوام کنند و در ایران بمانند و یک قدری باحوال اهالی مملکت بصیرتشان زیادتر شود و مردم را بهتر بشناسند شاید بهتر بتوانند یک کاری برای مالیه ما بکنند و لیکن در عین حال نمی توان گفت که در وزارت مالیه ترک اولی و یک اشتباهائی نمی شود و یک سوء تعبیراتی نمی شود اینها هم نمی شود گفت در این صورت باید اگر کسی تواقضی بخاطرش میرسد تذکر بدهد که بر طرف شود و البته همینطور هم بوده است که اگر کسی چیزی بخاطرش میرسد و تذکر داده آن تواقضی را دفع کرده اند

مطلبی را که بنده امروز می خواهم عرض کنم بخودشان تذکر داده ام و وعده هم داده اند که رفع کنند فقط چیزی که من را واداشت که بیایم اینجا عرض بکنم اینست که صدای من بخود اشخاصی که شکایت کرده اند و بکوش وزارت مالیه برسد زیرا صدای من از اینجا زودتر بگوش وزارت مالیه میرسد تا از خانه از اصفهان اخیراً شکایاتی رسیده است راجع بسأله اضطراب اهالی شهر از سأل شهر

مطلبی را که بنده امروز می خواهم عرض کنم بخودشان تذکر داده ام و وعده هم داده اند که رفع کنند فقط چیزی که من را واداشت که بیایم اینجا عرض بکنم اینست که صدای من بخود اشخاصی که شکایت کرده اند و بکوش وزارت مالیه برسد زیرا صدای من از اینجا زودتر بگوش وزارت مالیه میرسد تا از خانه از اصفهان اخیراً شکایاتی رسیده است راجع بسأله اضطراب اهالی شهر از سأل شهر

اینکه در خود شهر و اطراف شهر هم جنس غالباً زیاد بیل می آید ولی عده اطمینان نشان بفرین و چهارمعال است هر وقت که حاصل فرین و چهارمعال خوب شود مردم آسوده اند و می گویند ما ذخیره خودمان را داریم

امسال اتفاقاً جنس فرین و چهارمعال هم چندان خوب نیست باوجود این البته تولید اضطراب در خاطر اهالی شهر بواسطه خوب نبودن جنس حاصل نشده است

اخیراً بعقیده بنده یک سوء تدبیری هم شده است که بر اضطراب و توحش اهالی انزوده است بطوری که بی دردی تلگراف و کاعذ شکایتی است که میرسد و آن سوء تدبیر اینست که یک منطقه را معین کرده اند که از آن منطقه جنس به طهران حمل کنند و آن منطقه کشیده است بفرین و در فرین مأمور فرستاده اند و بی رویه جوجنس مردم را گرفته اند بارها مهر کرده اند و این یک سوء تدبیری است که در خاطر اهالی اضطراب تولید کرده است

دولت وعده داده است که از این تخصیه جلوگیری بکنند و با وزارت مالیه مذاکره شده آقایان مستشار ملام هم وعده دادند اینکه بنده اینجا عرض میکنم برای اینست که اهالی اصفهان بشنوند که جای این اضطراب نیست ولی تصور میکنم وزارت مالیه هم بزودی مأموری که بفرین و چهارمعال فرستاده اند بخواهند و از این سوء تدبیری که راجع بتوقیف جنس شده است و کار را خراب کرده اند جلوگیری کنند

اگر فرضاً مقداری جنس از اصفهان بفرین و در فرین قدر جنس حمل کنند و آنها خودشان شبانه حمل میکردند بطوریکه مردم هم نیفتند و هیچ محتاج باشند نبود در هر صورت تصور میکنم از یک طرف اهالی نباید خیلی مضطرب باشند و از آن طرف هم اسباب دخل برای معترکین نباشد از هر کاری که موجب اضطراب اهالی می شود وزارت مالیه از آن کار خودداری کند

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده این عرض را که میکنم میخواهم تذکر بدهم مجلس مشروطه است قانون استفاده کم ضرر هائی دارد و یک منافعی هم گمان میکنم داشته باشد و منافعی اینست که سابق خدمت در حکومت و در ادارات دولتی باید معفوفا باشد و این یک مسأله بود که در وزارت مالیه تا اندازه ملاحظه میکردند ولی در وزارت داخله ابتدا ملاحظه نمیشد چنانکه بکنفر

دوره جدید که نیست سابقا هم کمیسیون عرایض بوده است یک سوابق هم در کار بوده است خوبست حالا هم کمیستری بیشتر توجه بفرمایند بنده جداً مخالفم باینترتیب و کبیل حق ندارد مرخصی بخواهد ۱۸ تراز دل من خبر داری ؟ این که ترتیب نیست !!

نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - بنده نمیخواهم هیل تقدیم این خبر را عرض کنم برای اینکه احتیاج نیست ولی خاطر معترض نماینده گان را متذکر میباشم باینکه وقتیکه بنده این تقاضا را کردم در همان تقاضا قبده کرده بودم که بواسطه کثرت کار و مصائبی بودن مزاج با تصدیق طبیب ناچارم مدتی استراحت نمایم و تقاضای بنده از این نقطه نظر بود

ولی در تصویب این تقاضا بنده مدتی تأخیر شده و حالا نمیخواهم عرض کنم این تأخیر عمدی بوده است یا اخیر اخیر بوسیله نیابت معترض راست تعقیب کردم تقاضای خود را و کتر معالج بنده که آقای بهرامی نمایند معترض میباشند ایشان تصدیق صریحی را چه یکساله مزاج بنده داده اند و حالا هم از آقایان نمایند گان محترم تصویب این تمثیل را تقاضا دارم

نایب رئیس درای می گیرم بمفاد ارت کسب سیون آقایانی که تصویب میکنند تقاضای فرمایند

(کسی قیام نکرد)

نایب رئیس - رد شد . پیشنهادی راجع بدستور رسیده است قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد) امضاء کننده گان ذیل تقاضا می کنیم واپسرت کمیسیون بودجه راجع بمرز اسفندق خان طباطبائی و کبیلی جرح دستور امروز در درجه اول گذارده شود . اسکندری . امامی دیبا - یوسف عدل . لطف الهی معوی

نایب رئیس - آقای دیبا (اجازه)

دیبا چندی است این خبر تقدیم مجلس شده است و سابقا چون قوانین مهم جزء دستور بودن این مسئله مطرح نشد چون زیاد کار ندارد و پنج دقیقه بیشتر صرف وقت نمیشود اینست که تقاضا کردیم جزء اول دستور شود

وزیر فواید عامه - چون لایحه راه سازی در ضمن شور است بنده استعفا می کنم این ماده که بانی مانده تصویب بفرمایند بعد برائی را که آقایان فرمودند دیبا - در درجه دوم باشد یعنی بعد از تمام شدن لایحه راه سازی نایب رئیس - پس می ماند بعد از لایحه راه سازی تجدید فرمایند

در جلسه گذشته پیشنهاد آقای حائری زاده قرائت شد و توضیح هم دادند ولی

چون عده برای رأی کافی نبود ماند برای این جلسه نجات - اجازه میدهیم بنده یک تذکر نظام نامه دارم نایب رئیس - بفرمائید نجات - در ماده هفتاد نظامنامه اشاره میکند که کمیسیون عرایض هفته یک مرتبه اطلاعات و اخبار و عرایضی که به آنجا میرسد باید ارایت بدهد

امروز یکروزه که از طرف فرا کمیسیون اتفاق و کلاهی مجلس شورای ملی را تهدید میکند . بنده میخواستم از کمیسیون سوال کنم تا جواب بدهد

نایب رئیس - بر طبق نظامنامه هر وقت آقایان ملاحظه کردند که کسی از موضوع نطقی یا از نظامنامه خارج شد میتواند تذکر بدهد اگر مسائلی راجع به کمیسیون عرایض میخواست اظهار کند مشمول نظامنامه نیست

نجات - خوبست ماده دریا خوانند بنده اجازه خواسته بودم از کمیسیون سوال کنم . جمعی از نماینده گان - وارد دستور شوم

نایب رئیس - پیشنهاد آقای حائری - زاده راجع بماده دوم که در جلسه گذشته مذاکره شده بود قرائت و رای گرفته می شود

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ (۳۰۱۰۰۰) تومان مذکور در ماده قبل را بطور مساعد بوزارت فواید عامه بپردازد و از عایداتی که اضافه بر میزان عایدات پیش بینی شده امسال بلدی و ارزاق طهران ممکن است حاصل شود دربانگ دارد در صورتی که اضافه عایداتی در هنداسته نباشد مبلغ مزبور را در دو درجه سه آتیه بلدی و ارزاق طهران منظور دارد

نایب رئیس رای میگیرم به پیشنهاد آقای حائری زاده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (چند نفری قیام کردند) نایب رئیس تصویب شد - پیشنهاد آقای شبروانی و آقا ضیاء اردوباد معتمدان و مست قرائت شده و مطرح میشود (پیشنهاد آقای شبروانی بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میشود ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ مذکور در ماده قبل را بطور مساعد بوزارت فواید عامه بپردازد نایب رئیس - پیشنهاد آقای آفاضیاء هم همین است . آقای شبروانی (اجازه) شبروانی - بنده یک قدری توجه

آقایان را باین ماده جلب میکنم و استدعا دارم قدری دقت بفرمایند که عرایض بنده از آخر سال وقتی که اضافه عایدات معین شد اگر کافی بود که از همان محل پرداخته خواهد شد و اگر اضافه عایدات امسال کافی نبود باید در جزو منظور شده و از تصویب مجلس بگذرد بهر حال این پیشنهاد مقصود آقایان این نمیکند بقرینه بنده مصالح ایست که این ماده به ترتیب تصویب شود

بطور حساب جاری و کنت کوران عجاتنا قدری دقت بفرمایند که عرایض بنده از آخر سال وقتی که اضافه عایدات معین شد اگر کافی بود که از همان محل پرداخته خواهد شد و اگر اضافه عایدات امسال کافی نبود باید در جزو منظور شده و از تصویب مجلس بگذرد بهر حال این پیشنهاد مقصود آقایان این نمیکند بقرینه بنده مصالح ایست که این ماده به ترتیب تصویب شود

شبروانی - بنده با توضیحات آقای وزیر فواید عامه قانع شدم آقای ضیاء - بنده پیشنهاد تجزیه میکنم نایب رئیس - راجع پیشنهاد خودتان می فرمائید

آفاضیاء - پیشنهاد بنده هم در همین زمین بود فقط قسمت (بانک و محل دیگر) را عقیده دارم باید برداشته شود زیرا دولت همینطور که حساب جاری دارد از بانک بطور مساعد پول دریافت می کند اگر چنانچه اضافه عایدات امسال کافی بود که از همان محل پرداخته میشود

در صورتی هم که کافی نبود دولت از باب سه آتیه محسوب و در جزو بودجه سال آتیه منظور میباید از اینجهت بنده پیشنهاد کردم که ماده دوم بدون عکله (بانک یا محل دیگر) تصویب شود و این ترتیب بهتر است

وزیر فواید عامه - توضیحات بنده همان بود که عرض کردم و تکرار لازم نیست و بقرینه خود آقا هم که باشد باید کلمه (بانک و محل دیگر) در ماده باقی باشد

آفاضیاء - بنده پیشنهاد تجزیه میکنم نایب رئیس - پس نمیگیرم رای بگیریم ؟ آفاضیاء - بلی مقرر بفرمائید قرائت شود بعد رای بگیریم (بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میشود که ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود وزارت مالیه مجاز است که مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان مذکور در ماده قبل را بطور مساعد بوزارت فواید عامه بپردازد

وزیر فواید عامه - در این ماده سه مطالب منظور است و اعتباریکه باید به وزارت فواید عامه داده شود موضوع بحث این ماده نیست زیرا این مسئله در ماده اول گفته شده

در این ماده مقصود یکی این است که از آن حساب جاری بطوریکه خودتان هم فرمودید یک پولی برای مضارح راهها که در ضمن مضارح ملکیتی پیش بینی نشده گرفته شود و محل تأدییه آنهم از محل صرفه جوئی و اضافه عایدات خواهد بود ولی چون نمیشود منتظر آخر سال شد و حالا باید بساختن راهها مبادرت گردان اینجهت نایب رئیس - رای میگیرم بپیشنهاد آقای ضیاء آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (دو نفری قیام کردند) نایب رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای تهران (اینطور خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم اضافه شود غیر

از زوجی که اختصاص ببط آخن داده شده است

وزیر فواید عامه - چنانچه در روز هم توضیح دادم مقصود همین است ولی برای مزید اطمینان خاطر آقا قبول میکنم که در بین الهالاین نوشته شود (غیر از محل عایدات راه آهن)

نایب رئیس - این تذکر لازم نیست زیرا قانون انحصار قند و چای را متزلزل نمیکند چه در آتیا قانون تصریح شده است که عواید حاصله از آن مخصوص راه آهن است

با این حال قند این مسئله در اینجا لزومی ندارد آقای شریعت زاده - اجازه میدهیم توضیح بدهم

نایب رئیس - بفرمائید آقای ضیاء - عرض میکنم در همین مجلس مانا و دو چه وضع کردیم که اگر از اعتبارات حقوق ۱۳۰۱ و ۱۳۰۲ کسر آورند و اضافه ادارات حلبکار بودند از اعتبارات ۱۳۰۳ حقوق آنها را بپردازند

بعد از همین مجلس آمدیم از همان اعتبار حقوق همین کردیم برای مدتی بوسیله بدلیه دادند مقصود این است که قانون مؤخر ناقص قانون مقدم است فقط توضیح وزیر با توضیح و کبیل ذریک موتمنی برای این است که در مفهوم قانون شک پیدا شود

آتوقت مراجعه میکنند بذاکرات معنئین و می فهمند که مراد معنئین چه بود تاریخ وضع این قانون امروز تاریخ وضع قانون سابق است و چون بنده شتیه بودم که شاید عواید حاصله از قند شکر برای خط آهن یک تصرفاتی بکنند متلاخر نان داده ارزاق بکنند از این جهت بنده لازم میدانم که این قانون تصریح شود که بهیچ وجه من الوجوه تصرفی در پول خط آهن نخواهد شد و آن مربوط باین قانون نخواهد بود

وزیر فواید عامه - در قسمت اخیر فرمایش آقابنده بنام تمام امضاء داور دولتی عرض میکنم که هیچک از وزارتخانها چنین خیالی نداشته که بیور حاصله ارتند و شکر دست بزنند زیرا این کار یک خلاف قانون معین و صریحی است

ب علاوه این پیشنهادی که آقا بفرمایند همانطور که آقای نایب رئیس هم فرمادند که دادند قانون قند و شکر را متزلزل خواهد کرد

زیرا در آن قانون صریحاً ذکر شده شده که عواید حاصله از قند و شکر مختص براه آهن است و این لایحه که الان مطرح است راجع است براه شوسه و این دولایحه هیچ مربوط به یکدیگر نیست و بقرینه بنده این پیشنهاد آقای طهرانی آن قانون را متزلزل خواهد کرد خوب نخواهد بود

چون فقط برای خرج راه شوسه منع شده پس اشکالی ندارد که بصرف دیگری برسد چنانچه در جلسه گذشته بنام دولت توضیح دادم حالا هم عرض میکنم که دولت قصد ندارد که از آن محل دیناری بردارد و خرج اینکار کند

ب علاوه این سیصد و پنجاه هزار تومان هم چیزی قابل نیست از همان حساب جاری میگیرم از این جهت این پیشنهاد آقا نه تنها مقصود شانرا تأمین نمیکند بلکه ممکن است یک وقتی هم مورد سواستفاده واقع شود

نایب رئیس - آقای سهام سلطان (اجازه) سهام السلطان - عرضی ندارم آقای شریعت زاده علی طهرانی - بنده پیشنهاد را پس میگیرم نایب رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود

(باین مضمون خوانده شد) ماده دوم را باین طریق پیشنهاد می کنم - وزارت مالیه مجاز است که مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان را در محل صرفه جوئی و اضافه عایدات هندالسنه و سه آتیه بپردازد

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه) آقا سید یعقوب نظر بنده این است که دولت پیشنهاد میکند آنرا یک مربوط با اجاریات است ربطی بمجلس ندارد و مربوط بخود دولت است مثلاً اینکه دولت از بانک پول میگیرد یا از جای دیگری یا بانک معامله جاری دارد

یا ندارد یا هر دو هست این ربطی بمجلس ندارد مجلس فقط اجازه میدهد بوزارت مالیه بگوید فلان مبلغ را بوزارت فواید عامه برساند و محل آنرا هم باید از محل صرفه جوئی هندالسنه و سه آتیه معین کند دیگر نباید کار باین داشته باشیم که از بانک میگیریم یا از جای دیگر

نایب رئیس آقای شریعت زاده (اجازه) شریعت زاده بنده تصور میکنم نماینده معتمد کاملا دقت فرموده اند برای اینکه اگر بنا بشود نوشته شود از آن محل صرفه جوئی امسال و سه آتیه این کار بتأخیر خواهد افتاد زیرا حالا این محل صرفه جوئی معین نیست معلوم نیست چه قدر است و باید تا آخر سال صبر کرد در صورتیکه تا دیوانه از لحاظ ساختن راهها ضروری است بنابر این هیچ اشکالی ندارد که این ماده بترتیبی که هست تصویب شود

بقرینه است اگر اضافه عایدات در آخر سال کافی بود که از همان محل تأدییه خواهد شد و اگر هم کافی نبود در جزو بودجه ۱۳۰۵ اعتباری برای این معین خواهد کرد

وزیر فواید عامه مقصود دولت هدین است که آقای شریعت زاده توضیح دادند فرض کنید این پیشنهاد تصویب شد آتوقت عمل ساختن این راهها موکول میشود سه ماه از سال آتیه گذشته یعنی در وقتی که معین شود اضافه عایدات و مبلغ صرفه جوئی چیست ؟ و این قرض غرض خواهد بود و مقصود ما این است که امروز این کار بشود

نایب رئیس - رای میگیرم بپیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند چند نفری قیام کردند نایب رئیس - تصویب نشد - تبصره آقای شبروانی پیشنهاد کرده اند قرائت میشود

(بمضمون ذیل خوانده شد) تبصره ماده دوم - راهها یکبار در این اعتبار ساخته میشود از پرداخت هر گونه عوارض بعنوان باج و غیره معاف خواهد بود

شبروانی - عرض کنم همه روز در این مدت دو ساله مذاکرات مفصلی راجع بباج های راه شده و شاید صد جاسه چه قبل از دستور و چه در ضمن مذاکرات یک قانونی مخصوصاً باج راهها مطرح و بطوری که نظر بنده هست یکی از مسائلی که آقای وزیر فواید عامه همیشه در مجلس اظهار میفرمودند این بود که باید راهها را دولت بسازد تا این باجا موقوف شود چنانچه مخصوصاً در موضوع راهها بنده در این باب معلوم شوی و الا اگر بنا شود این پیشنهاد قبول شود

رضیمه این دو ماده باشد ممکن است رئیس کل مالیه باین نظریه موافقت حاصل نکند و آن را غیر عملی بدانند و مسأله ساختن راه هم معوق بماند پس بهتر اینست که اینرا بعد بطوریک طرح مستقلاً پیشنهاد کنند

نایب رئیس - آقای دکتر آقایان (اجازه) دکتر آقایان - بنده با پیش نهاد مخالفم نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه) دامغانی - بنده موافقم نایب رئیس - آقای شبروانی پیشنهادشان را باین ترتیب اصلاح کرده اند قرائت میشود

(اینطور خوانده شد) در اول تبصره - اضافه شود باستانی راه پهلوئی که فعلاً باج دریافت میشود نایب رئیس - آقای شبروانی (اجازه) شبروانی - لازمست عرض کنم نکته دومی را که آقای وزیر فرمودند صحیح است برای اینکه فقط راه پهلوئی بطهران است که عایداتی برای دولت دارد و از آن باج میگیرند و چون مذاکره شده که این پیشنهاد تصویب شود سکنه پهاپادت مو - وده که فعلاً میگیرند وارد میماند - و منظور بنده

وزیر فواید عامه - همانطور که آقای شریعت زاده فرمودند خود بنده هم این عقیده را دارم و غالباً آقایان نمایند گان را هم تذکر میدادم و حالا هم عرض میکنم که مسئله باج باید موقوف شود بنا بر این بنده اساساً با این باج موافقم - ولی با این پیشنهاد ایشان مجبورم مخالفت کنم و از خودشان هم تقاضا کنم قدری دقت بفرمایند و پیشنهادشان رایتس بگیرند

علت اینکه بنده مجبورم با این پیشنهاد مخالفت کنم دو چیز است یکی اینکه قبول این پیشنهاد خارج از حوزه صلاحیت من است و برای قبول این مسئله حتماً باید نظر رئیس کل مالیه راجب کنم دیگر اینکه اگر این پیشنهاد تصویب شود سکنه بر عایدات موجوده وارد میماند - زیرا الان بگرههایی است که از آنها باج میگیرند و اگر این پیشنهاد تصویب بفرمایند عایدات آن راهها هم سکنه وارد خواهد آمد

برای اینکه راه حل پیدا شود بنده این طور بنظر می رسد که اینرا بطوریک طرح مستقلاً بمجلس پیشنهاد کنید که موکول باین لایحه شود زیرا شما و کبیل هستید همیشه حق انشاء قوانین دارید و این ترتیب خیلی خوب است زیرا وقتی باقی خواهد بود که بنظر رئیس کل مالیه برسد و نظریه ایشان هم در این باب معلوم شوی و الا اگر بنا شود این پیشنهاد قبول شود

هم در القاء باج نسبت باین راههائی است میخوانند بسازند از اینجهت بنده اینست را اصلاح کردم - اما فرمایشات دیگر آقای وزیر که فرمودند این مسئله را جداگانه و مستقلاً پیشنهاد کنیم اینکار برای ادوار آتی است که انشاءً پیشنهاد کنیم اختیاج کلیتاً موقوف باشد ولی در اینجا مقصود همین راههائی است که با این اعتبار سیصد و پنجاه هزار تومان دولت میخواند بسازد و مقصود اینست که این راهها انلا از دادن باج مستقیم است

نایب رئیس - رای می گیریم پیشنهاد آقای شیروانی - بنده مخالفم نایب رئیس - آقای دکتر آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - بنده اصولاً با پیشنهاد آقای شیروانی کمال موافقت را دارم ولی همانطور که سابقاً هم در مجلس شورای ملی مذاکره شده است یک مقدماتی این کار لازم دارد اول باید دید در صورت القاء باجاها سالیانگی که از این راه حاصل می شود از چه عمل میتوان جبران کرد بنده باج را موقوف کرد

بعلاوه این راهی که امروز ساخته می شود وجه فرق دارد با راهی که سالهاست ساخته شده و باج میدهد چرا اشخاصی که از کرمانشاه بآمدن مسافرت و عبور و مرور میکنند باید باج بدهند ولی آنهائی که از هرات بخدین میروند نباید باج بدهند

باج یک مالیات غیر مستقیمی است و اگر بنا شود مافی شود دیگر دلیل ندارد در یک جا ملنی و در جای دیگر باقی باشد

بجای این پیشنهاد بنده موافقت هستم که پیشنهاد شود کلیه باجاها موقوف شود و در ضمن هم یک فکری برای کسر مجلس بکنیم

والا ترجیح دادن یک قسمت راه را بر قسمت دیگر بنده صلاح نمیدانم وزیر فواید عامه - بنده ناچارم عرض آقایان برسانم که تصویب این پیشنهاد آقای شیروانی مستلزم از میان رفتن تمام باجاها خواهد بود زیرا علت ندارد که یک قسمت راه باج بدهد ولی قسمت دیگر ندهد مسئله را از نقطه نظر اصولی باید حل کرد و چنانچه عرض کردم این را باید بتوان یک تبصره مستقل و خارجی پیشنهاد کنید و الا مستلزم از میان رفتن هشتصد هزار تومان عایدات دولت خواهد بود و باید اول معلی برای این مبلغ پیدا کرد باجاها را موقوف نمایند

بعلاوه این مسئله با نظری که در تومعه و تعمیر راه ها داریم مناقات دارد زیرا این پولی که گرفته می شود ضمناً خرج خود راه می شود

مطاب را نباید از روی احسانات و اینکه در یک جایی یک تبری بریاست حل کرد

اینکار برای ادوار آتی است که انشاءً پیشنهاد کنیم اختیاج کلیتاً موقوف باشد ولی در اینجا مقصود همین راههائی است که با این اعتبار سیصد و پنجاه هزار تومان دولت میخواند بسازد و مقصود اینست که این راهها انلا از دادن باج مستقیم است

نایب رئیس - رای می گیریم پیشنهاد آقای شیروانی - بنده مخالفم نایب رئیس - آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - بنده اصولاً با پیشنهاد آقای شیروانی کمال موافقت را دارم ولی همانطور که سابقاً هم در مجلس شورای ملی مذاکره شده است یک مقدماتی این کار لازم دارد اول باید دید در صورت القاء باجاها سالیانگی که از این راه حاصل می شود از چه عمل میتوان جبران کرد بنده باج را موقوف کرد

بعلاوه این راهی که امروز ساخته می شود وجه فرق دارد با راهی که سالهاست ساخته شده و باج میدهد چرا اشخاصی که از کرمانشاه بآمدن مسافرت و عبور و مرور میکنند باید باج بدهند ولی آنهائی که از هرات بخدین میروند نباید باج بدهند

باج یک مالیات غیر مستقیمی است و اگر بنا شود مافی شود دیگر دلیل ندارد در یک جا ملنی و در جای دیگر باقی باشد

بجای این پیشنهاد بنده موافقت هستم که پیشنهاد شود کلیه باجاها موقوف شود و در ضمن هم یک فکری برای کسر مجلس بکنیم

والا ترجیح دادن یک قسمت راه را بر قسمت دیگر بنده صلاح نمیدانم وزیر فواید عامه - بنده ناچارم عرض آقایان برسانم که تصویب این پیشنهاد آقای شیروانی مستلزم از میان رفتن تمام باجاها خواهد بود زیرا علت ندارد که یک قسمت راه باج بدهد ولی قسمت دیگر ندهد مسئله را از نقطه نظر اصولی باید حل کرد و چنانچه عرض کردم این را باید بتوان یک تبصره مستقل و خارجی پیشنهاد کنید و الا مستلزم از میان رفتن هشتصد هزار تومان عایدات دولت خواهد بود و باید اول معلی برای این مبلغ پیدا کرد باجاها را موقوف نمایند

معهده هاشم میرزا - در این پیشنهادانی که همه از نقطه نظر آسایش و رفاه عامه تقدیم می شود بقیه بنده باید در صحت کرد

در کجا نوشته شده و بودجه کدام نانون هر جا راه ساخته شود مستلزم اینست که از مردم باج بگیرند

مالیات را هم مثل سایر مالیات ها است و باید از تصویب مجلس بگذرد و این پیشنهادی که میشود اگر تصویب شود اختیار میدهد بوزارت مالیه یا فواید عامه که باج بگیرند و بمر مردم تصدیقاتی بکنند

در صورتی که وضع مالیات از مختصات مجلس شورای ملی است و این پیشنهادها این حق را متزلزل میکند و هر کس بدون تصویب مجلس مالیاتی اخذ کند برخلاف قانون اساسی رفتار کرده است

نایب رئیس - رای می گیریم پیشنهاد آقای شیروانی - بنده مخالفم نایب رئیس - آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - بنده اصولاً با پیشنهاد آقای شیروانی کمال موافقت را دارم ولی همانطور که سابقاً هم در مجلس شورای ملی مذاکره شده است یک مقدماتی این کار لازم دارد اول باید دید در صورت القاء باجاها سالیانگی که از این راه حاصل می شود از چه عمل میتوان جبران کرد بنده باج را موقوف کرد

بعلاوه این راهی که امروز ساخته می شود وجه فرق دارد با راهی که سالهاست ساخته شده و باج میدهد چرا اشخاصی که از کرمانشاه بآمدن مسافرت و عبور و مرور میکنند باید باج بدهند ولی آنهائی که از هرات بخدین میروند نباید باج بدهند

باج یک مالیات غیر مستقیمی است و اگر بنا شود مافی شود دیگر دلیل ندارد در یک جا ملنی و در جای دیگر باقی باشد

بجای این پیشنهاد بنده موافقت هستم که پیشنهاد شود کلیه باجاها موقوف شود و در ضمن هم یک فکری برای کسر مجلس بکنیم

والا ترجیح دادن یک قسمت راه را بر قسمت دیگر بنده صلاح نمیدانم وزیر فواید عامه - بنده ناچارم عرض آقایان برسانم که تصویب این پیشنهاد آقای شیروانی مستلزم از میان رفتن تمام باجاها خواهد بود زیرا علت ندارد که یک قسمت راه باج بدهد ولی قسمت دیگر ندهد مسئله را از نقطه نظر اصولی باید حل کرد و چنانچه عرض کردم این را باید بتوان یک تبصره مستقل و خارجی پیشنهاد کنید و الا مستلزم از میان رفتن هشتصد هزار تومان عایدات دولت خواهد بود و باید اول معلی برای این مبلغ پیدا کرد باجاها را موقوف نمایند

رایسازند خوب است دیگر از این راه حاجی نگیرند

حالا از راههای که سابق ساخته شده بگیرند

ولی چون فرمودند تبصیر میشوند این بود که بنده اینطور پیشنهاد کردم و این پیشنهاد از جهت فرمایش آقای وزیر بود

وزیر فواید عامه - بنده خیال می کردم عرایض من مستلزم این نبود که از نقطه نظر برداری و تحمل ملت ایران بادم برداری یک اظهاراتی شود بنده عرض کردم حالا هم نکراره میکنم که مجلس شورای ملی و دولت نباید در قضایائی که پیش می آید فقط از نقطه نظر مطلب محدود به آن پیش آمد تصبیمی اتخاذ کنند

باید در تصبیمات مجلس شورای ملی اصول مقینه ملحوظ شود

البته در قبول آن هم بنده است بنظر اکثریت آقایان نماینده کان اگر آقایان باج را مضر میدانند بنده هم با آنها موافقم

ولی این مسئله را نباید بتوان تبصره در ضمن یک اعتبار کوچکی که برای ساختن سه چهار راه مطرح شود است پیشنهاد کنند و نباید تا بکنند از آقایان بطور غیر مستقیم تذکره میدهند

ما فوراً احتیاجاتمان را بخوانیم در آن ضمن رفع کنیم

اینترتیب عملی نیست باج را البته از نظر تجارت داخلی و خارجی و عبور و مرور باید لغو شود و بنده هم موافقم ولی آقای علامه بنده این مطلب هستند باید قبول زحمت بفرمائید و مطامعات لازم در اطرافش بفرمائید و تحقیق بفرمائید که هوای آنها چقدر است و صرف کجا میشود و معلی در نظر بگیرند پیشنهادی در این باب بفرمائید بنده هم که موافقم البته میروم بقرامات مربوطه و پس از وقت و مطالعه اگر لازم آمد لغو شود تمام آنها لغو شود

والا از حالا آقایان تصدیق میفرمایند که نمیشود بکنند از راهها باج گرفت و در یک قسمت نکرقت و مخصوصاً راجع باین راهها

بنده مستقدم که اصلاح باج نشود چون ممکن است که خود دولت نخواهد باج بگیرد

عرض کردم مطالب از نقطه نظر اصلاح امر ارزاق است و البته دولت تمام وسائل تهیه رفاه مردم می آورد این ملت بدبخت می گیرند سهل است که لیاستان را هم می کنند باج هائی قتل از این معلول بوده و می گرفتند

ما حالا کساری بان نداریم هر چه بوده باشد ولی الان که مجلس میخواند رای بدهد باین سیصد و پنجاه هزار تومان راه بر و جرد را بلا پروا دلجان بدهد و بفرماید

بنابر این بقیه بنده خوب است

آقایان این پیشنهاد را فرمایند و زود تر این دو ماده را که از ابتدا ما خیال می کردیم بیست دقیقه بیشتر وقت نمیشود و حالا در جلسه وقت مجلس را گرفته است تصویب بفرمایند و این پیشنهاد ها را نگاهدارند و در وقتش پیشنهاد بفرمایند

نایب رئیس - رای می گیریم پیشنهاد آقای آقا سید مصوب آقایانیکه پیشنهاد ایشان را تصویب میکنند قیام فرمایند (چند نفر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد تبصره پیشنهادی آقای تقی زاده قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بتوان تبصره نوشته شود

اخذ باج جدید در راههای مذکور در این قانون منوط بقا و جنبه ای در این باب خواهد بود

نایب رئیس - بنظر بنده این پیشنهاد باید اصلاح شود چون نوشته راههای مذکور در این قانون در صورتیکه اساسی یک پیشنهاد دیگر هم از آقای مهدوی رسیده است که فریب بیهین مضمونست قرائت می شود شاید با آن موافقت بفرمائید

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده در الحاق شود تبصره راههای که از محل اعتبار سیصد و پنجاه و یک هزار تومان ساخته می شود قبل از آنکه میران باج برای آن بتصویب مجلس شورای ملی رسد نباید گرفته شود

نایب رئیس - آقای تقی زاده (اجازه)

تقی زاده - در آن پیشنهاد خود اشتباه عاریتی کرده بودم بقیه من این مسئله توضیح واضحات است و شاید آقای وزیر هم در جواب همینرا بفرمایند

بنده کاملاً موافقم با فرمایش شاهزاده محمد هاشم میرزا که فرمودند وضع کلیه مالیاتهای جدید منوط برای مجلس است ولی اینجاد را محاشی که ما این آقای شیروانی و آقای وزیر واقع شده مسئله بطور دیگری جلوه کرد

آقای وزیر در توضیح آخریشان فرمودند ممکن است دولت از این راهها باج نگیرد و این متبیین این است که احتیاج هم دارد بگیرد در صورتی که همانطور که شاهزاده هم توضیح دادند و کلاماً صحیح بود دولت هیچ حق ندارد که بدون اجازه مجلس بگیرد

و اینکه فرمودند موقوف کردن این باج ممکن است خیلی لطمه بسایر باجاها وارد

بیاورد بنظر بنده صحیح نیست مالیاتی که فعلاً می گیرند حالا خوب باید بجای خودش باقیست و البته در وقتش مجلس آنها را که خوب نمیدانند لغو خواهد کرد و تبصیر میکند یک مالیاتهای بهتر

ولی امروز مثلاً یک مالیات مستقیم بی اساس بی قاعده پیش بیاید و بخوانند وضع کنند این ربطی ندارد که بگویند اگر این را بگیریم آنوقت سرائه و خانواری هم موقوف می شود آنها از قدیم معلول بوده و حالا هم معلول است و به علاوه اه باری که دولت میخواند ذکر نشده که برای گذشتن آن اعتبار محتاج به محل و مالیات جدید هستند خود دولت سیصد و پنجاه و یک هزار تومان اعتبار خواسته است برای این راهها و گفته است که از محل صرفه جوئی داده خواهد شد و ابتدا محتاج به مالیات جدیدی نیستند

باجهای قدیم هم در جای خودش هست و در موقعی که پیش بیاید ما از جان و دل یک چیزی حاضریم جای آنها بگذاریم و آنها را لغو کنیم

حالا میگوئیم فرار از راهها نگران راههای دیگری که ساخته میشود باج نگیرند چیز بد را هر جا جوش را بگیرند خوبست و از امروز هر راهی که در ملک ساخته میشود اول پولش را پیدا میکنند بعد میسازیم تا اینکه محتاج بگرفتن باج نیاشیم آن هائی راه که از سابق ساخته شده و حالا هم عایداتی دارد در نظر میگیریم که عایداتی پیدا کنیم و جای آن فرار بدهیم بعد لغوش نمانیم

لغوا بنده عقیده دارم تصریح شود که از راههائی که جدید ساخته میشود باج گرفته نشود

وزیر فواید عامه - اولاً بنده در ضمن عرایض خود اگر گفته ام شاید دولت باج نگیرد تصدق آزادی دولت در اخذ یا عدم اخذ مالیات نبود و قصد اجرای نتیجه بود

اولاً عرض کردم این مسئله از وظایف وزارتخانه من خارج است و اینکه عرض کردم شاید نخواهد بگیرد لازم نبود که اینجا بنده تصریح کنم که اگر چنانچه نخواهند باین مقصود برسد باید با رئیس کل مالیه صحبت کنند و با جلب نظر او به مجلس پیشنهاد کنند و در مجلس تصویب شود یعنی اگر دولت بخواهد باج بگیرد ممکنست این مقدمات را تهیه کند و اگر هم مایل نباشد میتواند مقدمات را تهیه نکند و باج هم نگیرد

پس این اظهار من تردیدی در مسئله لازم الاجراء بودن قوانین حاصل نمیکند و اینکه آقای پیشنهاد فرمودند از این راهها مالیات اخذ نشود میگویم بوجوب قانون همه آقایان میدانند مطابق قانون اساسی هیچکس حق ندارد بدون تصویب مجلس مالیاتی بگیرد و هیچ چیز هم محکمتر از قانون

اساسی نیست پس از این نقطه نظر پیشنهاد آقا را خوب نمیدانم ولی البته این یک نظری است اما در قسمت پیشنهاد خودشان مختارند و همین طور بنده هم در اظهار عقیده خودم آزادم

اما این پیشنهاد آقای تقی زاده یک مطلبی را داراست که بر ضد نظر خودشان است

ایشان گفتند ما کلاً نداریم باجاها که الان معمول است و میخواند مستند قانونی داشته باشد یا نداشته باشد و از طرفی پیشنهاد کردند از راههائی که در این لایحه ذکر شده است باج گرفته نشود در صورتیکه یکی از آنها پهلوی است که الان هم باج گرفته میشود و اگر پیشنهاد آقای تقی زاده تصویب شود در حقیقت یک نقاضت قانونی پیش میآورد و ماوم نیست آبا یا اعتبار پیشنهاد ایشان باج را پهلوی باید موقوف شود یا باید باقی باشد پس این مطلب قابل تردید است

بعلاوه فرمودند که ما برای ساختن راهها عملی تهیه میکنیم که محتاج باج راه نباشد این اعتراض آقا هم وارد نیست برای اینکه باج راه برای نگاهداری و خرج جاری آنها است و البته بجهت اگر امسال سیصد و پنجاه و یک هزار تومان را دادند ما بکلی از مخارج راهها مستغنی نمیشویم و راهها باید دائماً تعمیر شود

پس بنابر این مادام که مجلس شورای ملی محل مخصوص برای تعمیر راهها در نظر نگرفته است طبیعتاً همین عاریتیکه الان هست جریان خواهد داشت

بعلاوه آقای تقی زاده در ضمن بیاناتشان فرمودند که آنچه تا بدل بوده بر قرار باشد

ولی در آتی باجی بر قرار نشود مگر بر حسب تصویب مجلس شورای ملی

بنده عرض میکنم این قسمت و لویر ضرر ما است ولی بنده فرمایش ایشان را تردید میکنم زیرا موجود بودن چیزی دلیل بر اعتبار قانونی داشتن آن چیز نیست ممکن است خیلی از مالیاتها برقرار باشد ولی در عین حال صورت قانونی نداشته باشد

بنابر این بنده مجدداً پیشنهاد خودم را تکرار میکنم زیرا مطلب مهم است و خوب است آقایان در باب باجاها اعم از برقراری یا لغوش تبصره در این لایحه پیشنهاد فرمایند و مطلب را مستقلاً به مجلس پیشنهاد مختار است

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده با آن پیشنهادی که آقای رئیس التجار کرده بودند بهتر می توانم موافقت بکنم تا این پیشنهادی که آقای تقی زاده تلویحاً نسبت باین فراری باجاها سابق کرده اند

گر چه اختلاف نظری در دوره چهارم در مجلس بود که مالیات هائی از تصویب مجلس نگذشته است آقا صورت قانونی دارد یا ندارد

نایب رئیس - مخالف هستید آقا؟

حائری زاده - بل

نایب رئیس - پس تذکر بفرمائید نیست آقای دست غیب موافقت دست غیب - بل

نایب رئیس - بفرمائید

دست غیب - خیلی صحبت در باب باج راه شد و همه هم اجمالاً گفته اند میگویند و خود آقای وزیر فواید عامه هم تصدیق می کنند که اصلاح باج راه غلط است حالا میباید سر این چیزی که مجلس میخواند خرج کند و بعد بوسیله باج مخارجی را که کرده بردارد آن منطقی دارد علیحده آقا میگویند برای تسهیل راه است و خاصه اینکه میگویند در ارزاق مردم خلقت دارد پس از این معلوم میشود نمی خواهد این پول را بردارد بلکه میخواند برای تسهیل طرق و شوارع و رفاه حال مردم اینکار را بکنند

اگر برای تسهیل است پس این بداهت غلط است

علاوه بر این از یکطرف میفرمایند اگر در این راه باج گرفته نشود عوائد دولت کسر میشود و عوائد این راه خرج خود راه خواهد شد

و از طرف دیگر میفرمایند دولت در نظر ندارد از این راهها باجی بگیرد و این فرقی بقیه فرزند می شود

اما اینجا سیصد و پنجاه و یک هزار تومان اعتبار میباید برای ساختن این راهها وقت هم مخارج لازم شد مجدداً اعتبار بگیرند این راهها را برای تسهیل حمل و نقل و یافتن امر ارزاق میسازند

اگر بنا باشد باجی بگیرند باز اسباب زحمت خواهد شد

آقای وزیر میفرمایند اگر در این راهها باج گرفته نشود باید سایر جاها سکه وارد میاید در صورتیکه هیچ نمی توان این مسئله را تصدیق نمود و بعلاوه نکرقتن باج در این راه مستلزم این نیست که بیاید سایر جاها سکه وارد بیاید از این جهت بنده با گرفتن باج در این راه بکلی مخالفم

نایب رئیس - اگر آقایان تصویب میفرمایند بقدر ده دقیقه تنفس داده شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل می شود)

نایب رئیس - پیشنهاد آقای مهدوی

مهدوی - چون ما مضمون پیشنهاد آقای تقی زاده یکی است از این جهت استدعا میکنم قرائت شود شاید ایشان هم قبول بفرمایند.
تقی زاده - بنده قبول میکنم (پیشنهاد مزبور مجدداً بشرح آنی قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده دو العاق شود.
تبصره - راههایی که از مجمل اعتبار سیصد و پنجاه و یک هزار تومان ساخته و تعمیر می شود و تاکنون باج گرفته نمی شده قبل از آنکه میزان باج برای آن تصویب مجلس شورای ملی برسد نباید گرفته شود.
نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای مهدوی که آقای تقی زاده هم قبول کرده اند.
آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد. پیشنهاد دیگری از آقای حشمتی رسیده است قرائت می شود.
(باین ترتیب خوانده شد)
بنده تبصره ماده دورا اینطور پیشنهاد میکنم.
راههای ذیل از دادن هر گونه باج و تمیلی معاف است.
راه اهرق بخدین.
راه از دلچان بهمین.
راه از برورد بلایر.
راه از راه بماندران.
راه از طهران بسروزار.
نایب رئیس - بنده تصور میکنم این پیشنهاد بودلیل مورد ندارد. حالا می - خواهید توضیح بدهید بفرمایند.
حشمتی - چنانچه در لایحه تقدیمی دولت هم مصرح است این مسئله ساختن راه برای تسهیل امر اوراق است. امروز در جاهایی که اداره اوراق تأسیس شده است یک فشار های طاقت فرسائی بر مردم وارد میشود که حقیقتاً قابل تحمل است و انسان شرم میکند از اینکه شرح بدهد. بنده عرض میکنم که از عراق تا همین ۸ فرسخ است و از دلچان تا خمین دفرسخ است و باید این راههای مختصری را که دولت در نظر گرفته است سازد و یک مبلغی برای مصالح آنها اعتبار خواسته است طوری نباشد که در آتی به سبب یک تعدیلات و فشار هائی بر مردم و اهالی ایالات و ولایات بشود.
از این جهت بنده این پیشنهاد را کردم که معاف باشند و حالا چون پیشنهاد آقایان تقی زاده و مهدوی تصویب شد بنده پیشنهاد خود را مسترد می دارم.
نایب رئیس - رأی میگیریم بماده دو پیشنهادی وزارت فراموشه ...

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

بعضی از نمایندگان با مضامین تبصره نایب رئیس - به ما باید پیچ و عوش رأی بگیریم. رأی میگیریم بماده دوم. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اغلب قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد رأی میگیریم بمجموع ماده دوم و تبصره آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اغلب برخاستند)
نایب رئیس - تصویب شد. شور در کلیات است. آقای کازرونی مخالفتند؟
کازرونی - بله.
نایب رئیس - بفرمایند.
کازرونی - البته مجلس ماده بنده تصویب کرده و در کفایتش هم رأی خواهد داد ولی بنده خواستم تذکری راجع به راه ها بدهم و حالا آن تذکره را در دست عنوان مخالفت در شور کلیات عرض میکنم و نظر باینکه آقای وزیر فواید عامه یک اظهاراتی می فرمودند که مضمون اصول و غرض و قوانین و کلیه مصالح عمومی بود از این جهت بنده خواستم عرض کنم که همیشه اوقات منظور نظر دولت این بوده است که یک کارهای بنکنند که راجع به راه مردم مفید باشد و اسباب ترقی احوال مردم باشد این لایحه راجع است بساختن یک قسمتی از راهها بجهت ترقی حال اهالی طهران بجهت صورت فعلاً که ظاهر اینطور است تا بعداً امثال سایر قوانین دیگر که وضع کردیم یک صورت های دیگری پیدا کند و یک تعدیلاتی بشود چه عرض کنم. فعلاً که صورتاً اینطور است عرض میکنم تمام اهالی ولایات حکم اهالی طهران را دارند دلیل ندارد که اهالی فلان ده یا اهالی فلان قریه حتی بفرهیم بجهت کشت و زراعت نداشته باشند و بجای نان محتاج بخوردن عاف صحرا باشند آن هم اگر کیشان نباید لکن در همین حال از مالیات عمومی ما راهی تأسیس میکنیم برای اینکه یکی دو سال دیگر در اثر تعدیلات راهها ارزش اوراق طهران درست تأمین بشود آیا نباید یک فکری برای سایر مردم هم کرده؟
دولت در عین اینکه در حدود درست کردن راههایی است نمیتوانم آید در نظر دارد که راههای موجود را هم حفظ بکند آیا بهتر نیست که این پول ها را صرف نگاهداری راههای فوق العاده هم موجود بکند که از جمله آنها راه از بوشهر به شیراز است.
این راه در اثر یک اتفاقات و در نتیجه یک تضایب عمومی درست شده و در واقع یک راهی است فوق العاده هم به بقیده بنده اگر چنانچه دولت میخواست یک همچو راهی تأسیس بکند کمتر از دو میلیون خرجش نبود حالا اگر تاجر خرج میکرد شاید یک کرور خرجش بود ولی دولت کمتر از کرور نمیشود.

حالات ذکر آ عرض میکنم اگر چنانچه امسال دولت توجه کاملی باین راه نکند یک همچو راهی که فوق العاده مهم است و افلا چهار کرور مخارج تعمیر دارد اگر در نظر نگردد که آنرا تعمیر بکنند باران می آید و گلکاهش را میشود و یکی راه را از بین میبرد و طوری میشود که مردم راه سابقان را آرزو میکنند.
یک نفر از نمایندگان راه اراضیهان تا شیراز راهم بگویند.
کازرونی - چشم راه از بوشهر تا آلمان راهم میگیریم یک قدری حوصله داشته باشید بعد عرض میکنم راه بوشهر تا شیراز همان طوری که عرض کردم محتاج یک تعمیراتی است و بنده هیچ توقعی هم ندارم که دولت از بودجه عمومی خرج این را بکنند بنده فقط متوقعم که دولت از عوائد خود این راه خرج تعمیر و نگاهداری آن بکند آقایان خواهش فوق العاده است؟ اگر چنانچه عاید باین راهی که تأسیس شده و عوائدی دارد دولت عایدات آن را ضبط بکنند و جزء مالیات عمومی بیآورد و خرج تعمیر راه نکند و راه یکی خراب شود و از میان برود پس ساختن راه جدید چه منعی دارد.
فقط بنده خواستم در ضمن این که در کلیات مخالفت میکنم تذکری به آقای وزیر فواید عامه بدهم.
اگر چه میدانم خودشان هم فوق العاده متوجه هستند در خصوص راه شیراز بوشهر توجهی بفرمایند که یکی از بین نرود.
وزیر فواید عامه - بنده چون دیدم یک عده از آقایان اجازه گرفته اند برای فرمایشاتی ولایت هریک از آقایان نمایندگان راجع به راه معلومی باینکه خواهم فرمود و بخصوص کازرونی راجع به همین راهی که آقای کازرونی فرمودند آقای دست غیب هم در ضمن شور کلیات توضیحاتی دادند و بیاناتی کردند لازم میدانم چند کلمه توضیحاً عرض کنم بنده در ضمن جواب اظهارات آقای دست غیب هم عرض کردم که این لایحه راه سازی عمومی نیست و اعتباراتی که برای راه سازی عمومی هست خیلی محدود و کم است و در آن یک اعتبار مختصری که در اول سی هزار تومان است برای همین راه شیراز تا بوشهر پیش بینی شده است اما راجع باینکه آقای کازرونی فرمودند خوب است دولت عوائد راهها را خرج خودشان بکند بنده هم کاملاً موافقم و در یک هفت قبل هم بنده از طرف وزارت خانه خود همین طلب را پیشنهاد کردم و وزارت مالیه و تقاضای موافقت کردم در این که تمام عوائد راهها در ضمن بودجه ۱۳۰۵ اختصاص تعمیر خودشان داده شود و البته در این صورت هم منظور ما و هم مقصود سایر آقایان نمایندگان محترم تأمین خواهد شد.

جمعی از نمایندگان مجدداً کرات کانی است.
نایب رئیس - رأی گرفته میشود باورقه و روزه سفید علامت قبول و ورقه کبود علامت رد است.
(در این موقع اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)
ورقه سفید علامت قبول ۶۶
نایب رئیس - عده - هزار هشتاد و پنج با اکثریت شصت و شش رأی تصویب شد.
اسامی رأی دهندگان - آقایان: حسین خان پیرنیا - میرزا حسن خان پیرنیا - ابوالحسن خان پیرنیا - تقی زاده - آقا سید ابوالفتح - هاشم - حاج شیخ عبدالرحمن - آقا سید - سفیان زعم - آقا سید یعقوب - دکتر امیرخان اهل - فتح الله میرزا هرمزی میرزائی - طباطبائی دیبا - اختر و لطیف الله خان لغوئی - آقا میرزا عبدالعسین صدر.
دکتر آقایان - حبیب الله خان کمالوند - حبیب الله خان شادلو - اسمعیل خان اسانلو - حاج میرزا اسدالله خان کردستانی - دامغانی - آقا رضا مهدوی - دکتر حسین خان پیرامی - آقا میرزا محمود خان وحید حاج میرزا احمد خان انابکی - مفتی - آقا شیخ هادی - بزوی - شریعت زاده - آقا سید احمد خان اعتبار - محمد ولی خان اسدی - آقا میرزا - محمدخان معظمی - محمدولی میرزا - آقا سید کاظم بزوی - آراباب کبشرو - سیف الله خان اسکندری.
علائی - انشار - یاسائی - آقا شیخ جلال الدین - اسمعیل خان قفقائی - نجابت - حاج آقا رضا رفیع - آقا سید محمدتدین - مرج الله خان آصف - آشتیانی - صدرائی دست غیب - آقا سید ابراهیم ضیاء - مرتضی قلیخان بیات - قلیخان بیات - حاج میرزا علیرضا - آقا میرزا محمد - خان مصعب - آقا سید محمد علی خوشتری - سلیم ایزدی - آقا میرزا ابواله خان - آقا میرزا عبداللغمن متین - محمد تقی خان اسعد - حیدرقلی میرزا حشمتی - محمد هاشم میرزا خطیبی - عظیمی - زاهدی - آقا میرزا صادق خان اکبر - آقا میرزا اسمعیل خان وکیل.
سلطان ابراهیم خان افغانی معان وزارت مالیه لایحه دولت راجع به دوازدهم طبع و توزیع شده است اگر امروز مجالی بشود برای گذاشتن در دستور خیلی بوقوع اسباب تشکرات و در صورتیکه امروز ممکن نشود استدعا میکنم در جلسه آتی اجازه دستور شود بعضی از نمایندگان - مانهی نیست. این امروز مطرح شود.
نایب رئیس - ماده و آسد راجع به دو دوازدهم قرائت می شود.
(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است کلیه مخارج ملکیتی را با مضامین شهریه و مستزبات و مصارف و حقوق منتظرین خدمت را بابت مهر و آبانامه ۴۰۴ در حدود دوازدهم بودجه ۱۳۰۴ بعنوان علی الحساب بپردازد.
نایب رئیس - آقای کازرونی مخالفند بفرمایند.
کازرونی - بنده عقیده ام این است که حالا موقع نبود این لایحه جز دستور شود زیرا هر یک از آقایان نمایندگان عقایدی دارند و نمیکشوند به خود اظهاراتی بکنند و البته با این ضیق وقت ممکن نیست و گمان میکنم مقتضی باشد که بسرعت عجله چیزی از مجلس بگذرد و در هر حال چون قرائت شده بنده عقیده خود را عرض میکنم.
تمام دوره مجلس یک دوازدهم سه دوازدهم گذشت و البته تصدیق میفرمایند که ما بقی هم خواهد گذشت بنابراین تضییع وقت و مجلس رادر خارج غیر جدی نشان دادن هیچ لزوم ندارد و قضایای که ما داریم حل میکنیم نتیجه اش این میشود که حقیقتاً تضایب غیر جدی است مدتی است چشم ما به بودجه ترسیده است و بنده هم فقط اسمی می شنویم و تمام یک دوازدهم تصویب نمیشود مادر خارج میفهمیم یک خلاف قانون و یک تجاوزها و بی عدالتی هائی میشود و از آن طرف همه ما اطلاع داریم که با تمام مالیات انواع و اقسام تمدنی و ظلم و اجحاف مردم میکنند که صدای مردم از زمین و آسمان رسیده و گمان میکنم این مسئله محتاج باطاله کلام و لسان نباشد که از طرف مالیه بعنوان مالیات در مملکت چه ها میشود و چه ها میکنند و با این حال بنده عقیده ام اینست که نمایندگان محترم باید قبل از اینکه دوره مسئولیتان خاتمه پیدا بکنند خاتمه باین وضعیات ناگوار بدهند و یک تصمیمی اتخاذ کنند و کاری بکنند که به مردم بگویند که ما این را که میبینند آنها حق این را نداشته باشند میگویند شما مازا بدیعت کردید و اگر نمیخواستید از عهد مسئولیت بر آید چرا رفتید و یک کرسی را اشغال کردید و نشستید و شهریه و حقوق گرفتید و خودتان را نماینده ما معرفی کردید. ما چکار داریم؟ این تعدیلات را تصویب می کنیم؟ یا نمیکشیم؟ ما خبر نداریم چه ظلم هائی بر مردم میشود از جمله چیزهایی که در این مملکت روز بروز دارد جلوه برود و اینست که گفته شد:
هر یک از ما مورین مالیات که مالیات را زیاد کرد مستوجب ترفیح رتبه است.

چطور زیاد کرد؟ این مطلب یعنی چه کشت و کاری در بین است کارخانه است که می تواند زیاد کند اینها اصول مسلمه است که در وزارت مالیه است.
هر گاه چنانچه از ولایتی شکایتی را مأمور مالیه نرسید ما قماش متزلزل است هر مأموری که از شکایت رسید متامش ثابت است هر مأموری که از طرف او نمایندگان و مردم متشکی شدند و رفت مردم را ازیت کرد و آتش بیجان مردم زد میگویند این مأمور بسیار خوبی است و باید قماش را رافع کرد و راجل کرد ثابت کرد اینها از اصول مسلمه است هر یک از نمایندگان چه در دوره چهارم و چه در این دوره نظرشان این است که باید اصولاً املاک را عمومی کرد و و بدست خالصه دولت همیشه محدود بود ولی حالا تمام املاک را خواه بانباله خواه بی قباله میگویند خالصه دولت است اینطور نمیشود زندگی کرد آخر شما یک سری فکر کنید شما با مسئول مردم هستید یا مسئول وجدانیه یا مسئول خدا هستید یا مسئول تمام اینها هستید. نقطه من دم خوش باشد نه اینکه بگویم من و کلام و انقاد بکنم.
آقای دست غیب - افاده نکن.
(خندند نمایندگان)
کازرونی - اینطور که نمیشود هر روز دوازدهم تصویب بکنیم آخر اینها را تصویب نکنید تا این مسئله خاتمه پیدا کند بنده عرض کردم ما هیچ نمیخواهیم فقط یک معنی را تشخیص بدهند که این شکایتی که از طرف مالیه می شود بآنجا رجوع کنند.
یا اگر کسی دادخواهی کرد بآنجا مراجعه شود عدلیه است حکمت است قانون اساسی است هر چه هست بگویند قوانین فرعی است نشان بدهید بالاخره اینطور که میشود زندگی کرد. میگویند معامات مالیه همان ادارات مربوطه همان اشخاص مدعی همانهایی که مثل رجال قومن پوشهای قدیم می آیند آنجا میشینند حاکم مجری قانونند همانها مفتی اند. اینطور که نمیشود بنابراین بنده کاملاً مخالفم با رأی دادن بیک دوازدهم و یاد دوازدهم مخیر - آقای کازرونی اول فرمودند خوبست مسائل را جدی بگیریم ولی در همین حال خودشان یک اندازه برعکس فرمایششان عمل کردند و اظهاراتی فرمودند که بنظر بنده این اظهاراتی که آقا فرمودند در گذرانیدن دوازدهم خودش یک مسائلی است غیر جدی.
برای اینکه مردمیکه مشغول خدمت هستند البته حقوق میخوانند و نمیشود بگوینم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی
صفحه ۱۴۷۱
ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است کلیه مخارج ملکیتی را با مضامین شهریه و مستزبات و مصارف و حقوق منتظرین خدمت را بابت مهر و آبانامه ۴۰۴ در حدود دوازدهم بودجه ۱۳۰۴ بعنوان علی الحساب بپردازد.
نایب رئیس - آقای کازرونی مخالفند بفرمایند.
کازرونی - بنده عقیده ام این است که حالا موقع نبود این لایحه جز دستور شود زیرا هر یک از آقایان نمایندگان عقایدی دارند و نمیکشوند به خود اظهاراتی بکنند و البته با این ضیق وقت ممکن نیست و گمان میکنم مقتضی باشد که بسرعت عجله چیزی از مجلس بگذرد و در هر حال چون قرائت شده بنده عقیده خود را عرض میکنم.
تمام دوره مجلس یک دوازدهم سه دوازدهم گذشت و البته تصدیق میفرمایند که ما بقی هم خواهد گذشت بنابراین تضییع وقت و مجلس رادر خارج غیر جدی نشان دادن هیچ لزوم ندارد و قضایای که ما داریم حل میکنیم نتیجه اش این میشود که حقیقتاً تضایب غیر جدی است مدتی است چشم ما به بودجه ترسیده است و بنده هم فقط اسمی می شنویم و تمام یک دوازدهم تصویب نمیشود مادر خارج میفهمیم یک خلاف قانون و یک تجاوزها و بی عدالتی هائی میشود و از آن طرف همه ما اطلاع داریم که با تمام مالیات انواع و اقسام تمدنی و ظلم و اجحاف مردم میکنند که صدای مردم از زمین و آسمان رسیده و گمان میکنم این مسئله محتاج باطاله کلام و لسان نباشد که از طرف مالیه بعنوان مالیات در مملکت چه ها میشود و چه ها میکنند و با این حال بنده عقیده ام اینست که نمایندگان محترم باید قبل از اینکه دوره مسئولیتان خاتمه پیدا بکنند خاتمه باین وضعیات ناگوار بدهند و یک تصمیمی اتخاذ کنند و کاری بکنند که به مردم بگویند که ما این را که میبینند آنها حق این را نداشته باشند میگویند شما مازا بدیعت کردید و اگر نمیخواستید از عهد مسئولیت بر آید چرا رفتید و یک کرسی را اشغال کردید و نشستید و شهریه و حقوق گرفتید و خودتان را نماینده ما معرفی کردید. ما چکار داریم؟ این تعدیلات را تصویب می کنیم؟ یا نمیکشیم؟ ما خبر نداریم چه ظلم هائی بر مردم میشود از جمله چیزهایی که در این مملکت روز بروز دارد جلوه برود و اینست که گفته شد:
هر یک از ما مورین مالیات که مالیات را زیاد کرد مستوجب ترفیح رتبه است.

به آن آقایان بولند دهند برای اینکه جلوه گیری بشود تا به یانی که از طرف مأمورین بر مردم میشود بنده عقیده ام اینست که هر دو قسمت را باید انجام داد یعنی هم باید حقوق مردم را داد و هم از طرف دیگر بنده و حضرات مالیه دیگران نماینده هستیم و میتوانیم بوسائل دیگری از عملیاتی که برخلاف قانون میشود و بیبیشیم جلو گیری کنیم راه جلو گیری از عملیات خلاف قانون رأی ندادن بیک دوازدهم نیست بلکه راه دیگری دارد که باید از راه خودش داخل شود انجام داد.
این بودجه راهم که میفرمایند در کمیسیون مطرح است و چند نفر مانده بودجه های وزارتخانه ها با هم ترتیب شاید بطبع رسیده و از نظر آقایان هم گذشته باشد و فقط دو بودجه دیگر باقی مانده است و آنهم شاید ده دوازدهم و روز دیگر طبع شود و بطور کلی رایت کلیه بودجه های وزارتخانه ها به مجلس بیاید ولی حالا چون ماه تمام شده و باید حقوق امضاء ادارات را بدهند نمیشود این لایحه را منظر کرد برای اینکه بودجه بیاید یا ملایق بجلو گیری از خلاف قانون های اجرایی عملی کرده.
بقیعه بنده باید این لایحه را تصویب کرد و وقتی هم که بودجه ها بنظر آقایان میرسد هر نظری که در خصوص جمع اخرج دارند در آن موقع اظهار میکنند البته باید نظر بانشار را تعقیب کنند و اگر چیز زیادی در بودجه هست هدف کنند و همانطوری که عرض کردم باید راه دیگری برای جلو گیری از عملیات امضاء مالیه در نظر گرفت زیرا طریقه جلو گیری آن قسمت مربوط به این لایحه نیست.
نایب رئیس - آقای اشکر (اجازه)
اشکر - موافقم.
نایب رئیس - آقای دست غیب (اجازه)
یاسائی - موافقم.
نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه)
دست غیب - عرضی ندارم.
نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)
شریعت زاده - موافقم.
نایب رئیس - آقای نظامی (اجازه)
آقا سید یعقوب - همانطور که آقای آقا میرزا علی گفتند بنده هم میخوانم این مسئله را به آقایان تذکر بدهم یا آقایان

نمایندگان مستعصم شوند. آقا میرزا علی اظهار کردند یک محکم درست شود برای شکایت کردن از مالیه شما مفرمائید حالا موافقت نیست. بنده میگویم موقع این حرفها وقتی است که بودجه می آید و ما موقع دیگری نداریم که نظریات خودمان را بدوات تعمیم کنیم شکایت دارند باید یک محکم درست شود که بآنجا رجوع کنند یک طرفی را آقایان دور پیشنهاد کردند که در آنجا باب شکایت مردم را از مالیه معین کرده بود.
که باب شکایت مردم از مالیه در کجا باید باشد و مجلس رأی داد که این قانون نباید در کمیسیون عدلیه و مادر کمیسیون عدلیه بودیم گفتیم این قانون را مطرح کنیم و معلوم کنیم که معلوم کنیم مردم از مالیه کجا است؟
در آنجا ما گفتند که موافقت نخواهند کرد و این قانون نباید بگذرد. حالا بنده عرض میکنم که مردم اگر از مالیه شکایتی داشته باشند بکجا باید رجوع کنند؟
بمدلیه رجوع کنند که دیدیم عدلیه حکم صادر کرد و نتوانند مجلس است؟ معین کنند حالا آقای بیات میفرمایند خارج از موضوع است خیر آقا ماهر حرفی که بدولت داریم ناچاریم باب شکایت مردم را از مالیه معین کنیم که کجا است.
فرض میکنم تمام شکایات از مالیه ناحق است.
آیا بالاخره باید ملجائی باشد که فیصل بین حق و باطل باشد آنجا را معین کنید و یک اصلی را در نظر بگیریم و بگویند این اصل صحیح است این بود حرف آقا میرزا علی اکبر که بنده هم کاملاً موافقم حالا آقای وزیر فواید عامه میخوانند جواب بدهند و در این باب اظهار بفرمایند خارج از موضوع است بنده عرض میکنم هیچ هم خارج از موضوع نیست بودجه است سر بل است و شما گیر آمده اید نهایت متأسف هستیم که در مجلس شورای ملی از طرف نمایندگان اظهار عجز می شود و دائماً شکایت می کنند از وزارت مالیه یعنی یک اداره دولتی و اعلان می کنند بشام مملکت که این اداره بقدری فاسد است که اندازه ندارد و جز ظلم و تعدی کار دیگری ندارد و ما هم که نمایندگان شما هستیم عاجزیم از اصلاحش بقیعه بنده این جواب اصلی نیست.

نمایندگان محترم باید در خارج آبرو و حیثیات ادارات دولتی را حفظ کنند

نمی‌شود در هر موقع ادارات دولتی را مورد حمله قرار داد آبروی ادارات آبروی مملکت است

اینها که از خارج نیامده اند این ادارات مال همین مملکت است و باید آبرو و حیثیات آنها را حفظ کنند و ضمناً اگر مایبی هم دارند بتدریج رفع کرد

یکی دیگر از اعتراضاتی که فرمودند وینده هم ناسازگار بنوبه خود چند کلمه عرض کنم

این است که آقای آقای سید یعقوب فرمودند که مجلس میتواند در موقع بودجه تمام انتقادات را بکنند و مایب کار را بگیرند بنده هم کاملاً با آقایان موافق

ولی در ضمن بودجه در ضمن تصویب لایحه بود و از دردم فرق است

بین بودجه و بیکساعت بودجه یعنی چه من آنرا توضیح میدهم

تا خودتان هم متقاعد شوید بودجه یعنی موسساتی که برای یک سته در آتیه پیش بینی میشود

باین جهت از نقطه نظر حسن و قبح یا از نقطه نظر ازوم با عدم ازوم آن مؤسسه همیشه مقامات صلاحیت دار میتوانند اعمال نظر بکنند و بگویند در این بودجه یعنی در این اعتباراتی که برای آتیه میدهم ما این مؤسسه را لازم می دانیم یا لازم نمیدانیم یا اگر فلان اصلاح نشود ما این اعتبار را نمی دهیم

پس جای این مذاکرات در موقعی است که بودجه می آید بمجلس و بودجه هم از طرف دولت پیشنهاد شده و کمیسیون بودجه هم باینک حدت فوق العاده مشغول رسیدگی است و البته وقت بمجلس آمد آقای آقای سید یعقوب یا آقای کازرونی می توانند با جدیت و نهایت دقت هر نوع که می‌شان است حسله بکنند و اعتراضی بفرمایند

اما بیکساعت بودجه یعنی چه؟ یعنی تصویب موقتی

یک خرجی که خوب باید در سته گذشته تصویب شده است

پس در اصل مطلب محل کلام نیست ولی نظریه اینکه بودجه سته گذشته بملتی از علل تصویب شده است و بملاوه کلیه مستخدمین پشت میز نشین بیستند

فشون در سرح دست بلیس مستحفظ خانهای مردم است و امورین امنیه مستحفظ راهها هم هستند

و هم چنین سایر مامورین و مستخدمین بی بضاعت هم هستند

که اگر شما بودجه را تصویب نکنید معنایش این است که آنها باید دو ماه گرسنه باشند و بنده بپن دارم که مجلس شورای

ملی این نظر را ندارد و همیشه می‌خواهد ترقیه حال مردم را فراهم نماید

همیشه موجبات رفاه و آسایش مستخدمین خود را فراهم کند

بنا بر این در ضمن رسیدگی و رای دادن به بود و از دردم مورد اعتراض مامورین مالی نیست

بلکه این اعتراضات موقعی باید به شود که بودجه ۱۳۰۴ بمجلس آمده باشد و این دو درازدم هم یعنی تکمیل تصویب همان بودجه که در سال گذشته بتصویب مجلس رسیده است

جمعیه از نمایندگان - مذاکرات کانی است

بعضی از نمایندگان - کانی نیست

نایب رئیس - عده برای رای کانی نیست موکول میشود بجلسه آتیه که روز سه شنبه خواهد بود و تصور میکنم سماعت و نیم قبل از ظهر هم باشد بهتر است

جمعیه از نمایندگان - صحیح است

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی

سید محمد تقی

متشی - علی خطیبی

متشی - م شهاب

جلسه ۲۰۹

صورت مشروح مجلس سه شنبه پنجم آبان ماه ۱۳۰۴ مطابق نهم ربیع الثانی ۱۳۴۴

مجلس تقریباً بیکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای تئین نایب رئیس تشکیل گردید

صورت مجلس بکشنه سوم آبان ماه را آقای آقای میرزا شهاب قرائت نمودند

نایب رئیس - آقای عدلی (اجازه)

عدلی - قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای نجات (اجازه)

نجات - بنده هم قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده قبل از همه برای نطق قبل از دستور اجازه خواستم

نایب رئیس - بترتیبی که اینجا نوشته میشود همانطور بنده می‌خوانم آقای دامغانی

(اجازه)

دامغانی - قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای سلطانی (اجازه)

سلطانی - مرضی ندارم

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - در صورت مجلس آقای عباس میرزا را غائب بی اجازه نوشته اند خواستم تذکر بدهم که در مجلس رایرت کمیسیون در خدمت پس باید ایشان غایب با اجازه نوشته شوند

نایب رئیس - اصلاح می شود دیگر نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست (اظهاری نشد)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد - آقای عدلی (اجازه)

عدلی - از اداره تلگراف یک کاغذی بوزارت مالیه سابقاً نوشته شده است

راجع بتکلیف نمایندگان که مستخدم بوده اند

وزارات با مستخدمینی که بعد نماینده می شوند

آن کاغذ را ما ندیدیم بعد جوابی از وزارت مالیه با اداره تلگراف نوشته اند و متعجبم که کرده اند

آنرا و سایر وزارت خانهها هم فرستاده اند و وزیر مالیه تقاضا کرده است که آن سواد به نمایندگان هم داده شود از مقام ریاست این کسافه فرستاده شده است

به کمیسیون قانون استخدام کشوری در کمیسیون مواد آن را مطرح کرده و دیدند این جوابی که نوشته اند بگلی مخالف با قانون انتخابات و با قانون استخدام کشوری است

این بود که یک جوابی از کمیسیون نوشته شد بمقام ریاست که باین کاغذ وزارت مالیه جواب نوشته شود و ایراداتی که کمیسیون باین کاغذ داشت آنجا شرح داده شده

از مقام ریاست جواب داده اند که معول نیست به وزارت جواب نوشته شود و منوط با اجازه مجلس است

چون این جواب وزارت مالیه با حقوق آقایانی که مستخدم بوده اند در ادارات و حالا نماینده شده اند با بعد نماینده خواهند شد مخالف است و حقوق آنها را پامال خواهد کرد

لذا بنده استدعا میکنم اگر آقایان اجازه بفرمایند این کاغذ وزارت مالیه و جوابی که تهیه شده در مجلس قرائت شود آن وقت اگر تصویب شد به وزارت مالیه فرستاده شود و الا همان قرائت این جا کانی خواهد بود که جواب آن کاغذ باشد

نایب رئیس - بنده تصور میکنم اگر آقایان بخواهند در مجلس مطرح شود باید قبلاً طبق و توزیع شده و در دستور معین شود

آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - حتی الامکان آقایان بایستی رعایت اصول را بکنند یک مورد بخصوص را اول اینکه بنظرشان فواید آنی هم داشته باشد بایستی در نظر بگیرند و یک فواید اصولی و یک نکات فلسفه های کلی را از نظر دور نکنند قرائت یک خط از طرف یک کمیسیون در مجلس شورای ملی و بعد مطرح کردنش اولاً در قانون و نظامنامه داخلی همچو امری پیش بینی شده و اگر غلطی است راجع به کمیسیون عریض است و باید آنجا برود و اگر آن خطیابند در مجلس قرائت شود از طرف کمیسیون عریض بایستی رای بدهند که در مجلس قرائت شود و در هر صورت یک همچو ساقه در مجلس نباید گذارده شود از جهت بنده با قرائت هم مخالفم

شیروانی - بنده یک عرض نظامنامه دارم

نایب رئیس - بفرماید

شیروانی - تصور میکنم آقای کازرونی بکندری این جا توجه بنظرمانه فرمودند هیئت رئیسه این موضوع را مراجعه داده است به کمیسیون مخصوص خودش یک موضوعی است از طرف دولت آمده است به مجلس و هیئت رئیسه این موضوع را مراجعه داده است به کمیسیون هم خودش را

به مجلس تقدیم میکنند اصلاً نباید در این باب مذاکره شود راپرت این کمیسیون هم مثل سایر دایرتها باید در مجلس قرائت شود

بنده اولاً مستخدم دولت نیستم و برای سوابق خدمت خود هم نیست بنده هم یکی هستم مثل آقای آقا سید یعقوب و آقای کازرونی دارای شغل آزاد ولی کارهای مجلس بایستی مطابق نظامنامه باشد این موضوع چون به کمیسیون مربوطه خود مراجعه شده کمیسیون حق دارد مطابق مواد نظامنامه راپرت خودش را بدهد

نایب رئیس - چون بعضی از دایرت شاهی تصدیق می فرمایند کافی نیست بعضی از نمایندگان طایع و توزیع شود

نایب رئیس - آقای کاشانی (اجازه)

آقا میرزا سید حسن کاشانی - خاطر آقایان محترم مسبوق است که چندی قبل از این در باب راه کاشان در اینجاملا کرده شد و هفتاد و پنج نفر از نمایندگان محترم پیشنهاد بمقام ریاست را امضا کردند که

بدولت تذکر داده شود راه را تعمیر کنند

دولت هم تصویب نمود که راه تعمیر شود بشرط اینکه مفتش و مهندس برود و بازدید کنند مخارجش را و به دولت تذکر بدهند و مخارجش را معین کنند

دولت مهندس فرستاد سی و پنج هزار تومان خرجش را بازدید کردند بعد نوشتند بنده که تصویب اینطور شده که سی و پنج هزار تومان را باید اهالی کاشان قرض بدهند که ما مشغول ساختن شویم

بنده هم نوشتم بکاشان و جواب هائی از آنجا آمده که برای آن ها امکان ندارد این وجه را تهیه کنند و بدولت قرض بدهند و بواسطه تغییر راه حقیقه یک ذلت و یک فقر و فاقه ای بر اهالی کاشان روی داده است که زبان از گفتنش عاجز است

چون دولت اساساً خودش حاضر شده است که راه را دایر کند و تصویب نامه هم صادر کرده است نهایت برای مخارجش گفته اند پول نداریم اهالی کاشان پول قرض بدهند سه ساله بهشان پس میدهم حالاً امکان ندارد برای اهالی خوبست بدولت تذکر داده شود که این پول را از جای دیگر تهیه کنند و خرج تعمیر آن بکنند و مشغول ساختن شوند

این است بنده بمقام ریاست پیشنهاد کرده ام که بدولت تذکر داده شود و این وجه را از محل دیگر قرض کنند و راه را بسازد

موضوع دیگر مثلاً از زقاق کاشان است

کاشان وقتیکه آفت نبود سالی شش ماه بیشتر آذوقه داشت اما کوزرعتش هم بگلی از بین رفته و از اول سال آذوقه نداشته

اینجا بدولت اظهار شده که ماهی هزار خوراک جنس برای کاشان تخصیص بدهند از محل هائی که جنس برای طهران حمل میکنند

در عرض یک رئیس از زقاق فرستادند بکاشان که بروند از زقاق را تأمین کند ولی اعتبار باو ندارند بعد بر حباتی اعتبار سبده بار شتر دادند که حمل کنند بعد گفتند وسایل نقلیه نیست اهالی خود کاشان سبده شتر تهیه کردند فرستادند بطرف گلبایگان و خمین و معلات بعد از چندی قریب پنجاه شصت شتر وارد کاشان شد

آن هم بارنامه بطهران داشت و فراراً به آنجا آمده بود سبده شتر را میگرفتند و برای طهران جنس بار می کردند

جو در کاشان خرواری ده تومان بود

و اینکه این رئیس از زقاق می رود می شود خوراک سی تومان پیدا نمی شود گندمش هم می شود خرواری چهار تومان آن هم پیدا نمی شود

در این خصوص هم بمقام ریاست پیشنهاد شده که بدولت تذکر داده شود اداره از زقاق طهران اجازه بدهد بکاشان حمل شود که تنگی و عسرت رفع شود

جمعی از نمایندگان - دستور نایب رئیس - وارد دستور شویم؟

جمعی از نمایندگان - بلی

نجات - بنده اخطار نظامنامه ای دارم نایب رئیس - راجع به چه چیز؟

نجات - راجع به کمیسیون عریض که که در ماده از قانون را تصویب کرده نایب رئیس - اخطار نظامنامه ای در صورتی است که انحراف از نظامنامه در جلسه رسمی بشود

نجات - بنده تصور میکنم این برخلاف قانون است

نایب رئیس - اخطار از طرف نمایندگان نسبت بان شخص است که از طرف آقایان اینجا خدمت گذاری میکنند اخطار بنده میکنند؟

نجات - عرض میکنم برخلاف نظامنامه داخلی عمل شده

نایب رئیس - خارج از موضوع است چندین خبر از کمیسیون عریض و مرخصی راجع بر مرخصی آقایان رسیده است و چون آقایان اهتمام دارند که زودتر بر مرخصی مجلس برسد قرائت میشود

اول راجع بتقاضای سه ماهه مرخصی شاهزاده محمد هاشم میرزا است - کمیسیون به چه وجه اظهار عقیده نکرده است و موکول به رای مجلس کرده است

(خبر کمیسیون به شرح ذیل قرائت شد)

آقا محمد هاشم میرزا (افسر) نماینده محترم تقاضای سه ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند

باینکه از آغاز مجلس تقاضای نموده اند نظر باینکه جمعی از نمایندگان محترم تقاضای سه ماه مرخصی نموده و این موضوع اکثریت مجلس را تهدید مینماید کمیسیون از اظهار عقیده خودداری میکند موکول به رای مجلس میدارد

نایب رئیس - سابقاً معمول بوده است که کمیسیون بطور سریع عقیده خودش را می نوشته است و این طریق سابقه نداشته است

حاج حسن آقا ملک - ماده صد و هجده نظامنامه داخلی قرائت شود

(شرح ذیل خوانده شد)

ماده ۱۱۸ - در موقعیکه مرخصی خواسته میشود بکمیسیون مخصوص مرخصی

رجوع شده و کمیسیون مزبور رای خود را میدهد

رئیس - در موقعیکه استدعای مرخصی را به مجلس عرضه می دارد رای کمیسیون را هم در باب هر یک از آن ها اظهار می دارد

نایب رئیس - بنده عرض کردم سابقه نداشته است ولی ممکن است این اظهار کمیسیون را سابقه فرار داده

آقای افسر - اساساً خود سکوت بمنزله رای است

اظهار بی رای نکرده است رأیش را موکول کرده است بمجلس و این هم سابقه داشته است چنانکه کمیسیون انتخابات ۱۳۲۷ راجع بان انتخاب مستقیم و غیر مستقیم بمجلس موکول کرده بود و همینطور در دوره چهارم هم سابقه دارد گاهی یک مطلبی است که کمیسیون نمی تواند رای بدهد

دیروز بیست فقره مرخصی برای آقایان که هر کدام هفت ماه و هشت ماه اجازه خواسته بودند تصویب شده بود آنوقت کمیسیون مرخصی بنده را که یک روز نیم ساعت بر اینامده ام البته نتوانسته رد بکند موکول کرده برای مجلس

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده استدعا می کنم حتی الامکان آقایان خودداری کنند که در اطراف یک مطلب خیلی واضح و روشنی اینقدر مذاکره نشود کمیسیون رای خودش را اظهار می کند یعنی یا رد می کند یا قبول میکند دیگر حد وسط ندارد

اینکه کمیسیون احاله می دهد برای مجلس البته به رای مجلس هست فرضاً کمیسیون رد کرد مجلس رد آنرا رد میکند یا قبول کرد مجلس قبول آنرا رد میکند کمیسیون که نباید برای مجلس تکلیف معین کند!

فقط باید رای خودش را نقیاً با اثباتاً پس از آنکه عذر طرف را دید اظهار کند در اینجا اظهار عقیده نشده می گوید من احاله میدهم بمجلس

مجلس البته مختار است محتاج بکنه ایشان نیست

بنده عقیده ام این است که نباید این سابقه در مجلس گذاشته شود

باید این خبر بر گردد بکمیسیون و کمیسیون رای خودش را نقیاً یا اثباتاً صراحتاً اظهار کند بعد به مجلس بیاید

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - رای می گیریم باینکه

بر گردد بکمیسیون

آقای افسر (اجازه)

افسر - اگر بنا شد یک کمیسیونی نتوانست در يك مسئله تصمیم بگیرد می فرماید این مطلب لاینحل بنده ۵ دیگر مجلس شورای ملی نمی تواند آنرا حل کند؟

اگر کمیسیون نقیاً یا اثباتاً بالاخره رای نداشت آخرین علاج چه خواهد بود؟

پس باید در مجلس يك ترتیبی باشد که مسائل لاینحل نماند!

سه ماه است بنده اجازه خواسته ام و هنوز کمیسیون نتوانسته است رای بدهد؟ پس چه باید کرد؟

نایب رئیس - پیشنهاد رسیده است قرائت می شود و رای گرفته می شود

(شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که اینخبر به کمیسیون عودت داده شود

ناصر ندماانی

زعم - بنده اخطار نظامنامه ای دارم نایب رئیس - بفرماید

زعم - اخطار بنده متوجه قسمت اخیر ماده ۱۱۸ است

می نویسد رئیس در موقعیکه استدعای مرخصی را مجلس عرضه میدارد رای کمیسیون را هم در باب هر یک از آنها باید اظهار بکند و چون کمیسیون اظهار رای نکرده رئیس نمی تواند در این موضوع اظهار بکند و اصلاً در این موضوع نمی توان صحبت کرد

باین جهت بنده مخالف این پیشنهادم و ناپستی این مسئله در مجلس مطرح شود

نایب رئیس - رای می گیریم به این پیشنهاد

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد

یک خبر دیگر است راجع به مرخصی آقای شوشتی آن هم چون موکول به رای مجلس است بر می گردد به کمیسیون

خبر دیگر راجع بتقاضای مرخصی چهار ماهه آقای فتح الله خان اکبر است کمیسیون هم تصویب کرده است

(شرح ذیل قرائت شد)

آقای فتح الله خان (اکبر) - نماینده محترم نظر بکسالت مزاج و اجار باسافرت اروپا برای استعلاج تقاضای چهار ماه مرخصی نمود اند از ابتداء شهریور الی آخر آذر

کمیسیون تصویب می ماند چهار ماه مرومراً غایب مجاز باشد

نایب رئیس - آقای حاج میرزا (اجازه)

حاضرین از آن - بنده مطابق اصولی که جلسه سابق مغالفت بودم حالاهم مخالف هستم دیگر عرض ندارم.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - مغالتم

نایب رئیس - آقای بیات (اجازه)

بیات - مغالتم

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم چون چشمان درد میکند ورفته اند حالا باید اجازه داده شود.

اما در خصوص حقوقشان میخواستم عرض کنم که گویا ایشان حقوقشان را بکتابخانه مجلس تفویض کرده اند بنده هم آن ساعتی که اجازه خواستم به قصد این که ایشان حقوقشان را تفویض کرده اند خواستم موافقت بکنم ولی نمیدانم فراموش کرده اند که در رأی پرت نوشته اند با درحقیقت اینطور نبود.

اگر فراموش شده و ایشان حقوقشان را داده اند بکتابخانه بنده موافقم و اگر نداده اند مخالف هستم.

شوشتری مخیر کمسیون عرایض

اولا در تقاضای ایشان هیچ چیزی تصریح نشده بود و دیگر این که آقای فتح الله خان اکبر مرخص شدند و مجبور شدند بسافرت از نقطه نظر اینکه مجبور بودند و کسالت ایشان فوق العاده بود.

از این جهت کمسیون تصویب کرده حال دیگر بسته برای آقایان است.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - بنده مخالفم از نقطه نظر مغالفت با مرخصی ایشان نبود چون میدانم مرخص شدند ولی از نقطه نظر این بود که چون ایشان احتیاجی ندارند خوبست حقوقشان را به کتابخانه مجلس واگذار کنند.

نایب رئیس - چون ایشان حاضر نیستند نمیتوان از طرف ایشان وکالت کرد برای میگیریم برخصی چهار ماهه آقای فتح الله خان اکبر تصویب میکنند قیام بفرمایند

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد خبر دیگر راجع برخصی شانزده روز غائب مجاز است.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

بیات - مغالتم

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم چون چشمان درد میکند ورفته اند حالا باید اجازه داده شود.

اما در خصوص حقوقشان میخواستم عرض کنم که گویا ایشان حقوقشان را بکتابخانه مجلس تفویض کرده اند بنده هم آن ساعتی که اجازه خواستم به قصد این که ایشان حقوقشان را تفویض کرده اند خواستم موافقت بکنم ولی نمیدانم فراموش کرده اند که در رأی پرت نوشته اند با درحقیقت اینطور نبود.

اگر فراموش شده و ایشان حقوقشان را داده اند بکتابخانه بنده موافقم و اگر نداده اند مخالف هستم.

شوشتری مخیر کمسیون عرایض

اولا در تقاضای ایشان هیچ چیزی تصریح نشده بود و دیگر این که آقای فتح الله خان اکبر مرخص شدند و مجبور شدند بسافرت از نقطه نظر اینکه مجبور بودند و کسالت ایشان فوق العاده بود.

از این جهت کمسیون تصویب کرده حال دیگر بسته برای آقایان است.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - بنده مخالفم از نقطه نظر مغالفت با مرخصی ایشان نبود چون میدانم مرخص شدند ولی از نقطه نظر این بود که چون ایشان احتیاجی ندارند خوبست حقوقشان را به کتابخانه مجلس واگذار کنند.

نایب رئیس - چون ایشان حاضر نیستند نمیتوان از طرف ایشان وکالت کرد برای میگیریم برخصی چهار ماهه آقای فتح الله خان اکبر تصویب میکنند قیام بفرمایند

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد خبر دیگر راجع برخصی شانزده روز غائب مجاز است.

اول تیرماه لغایت شانزده روز غائب مجاز باشند.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - مغالتم

نایب رئیس - آقای بیات (اجازه)

بیات - مغالتم

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم چون چشمان درد میکند ورفته اند حالا باید اجازه داده شود.

اما در خصوص حقوقشان میخواستم عرض کنم که گویا ایشان حقوقشان را بکتابخانه مجلس تفویض کرده اند بنده هم آن ساعتی که اجازه خواستم به قصد این که ایشان حقوقشان را تفویض کرده اند خواستم موافقت بکنم ولی نمیدانم فراموش کرده اند که در رأی پرت نوشته اند با درحقیقت اینطور نبود.

اگر فراموش شده و ایشان حقوقشان را داده اند بکتابخانه بنده موافقم و اگر نداده اند مخالف هستم.

شوشتری مخیر کمسیون عرایض

اولا در تقاضای ایشان هیچ چیزی تصریح نشده بود و دیگر این که آقای فتح الله خان اکبر مرخص شدند و مجبور شدند بسافرت از نقطه نظر اینکه مجبور بودند و کسالت ایشان فوق العاده بود.

از این جهت کمسیون تصویب کرده حال دیگر بسته برای آقایان است.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - بنده مخالفم از نقطه نظر مغالفت با مرخصی ایشان نبود چون میدانم مرخص شدند ولی از نقطه نظر این بود که چون ایشان احتیاجی ندارند خوبست حقوقشان را به کتابخانه مجلس واگذار کنند.

نایب رئیس - چون ایشان حاضر نیستند نمیتوان از طرف ایشان وکالت کرد برای میگیریم برخصی چهار ماهه آقای فتح الله خان اکبر تصویب میکنند قیام بفرمایند

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد خبر دیگر راجع برخصی شانزده روز غائب مجاز است.

نایب رئیس - آقای میرزائی (اجازه)

میرزائی - بنده هم آنچه گوش دادم دیدم ایشان باین رأی پورت بخصوص مغالفتی نفرمودند.

همه آقایان مستعززنند که آقای میرزا عبدالله خان معتد مریض بوده و بواسطه مرض تمهیل مرخصی گرفته و بازو با رفتند و پس از معالجه هم مراجعت فرمودند و يك خصوصیتی هم نداشت که نسبت باین رأی پورت مغالفت بکنند و چنانچه بسیار بود تهازی داده شد نسبت باین رأی پورت هم باید برای داده شود.

نایب رئیس - رأی میگیریم برخصی چهار ماهه روزهای معتد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد يك رأی پورت دیگر است راجع برخصی دو ماهه آقای قارضا تجدد

(شرح ذیل خوانده شد)

آقای آفرضا (تجدد) نماینده محترم تقاضای دو ماه مرخصی از دهم شهریور تا دهم کبیسون تصویب نمایند که از دهم شهریور لغایت دو ماه غائب مجاز باشد.

نایب رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - موافقم

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - موافقم

نایب رئیس - رأی میگیریم برخصی دو ماهه آقای تجدد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد ماده واحده راجع بدو دوازدهم مطرح است آقای کازرونی

بعضی از نمایندگان مذاکرات کفائی شد.

نایب رئیس - چون عده برای رأی کافی نبود رأی بکفایت مذاکرات گرفته نشد.

کازرونی استدعا میکند از آقایان که اظهار می کنند مذاکرات کفائی است اجازه بفرمایند که نمایندگان عقاید خودشان را اظهار کنند.

بنده درجه گذشته راجع باین لایحه یعنی اجازه پرداخت دو دوازدهم مغالفت خود را عرض کردم امروز هم باز بقدری که بتوانم تا اندازه که اسباب کسالت آقایان محترم نشود دلائل مغالفت خود را عرض می کنم

جلسه گذشته بعضی اظهار کردند اظهاراتی که ما می کنیم باینستی راجع بیودجه باشد و يك دوازدهم و دو دوازدهم راجع بیودجه نیست

بنده عرض میکنم مگر دو دوازدهم دو قسمت از دوازدهم است يك بیودجه نیست که

برطبق آن پرداخت می شود و آب این پولی که پرداخت میشود از همان مابندی نیست که بقصد بنده اکثرش برخلاف قانون گرفته می شود و برخلاف قانون هم داده می شود بنده اطلاع دارم باشخصی که ذیحق هستند داده نمی شود به بسیاری اشخاص که حق ندارند داده می شود مگر این پولی که از مردم گرفته میشود و به بعضی داده میشود به بعضی داده میشود و چنانچه نیست؟

الان دو سال است که بودجه ما يك دوازدهم دو دوازدهم است و بالاخره بودجه همین پولی است که گرفته میشود و پرداخت میشود.

مادر این مجلس گذرانیدیم که باید اصل با اصلاح آقایان یعنی حق اولی که پرداخت میشود و دو تومان باشد و این مبلغ بطور اهلی و اکمل در مالیه داده میشود ولی در غیر مالیه یعنی در بیست و تکرار در روزنامه و سایر روزنامهها اینطور نیست و این ترتیب هم در مرکز در مرئی و منظر خودشان است

ممکن است تشریف ببرید در وزارت است و سایر وزارتخانهها به بنید اگر من دروغ میگویم بگوئید نماینده ملت در مجلس شورای ملی بیست و تریون جراد و دو گفتی و اگر راست میگویم پس این چه ترتیبی است این راجع بر گزار است اما در ولایات اشخاصی که ده دوازده سال خدمت کرده اند ماهی هشت تومان و دوازده تومان و شانزده تومان و بیست تومان و بیست و چهار تومان حقوق می دهند و دو تومان که مجلس تصویب کرده است نمی دهند مگر در يك صورت آنهم وقتی بفرمانند يك هوچی موی را از مرکز بفرستند به يك ولایتی برای نجاتی با ضابطی ماهی ۰۰ تومان یا شصت تومان حقوق میدهند فلان قدر برای گرما برای سرما برای رختخواب برای همه چیز باید منظور شود.

اما اشخاص محلی بدبخت آنها از این حقوقها باید بهره مند شوند همه آقایان اطلاع دارند که من بیجا عرض نمیکنم

يك مشت حمل بیچاره بدبخت در اداره نوافل خدمت کرده اند حقوقشان معطل است و هر وقت مطالبه میکنند میگورند بگذارید بودجه بگذارند آن وقت میدهم اما بروید در مالیه به بینید اشخاصی را که بتوانم تا اندازه که اسباب کسالت آقایان محترم نشود دلائل مغالفت خود را عرض می کنم

جلسه گذشته بعضی اظهار کردند اظهاراتی که ما می کنیم باینستی راجع بیودجه باشد و يك دوازدهم دو دوازدهم راجع بیودجه نیست

بنده عرض میکنم مگر دو دوازدهم دو قسمت از دوازدهم است يك بیودجه نیست که

و دو دوازدهم تصویب کردیم و تمام شد و رفت

بملاوه بنده حسن میکنم که در وزارت مالیه میسیون امریکائی هم مظلوم واقع شده اند و اینها هم می بینند يك تباری قیما بین اعضا شد که همه مصدق و مؤید هم هستند نه هر جا رجوع

پسود می بینند که برگشتش همین است آنها هم مجبور می شوند که با ادارات جزء ارجاع بکنند و بالاخره تمام قوانین منملکتی برای آن فرار فرمایند و آخری است هر چه ارمیکورید باید عدل شود.

مثلا يك مأموری که متهم شده به نود هزار تومان کسر یا اختلاس می آید این چا برای معا که بعضی معصوم مردم در اداره معاکات بیست و چهار ماده بر علیه اش افزام میکند يك مرتبه بطور تفسیر رای داده می شود بر لیش رئیس مافوق میگورند اما در مقابل این دعواوی شما دلائلی هم بگوئید یا دیگری که متهم بوده و محکوم پنجاه ماه انفصال شده تیرمه می شود و يك مأمور بجز تیرم کتری باوداده می شود.

سیار خوب این نسبت با مأمورینی است که در واقع يك عناصر معصومی هستند و اگر نسبتی هم با آنها داده شود بمنوان خطا یا خطی است.

حالا بر گردیم به ملت بدبخت و مردم بیچاره الا کسان را ضبط می کنند چرمه شان میکنند

من نمیدانم و اله چه بگویم آخر این چه معادلانی است که با مردم میکنند بمنوان سرخری از آنها پول میگیرند سرطاری میگیرند سر آدمی میگیرند حلف چری میگیرند

املاکی که بد آید از بیست و سه سال قبل در دست مردم است میگیرند و میگورند آقا سنتد رایاورد بینیم از روی چه مدرک تو مالک شده من نمیدانم این قانون از کجای دنیا آمده است

من مالک و متصرفم از پدرم از پدرش من ارت رسیده است می گویند خیر این يك قانون تازه است که ما آورده ایم و بالاخره شخص متصرف باید سند بر مالکیت خودش ارائه بدهد چه باید کرد؟

بنده عرض میکنم سقد هم نشان می دهد - سند که نشان داد يك هنوز دیگری پیدا میشود یعنی میگویند توی يك کدابی نوشته است سند باید مالک دولت است

میگویند شاید يك سند آباد دیگری باشد آن وقت بجزر این که بدبختانه هم این ملک من سمد آباد شد با اینکه سنددر دست دارد مال دولت است؟ حالا کجا بروند معاکه کنند بکی شکایت کنند ملجاء کجا است.

یکی از نمایندگان - بنده

کازرونی - البته خدا منتهم جبار است و همه طور میکنند یعنی مجازات و مکافات هست - نه اینکه نیست - اما وظیفه ما هم این است که ناچار داریم بگوئیم قدرت در دست ما است.

اینها چه حرفی است - این بواسطه مسامحه ما هاست که اینها این عملیات را می کنند و از حقوق خودشان تجاوز میکنند والاچه حق دارند و بالاخره بنده عقیده ندارم باستثنای حقوق اشخاصی که ضعیف هستند از قبیل سر بازار آزان - نبات - ضابطه کسان دیگر حقوق داده شود مگر این عرایض را که من کردم تکالیفش همین شود.

نایب رئیس - آقای اخگر (اجازه)

اخگر - فلسفه اینست که آقایان نمایندگان در موضوع بودجه نمیتوانند عقاید خودشان را اظهار کنند از این نقطه نظر است که بودجه می آید به مجلس شاید برای يك تأسیسات جدیدی باشد و برای يك ادارات جدیدی باشد و از نقطه نظر اینکه آقایان تأسیسات لازم است یا نه آقایان و کلا باید مدنا کرت مفصلی بفرمایند.

ولی این دو دوازدهم مربوط است به بودجه که سه سابق عینا تصویب شده است که يك مبلغ معینی در ماهه مخارج ادارات کشوری و لشگری برسد و حالا که این دو دوازدهم پیش نهاد شده است عین همان مبلغ است و چیزی بر آن اضافه نشده است این بودجه حاضر يك تأسیسات جدیدی را متضمن است و البته در کمسیون بودجه باستانی امان نظر و دوت کامل در ارقام جزء و کلس بشود تمام جزئیاتش را بنده بنده با این مناسبت هنوز ممکن نشده است به مجلس بیاید

بنده تصور نمیکنم تقصیری متوجهه اعضاء و اجزاء ادارات باشد چه اشخاص جز نشان وجه اشخاص کسان البته هر کسی بقدری که زحمت میکند حقوق میگیرد و اگر بنا شود يك جریمه متوجه اشخاصی بشود که هیچ مربوط به آنها نیست بنده گمان میکنم که مانع ایندگان بیشتر سزاوار باشیم که حقوق ما را ندهند تا وقتیکه بودجه بگذرد

ولی این منطقی نیست البته باستانی يك توانی که مجلس می آید دوره خودش را طی کند و اگر بکمسیون می رود در آنجا مطالباتش کامل شود و بعد باید به مجلس و مطرح شود

البته آقایان تصدیق میفرمایند که باید این مقدمات طی شود و گمان نمیکنم کسی مقصر باشد و این فرمایشانی که آقایان فرمودند راجع بمالیه و راجع باینست که اجحافات و تعدیاتی در ولایات می شود

بنده گمان میکنم که هیچ مربوط باین نیست که همان حقوق يك نفر مستخدم بیست و تکراری را که آقا تصدیق می فرمایند کمتر از سی و دو تومان است بجزم اینکه

از طرف مأمورین مالیه اجحاف شده نگاه داشت و نماد به آنها گفت ماین دو ماه حقوق شمار هم می دهم برای اینکه از طرف مأمورین مالیه اجحاف شده بنده تصور میکنم راه عدل را اگر در نظر بگیریم برای اقدام بهتر میتوانیم پیشرفت کنیم

اگر آقا نظریاتی راجع بیودجه دارند ممکن است بکمسیون بودجه پیشنهاد بدهند و اگر هم شکایاتی از مأمورین مالیه دارند ممکن است بقااتی که مقتضی است مراجعه بفرمایند و مربوط بدو دوازدهم نیست (جمعی از نمایندگان) مذاکرات کفائی است

نایب رئیس - رأی میگیریم - رأی میگیریم بماده واحده با ورقه ۰ ورقه سفید علامت قبول

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)

ورقه سفید ۷۵ کبود

نایب رئیس - عده حضار ۹۰ با کثرت ۷۵ رأی تصویب شد (اسامی موافقین)

آقایان : حسین خان پیرنیا - میرزا - حسن خان پیرنیا - ابوالحسن خان پیرنیا - آقا شیخ هادی پردی - افشار - تقی زاده - میرزا بداله خانه نظامی - میرزا مسعود - خان وحید - مفتی - عصر انقلاب - میرزا - اسمعیل خان اصائلو - حاج میرزا احمد - خان اتابکی - میرزا عبدالله خان معتد - حاج میرزا اسماعیل خان کردستانی - میرزا حبیباله خان شادلو - فتح اله میرزا هرمزی - میرزا محمدخان معظمی - سیفاله خان - اسکندری - ارباب کیخسرو شاهرخ - میرزا عبدالله یاسانی - اسمعیل خان شفقانی - میرزا رضاخان حکمت - محمد هاشم میرزا انصاری - محمدولی میرزا فیروز - سهراب زاده - آقا شیخ جلال - آقا سید ابوالفتح - حاج آقا اسمعیل هراتی - حیدرقلی میرزا - حشمتی دامغانی - دکتر آقایان - آقا سید جواد معجق - میرزا جواد خان امامی - حبیباله خان کمالوند - آقا سید محمدعلی شوشتری - اخگر - آقا میرزا حسینخان دادگر - میرزائی - لطفاله خان لیقوانی - آقا سید ابراهیم ضیاء - دکتر ضیائی - حاج حس آقا ملک - آشتیانی - آقا سید یعقوب - نجاب - اکبر - میرزا همام معظمی - آقا سید حسن کاشانی - آقا سید علاء الدین بهبهانی - دولت آبادی - کی استوان - آقا میرزا علیخان خطیبی - میرزا صادق خان اکبر - میرزا یوسف خان عدل - بعضی خان - زنگنه - علائی - دستغیب - آقا سید محمد - تدین - دکتر محمدخان مصدق - شریعت زاده - محمد ولی خان اسکندری - دکتر حسینخان بهرامی - میرزا نسیم خان ایزدی - صدرائی - زاهدی - مرتضی قلیخان بیات - حاج آقا - رضارایح - حاج شیخ عبدالرحمن - دکتر -

امیرخان امام - حاج میرزا علی رضا - آقا شیخ محمد علی طهرانی - طباطبائی - دیبا - سلطان ابراهیم خان انجمنی - آقا سید عبدالحمید صدر

ورقه کبود علامت رد کازرونی

نایب رئیس - جزء دستور سابق لایحه امطای قرضه های فلاحتی هم بود

میرزائی - بنده پیشنهاد میکنم تنفس بفرمائید

نایب رئیس - آقای میرزائی (اجازه)

میرزائی - عرض کردم تنفس داده شود چون کمسیونها باید تشکیل شود و آقایان تبادل افکاری بکنند

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - الان مقارن ظهر است و قاعدتا مجلس مقارن ظهر یا بعد از ظهر ختم می شود حالا تنفس داده شود بنظر بنده همی نیست لهذا عقیده ام این است که یادوام بدهم جلسه را با ختم کنیم

نایب رئیس - رأی میگیریم - پیشنهاد آقای میرزائی آقایانیکه با چند دقیقه تنفس موافقت قیام فرمایند (ممدودی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب شرح ذیل قرائت شد

بنده پیشنهاد می کنم لایحه راجع بواگذاری چهار صد ذرع زمین جنب خندق کرمان جزو دستور شود

نایب رئیس - آقای میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - يك دکا کیشی از قدیم روی يك قسمت از اراضی که در جنب خندق کرمان بوده ساخته شده مال يك شخص است که در آنجا تمام مدت اعرش مشغول خدمات توبیه بوده است در موقع معراج شدن لایحه اگر معراج شد بنده خدمات او را خواهم گفت

حالا این دکا کین محل اختلاف است مابین او و مالیه و حالیه که دولت این پیشنهاد را کرده و کمسیون هم قبول کرده است چون مختصر است و ملدا کره زیادی هم لازم ندارد لهذا بنده پیشنهاد کردم جزو دستور شود

نایب رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - بنده اساسا پیشنهاد آقا مخالفتی ندارم که در قسمت دوم جزء دستور قرار داده شود ولی مسئله قرضه های فلاحتی هم یکی از مسائل مهمی است که باید مجاس شورایی ملی به آن دلائل مند باشد دولت

منتظر است که تکلیفش را باز از همین واخصی که بدبخت هستند زمین کنند